

วารสารนวัตกรรมวิชาการ
Academic Innovation Journal
ISSN 3057-1367 (Online)

- เจ้าของ** สถาบันวิชาการเพื่อการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษา
Academic Institute for Innovation Development and Education (AIIDE)
- วัตถุประสงค์วารสาร** เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการให้นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่บทความทางวิชาการ
- ขอบเขตวารสาร** การศึกษา การบริหารจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และการบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนานวัตกรรม
- กำหนดการออกวารสาร** ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม ถึง เมษายน
(ออกปีละ 3 ฉบับ) ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม
ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน ถึง ธันวาคม
- ประเภทบทความ** บทความวิจัย (Research Articles) และ บทความวิชาการ (Academic Articles)
- การรับตีพิมพ์บทความ** บทความภาษาไทย (Thai Articles) และ บทความภาษาอังกฤษ (English Articles)
- เงื่อนไขตีพิมพ์บทความ**
- 1. การพิจารณาเบื้องต้น** บทความต้องอยู่ในขอบเขตของวารสาร การเขียนอยู่ในรูปแบบการเขียนบทความที่วารสารกำหนดไว้ บทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ข้อมูลภาพ ตาราง และเนื้อหา จะต้องระบุแหล่งที่มา หรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ และบทความอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International : CC BY-NC-ND 4.0)
 - 2. การประเมินบทความ** เมื่อผ่านการพิจารณาเบื้องต้นแล้ว บทความจะถูกส่งไปประเมินคุณภาพของบทความจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewer) อย่างน้อย 2 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และรูปแบบการประเมินบทความเป็นแบบผู้ทรงคุณวุฒิไม่ทราบชื่อผู้พิมพ์และผู้พิมพ์ไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Double-Blind Peer Review)
 - 3. การตัดสินใจตีพิมพ์** บทความที่ได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน และมีการแก้ไขบทความความข้อเสนอนะของผู้ทรงคุณวุฒิและบรรณาธิการอย่างครบถ้วน การตัดสินใจตีพิมพ์อยู่บนฐานจริยธรรมการตีพิมพ์ (Publication Ethics) สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ (COPE) และประกาศศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย เรื่อง การประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI พ.ศ. 2566 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 และประกาศแก้ไขเพิ่มเติม เรื่อง การประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI พ.ศ. 2566 (ฉบับที่ 1) ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568

คณะกรรมการวารสาร

บรรณาธิการ

อาจารย์นวัฒน์กร โพธิสาร

สถาบันวิชาการเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการ
และการศึกษา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ะ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.เนติรัฐ วีระนาคินทร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธ ธีระโคตร

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สอนประดิษฐ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ ฉายถวิล

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปญญารัตน์ รังสูงเนิน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตสุรินทร์

นักวิชาการศึกษาอิสระ

ดร.มณีนรัตน์ มั่นยืน

ทีมสนับสนุนงานวารสาร

อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

งานเว็บไซต์และระบบ ThaiJo

ครูวัชร น้อยสงวน

งานประสานงานบทความ

ครูวิสุทธิ เป้าสงลี

งานออกแบบ

นางสาวชลันดา จำปาทอง

DOI และ Google Scholar

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสารนวัตกรรมวิชาการ

สถาบันวิชาการเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการและการศึกษา (AIIDE)

657/7 หมู่ 19 ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์ 086-6382433

อีเมล aij.journal@gmail.com, aij.journal@surincampus.org

เว็บไซต์วารสาร <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/aij>

บทบรรณาธิการ

วารสารนวัตกรรมวิชาการ (Academic Innovation Journal) เปิดรับบทความในขอบเขต ดังนี้ การศึกษา การบริหารจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และการบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนานวัตกรรม โดยกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม ถึง เมษายน | ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม | ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน ถึง ธันวาคม ทั้งบทความวิจัยและบทความวิชาการ รูปแบบการตีพิมพ์บทความภาษาไทยและบทความภาษาอังกฤษ

สำหรับฉบับนี้เป็นปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม ถึง เมษายน พ.ศ. 2568 มีบทความ จำนวน 6 บทความ เป็นบทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง คือ 1) การศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ และเป็นบทความวิจัย จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) การศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 2) การพัฒนาเว็บไซต์ “EatRand” เพื่อแนะนำเมนูอาหาร 3) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์ 4) การศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และ 5) ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่เผยแพร่ในวารสารนวัตกรรมวิชาการ จะเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการให้นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป ส่งผลให้เกิดการพัฒนางานวิชาการ การสร้างนวัตกรรม และนำสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

อาจารย์นวัตร โพธิสาร

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทนำ

I-V

บทความวิชาการ

- การศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ 1-12
พระอธิการอำพน จารุโก, พระครูปริยัติกิตติวรรณ, พระเสกสรรค์ สุวานยุตโต,
พระครูใบฎีกาเวียง กิตติคุณโณ, พระสมศักดิ์ สุขเมโธ

บทความวิจัย

- การศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา 13-29
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ทินนิกร เสมอโชค, กฤษณา พัฒเพ็ง
- การพัฒนาเว็บไซต์ “EatRand” เพื่อแนะนำเมนูอาหาร 30-46
เอื้อการย์ บินสันเทียะ, ศุภารมย์ พงษ์จะโปะ, สิริธร ทูชนทด, สิริลักษณ์ บริรักษ์
- การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยว 47-58
เชิงนิเวศ อำเภอทาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
กนดระพี บุตรจันทร์, อานันดา โฉลกดี, วิณิต ยืนยิ่ง, จักรกฤษ ใจรัมย์
- การศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา 59-74
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
กฤษณา พัฒเพ็ง, ทินนิกร เสมอโชค
- ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีด ในกลุ่มเสี่ยงของ 75-86
หญิงตั้งครรภ์
จิรพรรณ ซอนกลิ่น, มกรรัตน์ หวังเจริญ

A study of the Identity of Laos Ethnic Group in Sisaket Province Areas

การศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

Phraathikan Amphon Jarupho^{1,*}, Phrakru Pariyatkitiwan², Phrakru Pariyatkitiwan³,

Phrakhrubaidikaweang Kittiwanno⁴, and Phra Somsak Sumedho⁵

พระอิทธิกรอำพน จารุโก^{1,*}, พระครูปริยัติกิตติวรรณ², พระเสกสรรค์ สุณัยโต³,

พระครูใบฎีกาเวียง กิตติวัฒน์⁴, และ พระสมศักดิ์ สุขเมธ⁵

¹⁻⁴Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus

⁵Sisaket Sangha College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

⁵วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Article Info

Article history:

Received: December 1st, 2024

Revised: January 29th, 2025

Accepted: February 7th, 2025

Published: March 6th, 2025

Keywords:

Identity, Laos Ethnic,

Sisaket Province

Corresponding Author:

Phraathikan Amphon Jarupho,

Mahachulalongkornrajavidyalaya

University, Surin Campus

*Email:

darasas11355@gmail.com

ABSTRACT

This article focuses on a study of the Laos ethnic group in Sisaket Province. Its objectives are: 1. to investigate the background of the Laos ethnic group in Sisaket Province 2. to give a presentation on the outstanding identity of the Laos ethnic group in Sisaket Province by using documentary research and presenting it in descriptive analytics. The findings found that, at first, the Laos ethnic group had immigrated from the South of Laos before the present Khukhan city establishment. Later, they settled down in Sisaket Provincial areas widely, such as Muang District, Rasi Salai District, Uthumphon Phisai District, Kanthararom District, Non Khun District, Khukhan District. Once Commander-in-Chief Chaophrayamahakasatsuek with Khukhan, Governor Takacha moved their troops to subdue the rebels and chased them along with the army of Commander-in-Chief Chaophrayamahakasatsuek. This led to the combination between the Laos ethnic group in Sisaket Province and the original ethnic group: the Cambodian group, the Kui (Suay) group; therefore, they were both different and alike, for example, a superstitious belief, cotton weaving, agriculture--it was the specific identity of the Laos ethnic group in Sisaket Province, particularly in terms of beliefs, traditions, cultures, dressing and languages.

This is an open access article under
the CC BY-NC-SA license.

คำสำคัญ:

อัตลักษณ์, ชชาติพันธุ์ลาว,
จังหวัดศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อนำเสนออัตลักษณ์ที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ แต่เดิมได้อพยพลงมาทางตอนใต้ของประเทศลาวก่อนจะมีการตั้งเมืองขุขันธ์ในปัจจุบัน ได้ตั้งหลักถิ่นฐานกระจายออกไปทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัดศรีสะเกษ เช่น อำเภอเมือง ราชโศภณ อุทุมพรพิสัย กันทรารมย์ โนนคูณ ขุขันธ์ เป็นต้น พร้อมกับเมื่อครั้งถูกต้อนลงมาอยู่กับกองทัพของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชศึกกับตากะจะ เจ้าเมืองขุขันธ์ ครั้นยกทัพไปปราบกบฏที่เวียงจันทน์ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ มีการผสมผสานกับกลุ่มชาติพันธุ์เดิม คือ กลุ่มเขมร กลุ่มกูย (ส่วย) มีความแตกต่างกัน และคล้ายคลึงกัน เช่น ความเชื่อเรื่องผี ทอผ้าการทำเกษตรกรรม ฯ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ โดยเฉพาะ ด้านความเชื่อ ด้านประเพณี ด้านวัฒนธรรม ด้านการแต่งกาย และด้านภาษา

1. บทนำ (Introduction)

ในภูมิภาคอุษาคเนย์นับว่าเป็นดินแดนแห่งความต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้คิดก่อร่างสร้างวิถีแบบปฏิบัติตามคติความเชื่อสืบทอดตลอดมาจึงเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายของวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ของประชากร โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีการผสมผสานทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา ภูมิปัญญา ความเชื่อ ทศนคติ (Phamonvaechavan, 2017: 1) จนหลอมรวมขึ้นมาเป็นสังคมตามภูมิภาคต่าง ๆ ในแถบอุษาคเนย์ ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่มีประเพณีวัฒนธรรมเกิดขึ้นมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยเฉพาะกลุ่มชนชาติลาว ตามประวัติศาสตร์คนกลุ่มแรกที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ตามหุบเขา ได้อพยพลงมาตามแม่น้ำโขงบริเวณประเทศไทยกับประเทศลาว ซึ่งในช่วงปลายศตวรรษที่ 14 ไทยมีอาณาจักรอยู่ 3 แห่ง คือ อโยธยา ล้านนา ล้านช้าง อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง จึงมีความหลากหลายชาติพันธุ์ มีภาษาและวัฒนธรรมมีความคล้ายเคียงกัน (Toasing et al., 2017: 86)

กลุ่มชาติพันธุ์ลาวนั้น เดิมได้มีการย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศลาวในนครเวียงจันทน์ เข้ามาในประเทศไทยสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ครั้นสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อคราวยกทัพกลับจากไปปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ ได้ด่อนผู้คนจากหลวงพระบาง เวียงจันทน์ เชียงขวาง เข้ามาเป็นจำนวนมาก (Meechang, 2019: 1) ทำให้สังคมไทย มีประชากรชาติพันธุ์เพิ่มขึ้นกระจายตัวหลักถิ่นฐานที่อยู่อาศัยตามที่ต่าง ๆ ส่วนมากจะอยู่แถวเขตชายแดนของประเทศไทย เมื่อมีการอยู่อาศัยรวมกันหลากหลายชาติพันธุ์แล้ว วิธีการดำเนินชีวิตก็ย่อมกลับกลายเป็นสังคมร่วม เพราะการอยู่รวมกันจำนวนมาก ต่างชาติ ต่างภาษา ต่างความคิด ต่างความเชื่อ จึงกลายเป็นสังคมมีอัตลักษณ์เฉพาะตน มีประเพณีวัฒนธรรมสำหรับประเพณีปฏิบัติร่วมกัน คือ ประเพณีแห่เทียนพรรษา การทำบุญทางพระพุทธศาสนา

การรื้อฟื้นวิถีชีวิตผู้สูงอายุ และงานบุญประจำปีแต่ละชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและประเพณีซึ่งกันและกัน

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) มีจารีตประเพณี แตกต่างกันไปตามแต่ละเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม (Chankoon, 2014: 7) เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ลาว มีการแต่งกายด้วยผ้าชิ้นหม้อห้อม มีสำเนียงภาษาลาวเป็นเอกลักษณ์ มีความเชี่ยวชาญในการทอผ้าไหม กลุ่มชาติพันธุ์เขมร มีการแต่งกายแบบเขมรดั้งเดิม การรักษาประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ มีความชำนาญในการทำเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มชาติพันธุ์ส่วย (กูย) มีภาษาและวัฒนธรรมเฉพาะตัว มีความเชี่ยวชาญในการทำเกษตร มีพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเคารพธรรมชาติ และกลุ่มชาติพันธุ์เยอ มีการแต่งกายที่มีส้นเฉพาะกลุ่ม มีประเพณีการพ้อนรำที่เป็นเอกลักษณ์ มีความชำนาญในงานหัตถกรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ คือ ลาว เขมร ส่วย เยอ ได้อยู่อาศัยในเขตจังหวัด (Sukkum, 2023: 67) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงมุ่งศึกษาอยู่ 2 ด้าน คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อนำเสนออัตลักษณ์ที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ ดังจะนำเสนอต่อไป

2. พัฒนาการและความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ

ในเขตอีสานใต้ในอดีตนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตแถบนี้มาเป็นเวลานานหลายทศวรรษ จากตำนานเล่าว่า ในอดีตดินแดนทางตอนเหนือเมืองกำแพงเพชร ประเทศกัมพูชา ได้เกิดแผ่นดินไหว ประชาชนจึงอพยพหนีภัยขึ้นไปทางตอนเหนือติดกับประเทศลาวแล้วอยู่ใต้อิทธิพลทางการเมืองของลาว และได้ถูกเกณฑ์แรงงานให้ส่งส่วย จึงได้อพยพหนีเข้ามาอยู่ในเขตเทือกเขาพนมดงรักทั้งในเขตดินแดนเขมรและในเขตดินแดนที่เป็นภาคอีสานของไทยในปัจจุบัน ที่เรียกว่า เขมรป่าดง เพราะสันนิษฐานว่า บริเวณตั้งแต่ลุ่มแม่น้ำมูล ตั้งแต่ท้องที่จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานีบางส่วน ไปจนถึงเมืองจำปาศักดิ์ สาลวัน อุดบือ นั้นมีภูมิประเทศเป็นป่าดงและอยู่ห่างไกลจากศูนย์การปกครองของไทย และต่อมาได้มีการเรียกชื่อของกลุ่มประชาชนในเขตนี้ว่า “เขมรป่าดง” ตามหลักฐานของราชสำนักกรุงเทพฯ (Ruangdet, 2009: 18–19) นอกจากนี้ มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นถึงเขมรป่าดงว่า น่าจะมีความหมายที่กล่าวถึงชนกลุ่มชาวกูย (กวย) หรือที่เรียกในความเข้าใจกันของคนไทยอีกชื่อหนึ่งว่า “ส่วย” คือ กลุ่มชนที่ส่งส่วยสิ่งของแทนการเข้าประจำการ (ไพร่ส่วย) (Punnotok, 1984: 562) และหลักฐานในพงศาวดารหัวเมืองมณฑลอีสาน ได้กล่าวถึงพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานีในปัจจุบันว่า “เมื่อก่อนจุลศักราชได้ 1,000 ปี (ก่อน พ.ศ. 2181) เป็นทำเลป่าดง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของคนป่าอันสืบสายมาแต่ขอม ต่อมาเรียกกันว่า พวก ข่า ส่วย กวย” (Mom Rajawongse Wichit, 1996: 2) ทำให้เห็นว่าแต่เดิมนั้นมีกลุ่มชาติพันธุ์กูยได้มีการอยู่อาศัยเริ่มแรกก่อนจะเกิดการอพยพของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเข้ามา เมื่อมีกลุ่มชาติพันธุ์ลาวได้กระจายอยู่ทั่วในเขตมณฑลอีสาน จึงเกิดความหลากหลายของประเพณีวัฒนธรรมขึ้น

แต่เดิมกลุ่มคนที่พูดภาษาตระกูลไต-ลาว อาศัยในบริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ราว 700–800 ปี ก่อน ค.ศ. ได้อพยพลงมาจากตอนใต้แล้วตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อยู่ 5 แห่ง ได้แก่ เดียน เปียน พู หลวงพระบาง นครศรีธรรมราช อยุธยา และอัสสัม (Tonlerd, 2015: 88) ทำให้การกระจายตัวของกลุ่มชนชาติพันธุ์ลาวขยายออกไปเป็นวงกว้างของดินแดนประเทศไทยในปัจจุบัน วิวัฒนาการของคำว่าไท และลาว จิตร ภูมิศักดิ์ ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้อยู่ 4 ประเด็นคือ 1) เป็นชื่อชนชาติตระกูลภาษาไต-ไท 2) เป็นชื่อวรรณะหรือฐานันดรทางสังคม ได้แก่ เสรีชน 3) เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า อิสระ เอกราช 4) เป็นคำวิเศษณ์และคำนาม แปลว่า ผู้เป็นใหญ่ส่วนไท

ที่เดิม ย นั้น เริ่มปรากฏในสมัยอยุธยา คือ เป็นต้นมา (Phumisak, 2007: 382) คำว่า ลาว จึงกลายเป็นคำเรียกชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ เช่น การแต่งกาย ภาษา ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม และพบอยู่ทั่วทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนมากจะอาศัยอยู่ในพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด คืออำเภอวังหิน สำหรับอำเภอขุนศรี จะพบอาศัยอยู่มากในพื้นที่ของตำบลโสน ตำบลห้วยเหนือ และตำบลตาอุด มีชนบทร่วมประเพณีคล้ายกับชนเผ่าลาวทั่วไปในแถบอีสาน จึงมีคำเรียก ลาว ว่า อีสานอยู่บ่อยครั้ง

ชนชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ ตามคติความเชื่อว่าชนชาติพันธุ์ลาวนั้นได้อพยพมาจากประเทศลาว ในปัจจุบัน เมื่อครั้งปี พ.ศ. 2237 ได้มีกบฏเกิดขึ้นในนครเวียงจันทน์ เป็นเหตุให้ชนเผ่าลาวได้แย่งชิงอำนาจกันเอง และทำให้มีผู้ต้องลี้ภัยลงมาทางตอนใต้คือที่นครจำปาศักดิ์ ลงมาถึงลุ่มแม่น้ำมูล และในปี พ.ศ. 2321 พระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ยกทัพมาสมทบกับตากะจะ ซึ่งเป็นเจ้าเมืองขุขันธ์ ในครั้งนั้นร่วมกันตีเมืองเวียงจันทน์ แล้วได้อพยพมาด้วยจำนวนมาก (Phetluan & Khumwong, 2011) กลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ จัดเป็นกลุ่มเผ่าไทลาว ซึ่งมีทั้งลาวขวนครจำปาศักดิ์เข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มแรก ก่อนที่จะตั้งเมืองขุขันธ์ และลาวจากเวียงจันทน์ ที่ใคร่ในทางการศึกษาหาความรู้ (Pratoomkaew et al., 2019: 94)

สรุปได้ว่า ลาว เป็นชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ทางตอนบนของประเทศไทยปัจจุบัน และถูกต้อนลงมาพร้อมกับทัพของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก กับตากะจะ เจ้าเมืองขุขันธ์ ในครั้งนั้น แล้วได้ตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยตามแนวเขตชายแดนกระจายตัวอยู่ตามที่ทั่วไปของประเทศไทย และในจังหวัดศรีสะเกษ จึงเกิดวิถีปฏิบัติการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข เหตุนี้จึงเกิดมีประเพณีวัฒนธรรมอันหลากหลาย ซึ่งมีอัตลักษณ์เฉพาะตนในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ทำให้จังหวัดศรีสะเกษ มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียกกันอยู่ประจำว่า “สี่ชนเผ่า” คือ เขมร กูย (ส่วย) ลาว เยอ

3. อัตลักษณ์ที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ

ในจังหวัดศรีสะเกษมีกลุ่มชาติพันธุ์ลาว อาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและอยู่ทั่วไปในเขตจังหวัดศรีสะเกษ มีวิถีการดำเนินชีวิตในรูปแบบของตนเอง โดยปกติแล้วชาติพันธุ์ลาวนั้นมีความเชื่อ มีชนบทร่วมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นกับทั้งมีอิทธิพลแพร่ขยายไปทั่วตามชุมชนต่าง ๆ มีรายละเอียดดังจะนำเสนอต่อไปนี้

3.1 ด้านความเชื่อ

3.1.1 ความเชื่อทางศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวิถีชีวิตชาวลาวในศรีสะเกษ โดยนิยายเถรเวทมีอิทธิพลอย่างสูงต่อระบบความคิดและการปฏิบัติ วัดในชุมชนไม่เพียงเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ แต่ยังเป็นศูนย์กลางทางสังคมและวัฒนธรรม พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาและเป็นที่พึ่งทางจิตใจของคนในชุมชน การทำบุญตักบาตรเป็นประเพณีที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสะท้อนถึงความศรัทธาและการให้ความเคารพต่อพระพุทธศาสนา

3.1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ

ความเชื่อเรื่องผีในกลุ่มชาติพันธุ์ลาวของจังหวัดศรีสะเกษมีความซับซ้อนและลึกซึ้ง โดยเฉพาะความเชื่อเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษที่ถือว่าเป็นผู้คุ้มครองและดูแลลูกหลาน พิธีกรรมเช่นไหว้ผีประจำหมู่บ้านถือเป็นประเพณีสำคัญที่สะท้อนถึงความเคารพและการเชื่อมโยงกับบรรพบุรุษ ล้อหลอมความสามัคคีในครอบครัว เช่น เล่นสั้ง เล่นผีเถน เป็นต้น กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเชื่อว่าผีสามารถส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านความเป็นอยู่ สุขภาพ และความเป็นปกติสุขของชุมชน การประกอบพิธีกรรมจึงเป็นการสร้างความสมดุลและความปลอดภัยให้กับชีวิต

3.1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับวิถีชีวิต

วิถีชีวิตของชาวลาวในศรีสะเกษมีรากฐานมาจากระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่เข้มแข็ง การพึ่งพาอาศัยกันเป็นหลักการสำคัญในการดำรงชีวิต ชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งในด้านการทำมาหากิน การดูแลซึ่งกันและกัน และการแก้ปัญหาาร่วมกัน ความเป็นชุมชนนี้สะท้อนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การทำงานร่วมกัน และการจัดการทรัพยากรชุมชน ซึ่งแสดงถึงความเป็นปึกแผ่นและการให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนรวม

3.1.4 ความเชื่อทางวัฒนธรรม

อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวลาวในศรีสะเกษยังคงดำรงไว้อย่างเหนียวแน่น การสืบทอดภาษา การแต่งกาย และประเพณีต่าง ๆ เป็นเครื่องยืนยันถึงความเป็นชาติพันธุ์ที่เข้มแข็ง พิธีกรรมการแต่งงานมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม การเคารพผู้อาวุโส และความเชื่อดั้งเดิม การรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนรุ่นใหม่ที่มีบทบาทสำคัญในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

3.1.5 ความเชื่อทางจริยธรรม

จริยธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษมีรากฐานมาจากหลักพระพุทธศาสนาและวิถีชุมชน การให้ความเคารพผู้อาวุโส ความซื่อสัตย์ และการเอื้ออาทรเป็นคุณค่าหลักที่ถูกปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์ ระบบความสัมพันธ์ในชุมชนอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้ความสำคัญกับความดีงามและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเป็นหลักการสำคัญที่ชาวลาวยึดถือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมผ่านครอบครัว โรงเรียน และชุมชน มีส่วนอย่างยิ่งในการหล่อหลอมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม

ชาติพันธุ์ลาวนั้นมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผีมาแต่โบราณ เป็นการแสดงความเคารพนับถือต่อบรรพบุรุษที่จากไป โดยเชื่อว่า ผีนั้นสามารถช่วยปกป้องคุ้มครองภัยให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ โดยต้องประกอบคุณความดีไว้ด้วย ในทางกลับกัน ถ้าบุคคลนั้นไม่ประพฤติปฏิบัติในคุณความดีแล้ว จะถูกลงโทษเช่นเดียวกัน อาจทำให้เกิดการเจ็บป่วย หรือได้รับโชคร้าย (Meechang, 2019: 3) ผีนั้นตามความเชื่อของคนลาว คือ บรรพบุรุษ บุพการี ผู้ล่วงลับ เช่น ผีพ่อผีแม่ ผีปู่ผีย่า ผีดำ (ผีพ่อดำแม่ดำ) ผีบ้าน ผีเรือน ผีเมือง ผีฟ้า ผีแถน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นสายใยมาจากจิตวิญญาณของธรรมชาติ ที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ (Chantala & Kaewsufong, 2023: 136)

จะเห็นว่า ลักษณะเด่นของความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในศรีสะเกษเป็นระบบความคิดที่ผสมผสานระหว่างพระพุทธศาสนา ความเชื่อดั้งเดิม และวิถีชุมชนอย่างกลมกลืน โดยให้ความสำคัญกับความเป็นครอบครัว การพึ่งพาอาศัย และการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ระบบความเชื่อนี้สะท้อนผ่านพิธีกรรม จริยธรรม และการดำเนินชีวิตที่ยึดโยงกับรากเหง้าทางวัฒนธรรมอย่างเหนียวแน่น สิ่งเหล่านี้ช่วยหล่อหลอมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเกื้อกูล และดำรงไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน

3.2 ด้านวัฒนธรรมประเพณี

บริบททางประวัติศาสตร์และการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษมีประวัติการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยส่วนใหญ่อพยพมาจากแขวงจำปาสัก และแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งในการตั้งถิ่นฐานมักเลือกพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำและที่ราบลุ่มที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการเลือกที่อยู่อาศัย และยังคงรักษาความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ควบคู่ไปกับการนับถือพระพุทธศาสนา โดยมีการผสมผสานความเชื่อทั้งสองระบบเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน เช่น พิธีเลี้ยงผีปู่ตา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคลและความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวหรือชาวอีสาน มีทั้งประเพณีตามครรลอง ฮิตสิบสอง (Thammawat, 1997: 5) ซึ่งเป็นประเพณีที่ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากวัฒนธรรมล้านช้างสิบสายเลื้อมาแต่อดีต จากลัทธิความเชื่อของพราหมณ์และผี ซึ่งมีความเข้มข้นมากกว่าพระพุทธศาสนา ประเพณีส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวพันกับช่วงวัยของชีวิตและวิถีการดำเนินชีวิตที่ต้องอาศัยธรรมชาติ เรียกประเพณีนี้ว่า “ฮิต-คอง” มี 1) เดือนอ้าย บุญที่พระสงฆ์เข้ากรรม 2) เดือนยี่ บุญคูณลานข้าวเปลือก 3) เดือนสาม บุญข้าวจี่ 4) เดือนสี่ ทำบุญมหาชาติ 5) เดือนห้า บุญสงกรานต์ 6) เดือนหก ทำบุญบั้งไฟ (ปัจจุบันลดเหลือน้อยลงตามวิวัฒนาการโลก) 7) เดือนเจ็ด บุญขำระ 8) เดือนแปด ทำบุญเข้าพรรษา 9) เดือนเก้า ทำบุญข้าวประดับดิน 10) เดือนสิบ บุญข้าวสาก 11) เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา 12) เดือนสิบสอง บุญกฐิน (Raksuthee, 2006: 112) ชาติพันธุ์ลาวถือประเพณีนี้เสมือนว่าเป็นธรรมเนียมชีวิตให้ทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามเพื่อความสงบสันติสุขและความอุดมสมบูรณ์ของชุมชนด้วย (Pratoomkaew et al., 2019: 110) ฮิตสิบสอง คองสิบสี่ ยังคงเป็นแกนหลักในการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษโดยมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทสังคมปัจจุบัน ซึ่งประเพณีที่โดดเด่นและเป็นกิจกรรมการจัดงานภายใต้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ได้แก่ 1) บุญบั้งไฟ จัดขึ้นในเดือน 6 เพื่อขอฝนและความอุดมสมบูรณ์ สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ 2) บุญข้าวประดับดิน แสดงถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษและการสร้างความสามัคคีในชุมชน 3) บุญพะเหวด เป็นการทำบุญใหญ่ที่มีการเทศน์มหาชาติ สะท้อนคติธรรมเรื่องการเสียสละ ส่วนด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นรูปแบบของกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้เด่นชัดและยังมีความสำคัญ ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่มนุษย์สรรสร้างขึ้นมา คือชาวบ้านมีอำนาจที่จะกำหนดความหมายจากพิธีกรรมนั้นได้ด้วยตนเอง (Eoseewong, 1995: 101) ชนเผ่าลาวจะมีพิธีกรรมที่แตกต่างออกไปจากชนเผ่าอื่น และเป็นอัตลักษณ์ของพิธีกรรมชาติพันธุ์ลาว คือ “การลงข่วง” เป็นการลงมานั่งทำงาน พบปะพูดคุยบริเวณลานหน้าบ้านหรือในพื้นที่ที่กำหนดขึ้น (Pratoomkaew, 2020: 69–70)

3.3 ด้านการแต่งกาย

ลักษณะการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ลาว การทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย และการจักสานเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดมาแต่โบราณ ลวดลายผ้าทอมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สะท้อนความละเอียดอ่อนทางศิลปะและความเชื่อของชุมชน ซึ่งจะมีชื่อเสียงที่เลื่องลือในด้านการทอผ้าไหม โดยเฉพาะปัจจุบันถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษก็ว่าได้ คือ ผ้าลายลูกแก้ว ในภาษาลาว เรียกว่า “ผ้าเก็บ” หรือ “แพรเหียบ” (Srilapan, 2016: 295) การแต่งกายผู้หญิงและผู้ชาย จะนิยมสวมเสื้อไหมเหียบลายลูกแก้วย้อมมะเกลือ ผู้หญิงนุ่งซิ่นไหมคันทันหรือซิ่นซิ่นคันทันต่อน นิยมเปียงสไบด้วยผ้าขาวม้าใส่ปลากไหล ผู้ชายนุ่งผ้าโสร่ง ผ้าขาวม้าคาดเอว (Facebook เวียงคำ: ลาวอุทุมพรพิสัย) ซึ่งจะพบเห็นอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย นับเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ลาวกลุ่มใหญ่อีกกลุ่มหนึ่งของจังหวัดศรีสะเกษ และยังเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ที่สำคัญของจังหวัดศรีสะเกษอีกด้วย กับทั้งมี “ผ้าซิ่นตีนแดง” ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดศรีสะเกษและมีความสวยงาม สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ลาวนั้นมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นคือด้านการทอแพรซิด คนลาวในจังหวัดศรีสะเกษนั้นมีรูปแบบแพรซิดที่แตกต่างกันไปตามแต่ละชุมชนแต่ละท้องถิ่น จนเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวขึ้น ท้องถิ่นที่มีการทอแพรซิด และมีแพรซิดที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ แถบอำเภอกันทรารมย์ โนนคูณ วังหิน กันทรลักษณ์ (กชกร เวียงคำ: SAC – ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร)

3.4 ด้านภาษา

ภาษาลาวในจังหวัดศรีสะเกษ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ คือ 1) กลุ่มสำเนียงลาวเวียงจันทน์เก่า 2) กลุ่มสำเนียงลาวอุบล และ 3) กลุ่มสำเนียงลาวใต้ เป็นสำเนียงแบบลาวศรีสะเกษ ที่เน้นวรรณยุกต์ตรีในสำเนียง

อักษรกลาง เช่น ก็น เป็น กึ้น และ ไป เป็น ไป๊ พบในเกือบทุกพื้นที่ของจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งก็สามารถแบ่งแยกย่อยออกไปได้อีกหลายสำเนียงตามแต่ละท้องถิ่น ส่วนกลุ่มภาษาลาวตะวันตกหรือภาษาลาวร้อยเอ็ด กลุ่มนี้เป็นสำเนียงพูดอีกกลุ่มที่พบในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มนี้พบมากในแถบ อ.ยางชุมน้อย อ.ราษีไศล อ.ศีลาลาด อ.บึงบูรพ์ และ อ.กันทรารมย์บางห่มบ้าน จังหวัดศรีสะเกษมีผู้พูดภาษาลาวประมาณ ร้อยละ 65 และผู้ที่พูดภาษาอื่นมักใช้ภาษาลาวเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร (Facebook เวียงคำ: ภาษาลาวในจังหวัดศรีสะเกษ)

ลักษณะทางภาษา ภาษาลาวที่ใช้ในจังหวัดศรีสะเกษมีลักษณะพิเศษที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างภาษาลาว ภาษาไทยอีสาน และภาษาเขมร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. ด้านระบบเสียง

ภาษาลาวในจังหวัดศรีสะเกษมีระบบเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะการออกเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะเฉพาะ มีการเน้นเสียงที่ท้ายคำชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากภาษาลาวในพื้นที่อื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการกลืนเสียงและการเชื่อมเสียงที่เป็นลักษณะเฉพาะถิ่น เช่น การกลืนเสียงสระท้าย การเชื่อมเสียงระหว่างคำ ที่ทำให้การพูดมีความสั่นไหวเป็นธรรมชาติ อิทธิพลของภาษาเขมรก็ส่งผลต่อการออกเสียงในบางคำ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการติดต่อกับกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ทำให้เกิดการผสมผสานของเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

2. ด้านคำศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวจังหวัดศรีสะเกษ มีความหลากหลายและน่าสนใจ ซึ่งมีการใช้คำศัพท์เฉพาะถิ่นที่ไม่พบในภาษาลาวมาตรฐาน โดยเฉพาะคำที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และพิธีกรรม นอกจากนี้ยังมีการยืมคำจากภาษาเขมรและภาษาไทยกลางมาใช้ โดยมีการปรับเสียงให้เข้ากับระบบเสียงท้องถิ่น โดยเฉพาะคำที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เช่น "จ๊อก" (โจ๊ก), "บายลาบ" (ข้าวกับลาบ), "เนียง" (เหิงสาว) และคำเกี่ยวกับการทำมาหากิน เช่น "สรอก" (ห่มบ้าน), "ทูล" (ที่ดอน) รวมถึงการยืมคำจากภาษาไทยกลางที่เข้ามาพร้อมกับความเป็นสมัยใหม่ เช่น "โทรศัพท์" ที่กลายเป็น "โทละสับ", "รถยนต์" ที่กลายเป็น "ลดยน" และ "โรงเรียน" ที่กลายเป็น "โฮงฮียน" โดยมีการปรับเสียงให้เข้ากับระบบเสียงท้องถิ่น ทำให้คำเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำที่ยืมมาเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมและการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยการยืมคำมักเกิดขึ้นตามความจำเป็นในการสื่อสารและการดำเนินชีวิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพลวัตของภาษาและการปรับตัวของผู้คนในท้องถิ่นที่สามารถผสมผสานภาษาต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างกลมกลืนและเป็นธรรมชาติ คำศัพท์บางคำมีความหมายที่ลึกซึ้งและสื่อถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น คำเรียกอาหาร พิธีกรรม และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การใช้คำศัพท์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

3. ด้านไวยากรณ์

โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาลาวในจังหวัดศรีสะเกษมีความน่าสนใจ แม้จะมีพื้นฐานคล้ายกับภาษาลาวมาตรฐาน แต่มีการใช้คำเชื่อมและคำลงท้ายที่เป็นเอกลักษณ์ การเรียงคำในประโยคสะท้อนให้เห็นถึงวิธีคิดและมุมมองของคนในท้องถิ่น มีการใช้สำนวนโวหารเฉพาะถิ่นที่แสดงถึงภูมิปัญญาและความเฉลียวฉลาดในการใช้ภาษา การสื่อความหมายมักมีความละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง โดยเฉพาะในบริบทของการสื่อสารทางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการใช้คำซ้ำและคำซ้อนที่มีความไพเราะและสื่อความหมายได้ชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำซ้ำที่แสดงความรู้สึก:	“เย็น ๆ” (เย็น ๆ) หมายถึง ความรู้สึกสบาย ๆ ผ่อนคลาย “ซ่าง ๆ” (ซ่าง ๆ) หมายถึง เจ็บสบง วังเวง “งาม ๆ” (งาม ๆ) หมายถึง สวยงามอย่างพอเหมาะพอดี “ม่วน ๆ” (ม่วน ๆ) หมายถึง สนุกสนาน เพลิดเพลิน
คำซ้อนที่แสดงอารมณ์และความรู้สึก:	“ม่วนซื่น” หมายถึง สนุกสนานรื่นเริง “งามแต่ม” หมายถึง สวยงามมาก “เศร้าโศก” หมายถึง เสียใจอย่างมาก “ฮักแพง” หมายถึง รักใคร่ผูกพัน
คำซ้อนที่เกี่ยวกับธรรมชาติ:	“เขียวขจี” หมายถึง เขียวชอุ่มมาก “ฝนฟ้า” หมายถึง สภาพอากาศโดยรวม “ดินชาย” หมายถึง ผืนดินและทราย “น้ำท่า” หมายถึง แหล่งน้ำต่าง ๆ
คำซ้อนที่เกี่ยวกับการกระทำ:	“เว้าจา” หมายถึง พูดจา สนทนา “กินดื่ม” หมายถึง รับประทานอาหารและเครื่องดื่ม “ไปมา” หมายถึง การเดินทางไปและกลับ “นั่งนอน” หมายถึง การพักผ่อน
คำซ้อนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์:	“พ่อแม่” หมายถึง บิดามารดา “ปู่ย่า” หมายถึง ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายพ่อ “พี่น้อง” หมายถึง ญาติพี่น้อง “เฒ่าแก่” หมายถึง ผู้อาวุโส

การใช้คำซ้ำและคำซ้อนเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ภาษาไพเราะ แต่ยังช่วยเน้นย้ำความหมายและอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนในการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ คำเหล่านี้มักปรากฏในบทกลอน บทลำ และการสนทนาในชีวิตประจำวัน ทำให้ภาษามีความมีชีวิตชีวาและสื่อความหมายได้อย่างลึกซึ้ง

4. ด้านวรรณกรรมมุขปาฐะ

วรรณกรรมมุขปาฐะของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ มีความหลากหลายและมีคุณค่าทางวัฒนธรรมสูง นิทานพื้นบ้านที่เล่าสืบต่อกันมามีรสสดแทรกคติสอนใจและความเชื่อท้องถิ่น เช่น

นิทานเรื่อง “ขุนกะลาลี่เมือง” เป็นเรื่องราวของขุนศึกผู้กล้าหาญที่ปกป้องบ้านเมืองจากศัตรู โดยใช้ความสามารถพิเศษในการเหาะเหินเดินอากาศ และมีอาวุธวิเศษคือดาบศักดิ์สิทธิ์ นิทานเรื่องนี้สอดแทรกคติสอนใจเรื่องความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ความกล้าหาญ และการเสียสละเพื่อส่วนรวม นอกจากนี้ยังสะท้อนความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ การบูชาดาบศักดิ์สิทธิ์ และพิธีกรรมการสักยันต์เพื่อเพิ่มพลังอำนาจ ซึ่งยังคงมีอิทธิพลต่อความเชื่อของผู้คนในท้องถิ่นจนถึงปัจจุบัน

นิทานเรื่อง “นางผมหอม” เป็นเรื่องราวของหญิงสาวที่มีกลิ่นผมหอมเป็นพิเศษ เธอต้องผ่านการทดสอบความอดทนและความดีงามจากผีป่าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ นิทานเรื่องนี้สอนใจเรื่องความอดทน ความซื่อสัตย์ และการรักษาศีลธรรม สะท้อนความเชื่อเรื่องผีป่าผีเขา การบูชาต้นไม้ใหญ่ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ

ธรรมชาติ ปัจจุบันยังมีการเล่าต่อเพื่อสอนให้ผู้ฟังรักษากิริยามารยาทและความดีงาม รวมถึงการเคารพธรรมชาติ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์

นิทานเรื่อง “ท้าวท่ากาดำ” เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มผู้กล้าที่ถูกละทิ้งเหยียดหยาม แต่ด้วยความขยันอดทน และมีน้ำใจ เขาสามารถพิสูจน์ตัวเองจนได้รับการยอมรับและได้แต่งงานกับลูกสาวเศรษฐี นิทานเรื่องนี้สอนใจเรื่องการไม่ตัดสินคนที่รูปลักษณ์ภายนอก คุณค่าของความขยันอดทน และการมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น สะท้อนความเชื่อเรื่องบุญกรรม และการที่คนดีย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี นิทานเรื่องนี้ยังคงถูกเล่าเพื่อสอนเรื่องการไม่รังเกียจเสียคนและสอนให้คนค่ากับความดีงามภายในจิตใจ

นิทานพื้นบ้านเหล่านี้ นอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม และถ่ายทอดความเชื่อท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น โดยใช้วิธีการเล่าเรื่องที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย และจดจำได้นาน ทำให้คุณค่าและความเชื่อเหล่านี้ยังคงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นจนถึงปัจจุบัน ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและวิถีคิดของคนในสังคม ตำนานประจำถิ่นทำหน้าที่อธิบายที่มาของสถานที่และเหตุการณ์สำคัญ เชื่อมโยงผู้คนกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น บทสวดบูชาที่ใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คน การถ่ายทอดวรรณกรรมเหล่านี้ผ่านการเล่าปากต่อปากช่วยรักษาความเป็นชุมชนและความผูกพันระหว่างคนรุ่นต่าง ๆ

5. ด้านวรรณกรรมการแสดง

หมอลำเป็นศิลปะการแสดงอีกอย่างหนึ่งที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวจำพวกท้าวศรีสะเกษ เป็นการผสมผสานระหว่างดนตรี บทกวี และการเล่าเรื่อง ที่สามารถสื่อสารได้ทั้งความบันเทิงและสาระความรู้ ลำพญาเป็นบทกวีที่ใช้โต้ตอบกัน มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักและคติสอนใจ แสดงให้เห็นถึงไหวพริบและความสามารถในการใช้ภาษา บทสวดและบทสวดที่ใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาสะท้อนความศรัทธาและความเชื่อ การแสดงเหล่านี้ไม่เพียงเป็นความบันเทิง แต่ยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และค่านิยมของสังคม ทั้งยังช่วยสร้างความสามัคคีและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถพบได้ในหลายอำเภอ ดังนี้

หมอลำกลอน พบมากในเขตอำเภอราชธิไล อำเภอขามหมื่นน้อย และอำเภอกันทรารมย์ เป็นการแสดงที่ผู้แสดงจะร้องโต้ตอบกันด้วยกลอนลำ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก การสอนใจ และวิถีชีวิต โดยมีดนตรีพื้นบ้านประกอบ เช่น แคน พิณ และกลอง หมอลำกลอนในพื้นที่นี้มีลักษณะเฉพาะคือการใช้ทำนองที่อ่อนหวาน

ลำพญา นิยมแสดงในเขตอำเภอมือเมืองศรีสะเกษ อำเภออุทุมพรพิสัย และอำเภอขุขันธ์ เป็นการแสดงที่ใช้ปฏิภาณไหวพริบในการโต้ตอบด้วยบทกวี มักแสดงในงานบุญประเพณีต่าง ๆ ลำพญาในพื้นที่นี้มีเอกลักษณ์คือการใช้สำนวนโวหารที่คมคาย และมีการผสมผสานภาษาถิ่นหลายกลุ่ม

หมอลำหมู่ พบมากในอำเภอราชธิไล อำเภอเมือง และอำเภอกันทรารมย์ เป็นการแสดงที่มีผู้แสดงหลายคน มีการแต่งกายสวยงาม เล่าเรื่องราวผ่านบทลำและการแสดงประกอบ เนื้อหามักเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเรื่องราวทางพุทธศาสนา

สรภัญญะ นิยมแสดงในวัดเขตอำเภอเมือง อำเภออุทุมพรพิสัย และอำเภอกันทรารมย์ เป็นการขับร้องบทสวดที่มีทำนองไพเราะ เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา สรภัญญะในพื้นที่นี้มีลักษณะพิเศษคือการผสมผสานทำนองพื้นบ้านกับบทสวดภาษาบาลี โดยใช้การเอื้อนเสียงแบบหมอลำในการสวดบทสรภัญญะ เช่น การสวด “นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต” จะมีการเอื้อนเสียงยาวที่คำว่า “โม” และ “โต” คล้ายทำนองลำ หรือการสวดบท

“ชะยันโต” ที่มีการใส่ทำนองแบบเซิ้งบั้งไฟในช่วงท้ายประโยค รวมถึงการใช้จังหวะและทำนองของเพลงโนราในการสวดบทสวดพระพุทธเจ้า ซึ่งทำให้การสวดมีความไพเราะและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

ดังนั้น อัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ จะประกอบไปด้วย ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม การแต่งกาย และที่เด่นชัดคือภาษา ซึ่งเป็นที่น่าวางใจอีกต่อไปว่า การดำเนินชีวิตของชาติพันธุ์ลาวนั้น บางชุมชนก็มีความแตกต่างในด้านพิธีกรรม วิธีการปฏิบัติหรือทำพิธีในกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะอิทธิพลด้านความเชื่อในแต่ละท้องถิ่น ที่ผสมผสานกันกับวัฒนธรรมชาติพันธุ์อื่นด้วย ทำให้วิถีปฏิบัติของชาติพันธุ์ลาวเอง อาจจะมีลักษณะคล้ายกับชาติพันธุ์อื่น ๆ ด้วย เช่น กูย เขมร เยอ เป็นต้น แต่ถือว่าชนชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ ยังคงมีความเข้มแข็งทั้งด้านผู้นำชุมชน ภาครัฐและเอกชน ที่มองเห็นความสำคัญถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาว จึงพยายามอนุรักษ์สืบทอดไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา

4. บทสรุป (Conclusion)

ในยุคโลกาภิวัตน์ ชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเฉพาะจากนโยบายการพัฒนาของรัฐที่มุ่งเน้นการสร้าง ความทันสมัยและการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนลาว การแทรกแซงของรัฐผ่านโครงการพัฒนาต่าง ๆ ได้ทำลายอัตลักษณ์และวัฒนธรรมลาวดั้งเดิม ทำให้ชุมชนลาวต้องปรับตัวและต่อสู้เพื่อรักษาความเป็นตัวตนท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ชุมชนลาวในจังหวัดศรีสะเกษได้พยายามรักษาอัตลักษณ์ผ่านการสืบทอดภาษา ประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ แม้จะต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกระแสวัฒนธรรมกระแสหลัก การต่อสู้เพื่อรักษาความเป็นลาวจึงเป็นทั้งการต่อรองและการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมกับความทันสมัย ทำให้เกิดการปรับตัวและสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่ยังคงรากเหง้าความเป็นลาวไว้ท่ามกลางบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง

กลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ มีอัตลักษณ์ที่เด่นชัดเป็นของตนเอง และมีกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ของจังหวัดศรีสะเกษ มีแนวทางวิถีปฏิบัติในการดำรงชีวิตคล้ายกันเป็นส่วนมาก เช่น ด้านความเชื่อชาติพันธุ์ลาว มีความเคารพนับถือต่อบรรพบุรุษเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนับถือผี โดยเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เฝ้ารักษา คอยอวยพรคุ้มครองให้กับตนและครอบครัวอยู่เสมอ กับด้านประเพณีวัฒนธรรม ถือว่า เป็นจารีตปฏิบัติของลาวโดยแท้ ถึงการทำบุญตามคติความเชื่อโดยมีอิทธิพลแนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเพื่อเป็นการเสริมพลังแห่งการทำบุญทำทานตามคติความเชื่อมาแต่โบราณ ส่วนในเรื่องการแต่งกายนั้น เป็นที่รู้กันทั่วไปอยู่แล้วว่าชาติพันธุ์ลาวเคร่งในจารีตประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนออกมาจากคตินัยในด้านความคิด เพื่อควบคุมคตินัยนอก คือความประพฤติทางกาย ฉะนั้น เรื่องการแต่งกายของชาติพันธุ์ลาว จะเน้นไปในด้านระเบียบเรียบร้อย มีผ้าไหมถักทอด้วยฝีมือที่ประณีต คือ ผ้าลายลูกแก้ว ปัจจุบันจะมีการนำมาสวมใส่ทุกครั้งที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม และเป็นที่เด่นชัดมากที่สุด คือในส่วนทางด้านภาษา ชาติพันธุ์ลาวศรีสะเกษจะพูดภาษาออกมาในลักษณะมีวรรณยุกต์ตรีคอยกำกับอยู่เสมอ เช่น คำว่า กิน จะออกเสียงเป็นคำว่า กิน และคำว่า ไป จะออกเสียงเป็นคำว่า ไป มีเสียงสูงและหนักแน่นคำที่พูดนั้น ๆ เสมอ

ฉะนั้น ตามที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นการแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอัตลักษณ์แตกต่างและคล้ายคลึงกันกับกับชาติพันธุ์อื่น ในพื้นที่ หรือจังหวัดอื่น ๆ ทั้งนี้ การที่มีความแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์ลาวทั่วไป ตามการวิเคราะห์ เห็นว่า อิทธิพลด้านอุดมคติความเชื่อในแต่ละพื้นที่ ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์

ลาว ได้อาศัยอยู่ และอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมอื่น ๆ มีส่วนเข้ามาผสมผสาน หล่อหลอมกลายเป็นวัฒนธรรมร่วมกันไปด้วยกาลเวลา ดังปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน

5. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดศรีสะเกษ มีองค์ประกอบที่สนับสนุนร่วมในการพัฒนาพหุวัฒนธรรมเชิงปฏิบัติ เช่น นำเรื่องผีมาผสมผสานกับความเชื่อ โดยอาศัยเหตุและผลของด้านพระพุทธศาสนา ที่กล่าวเรื่องของกรรม ดังพุทธสุภาษิตที่ว่า กมฺมฺนา วตฺตติ โลโก แปลว่า “สัตว์โลก ย่อมเป็นไปตามกรรม” ผีจะเป็นแกนตัวกระตุ้นให้เกิดความกลัวแก่บุคคล เมื่อกระทำความผิดหรือสิ่งที่ไม่ดีไว้ เมื่อเกิดความกลัวขึ้นก็จะช่วยไปยับยั้งไม่ให้คิดกระทำในทางที่ไม่ดีอีกต่อไปได้ กลายเป็นการผสมผสานกันอย่างกลมกลืนและแทบจะไม่สามารถแยกออกจากกันได้เลย อีกทั้งส่งผลในด้านสร้างคุณภาพทางจิตใจ รู้จักสำนึกบุญคุณต่อผู้ที่มีอุปการคุณ โดยเห็นได้จากการบูชาผี (ปู่ ตา ย่า ยาย บรรพบุรุษ ฯ) กลายเป็นประเพณีวัฒนธรรมร่วมศาสตร์ และเกิดเป็นคุณค่าทางภูมิปัญญาด้านกตัญญู ซึ่งสามารถบูรณาการร่วมกับการพัฒนาสังคมให้เกิดสันติสุข และมีคุณภาพทางด้านทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตต่อไปได้

อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ลาวมีความโดดเด่นผ่านการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาษาลาวที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน การแต่งกายแบบดั้งเดิมในโอกาสพิเศษ เช่น ผู้หญิงนุ่งซิ่นหมี่ขีด ผู้ชายนุ่งโสร่งไหม และการทอผ้าไหมที่มีลวดลายเฉพาะถิ่น นอกจากนี้ยังมีประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญ เช่น การทำบุญข้าวประดับดิน การเลี้ยงผีปู่ตา และการละเล่นพื้นบ้านอย่างเซิ้งกระติบ ที่ยังคงสืบทอดอย่างเหนียวแน่น ในด้านอาหาร กลุ่มชาติพันธุ์ลาวจังหวัดศรีสะเกษมีเอกลักษณ์ในการปรุงอาหารพื้นบ้าน เช่น ลาบเห็ดยอ แกงอ่อมหน่อไม้ และข้าวจีที่มีรสชาติเฉพาะตัว รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติตามภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การหาของป่า การทำเกษตรแบบผสมผสาน และการใช้สมุนไพรพื้นบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างวิถีชีวิตกับธรรมชาติ อัตลักษณ์เหล่านี้ได้ผสมผสานกับความทันสมัย เกิดเป็นการปรับตัวที่น่าสนใจ เช่น การพัฒนาผ้าไหมลายโบราณให้เข้ากับแฟชั่นร่วมสมัย การนำเสนออาหารพื้นบ้านในรูปแบบร้านอาหารทันสมัย และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่วัฒนธรรมลาวสู่สาธารณะ ทำให้อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ลาวยังคงมีชีวิตชีวาและสืบทอดสู่คนรุ่นใหม่มาจนปัจจุบัน

6. เอกสารอ้างอิง (References)

- Chankoon, S. (2014). Identity of Lao Ethnic Group in the Context of Development: A Case Study of Ban Tap Klaiy, Ban Rai District, Uthathani Province. *Research Report*. Rajamangala University of Technology Krungthep. (In Thai)
- Chantala, M., & Kaewsufong, S. (2023). “Huenpha” Belief of Lao People. *Journal of Buddhist Arts*, 6(1). 134–149.
- Eosewong, N. (1995). *Culture is the System of Relationships in the Thai Nation, Thailand, as presented in Textbooks and Monuments*. Matichon. (In Thai)
- Meechang, T. (2019). *Ethnic Lao Culinary Wisdom in Ban Han Sai, Aranyaprathet District, Sa Kaeo Province*. Sakaeo Community College. (In Thai)
- Mom Rajawongse Wichit. (1996). *Chronicles of the Northeastern Provinces*. Wacharin Printing. (In Thai)

- Phamonvaechavan, A. (2017). *Ethnic Identity of the Lao Khrang People: A Case Study of Lao Khrang Community in Kud Jok Village, Chainat Province*. [Unpublished Undergraduate Thesis]. Silpakorn University. (In Thai)
- Phetluan, P., & Khumwong, S. (2011). *The Origins of the Ancestors of Mueang Khukhan: The Four Ethnic Groups*. Khukhan District Cultural Council, Sisaket Province.
<https://www.mueangkukhanculturalcouncil.org/2011/03/4.html>. (In Thai)
- Phumisak, C. (2007). *The Origins of the Terms Siam, Thai, Lao, and Khmer, and the Social Characteristics of Ethnic Names: Complete Edition – Facts About the Khmer Ethnicity* (4th ed.). Sayam. (In Thai)
- Pratoomkaew, S., Jaitrong, P., & Phukhothin, U. (2020). Identities and Belief Values of the Lao Folk Beliefs and Rituals “Long Ghuang” in Sisaket Province. *Journal of Buddhist Philosophy Evolved*, 4(2), 64–73. (In Thai)
- Pratoomkaew, S., Thammathawee, P. T., & Kantathammo, P. K. (2019). A Study of the Wisdom Blend Beliefs and Rituals of the Four Tribes in Si Sa Ket Province. *Research Report*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (In Thai)
- Punnotok, T. (1984). *Approaches to Contemporary Literary Studies*. Thai Watana Panich. (In Thai)
- Raksuthee, S. (2006). *Twelve Traditions and Fourteen Customs*. Porsor Pattana. (In Thai)
- Ruangdet, P. (2009). The Migration of the Kui People. *Academic Journal of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University*, 1(2), 18–27.
- Srilapan, B. (2016). The Wisdom of Grass Ball Pattern with Dyed Ebony Silk Weaving of Ethnic Groups in Sri Sa Ket Province. *Journal of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University*, 12(1), 285–305. (In Thai)
- Sukkum, B. (2023). The Ways of Using the Culture of 4 Ethnic Groups in Sisaket Province for Tourism Opportunities. *Journal of MCU Ubon Review*, 8(2), 83–98. (In Thai)
- Thammawat, C. (1997). *Folk Beliefs of Isan*. Aksorn Watthana. (In Thai)
- Toasing, W., Sida, P., & Udomtawi, K. (2017). Values and Wisdoms of the Boon Klang Ban Tradition of Lao–Vieng Ethnic Group in Phanat Nikhom District, Chonburi Province. *Academic MCU Buriram Journal*, 2(2), 83–98. (In Thai)
- Tonlerd, S. (2015). The Etymology of Lao(s) in Ancient Chinese Manuscripts. *Journal of Liberal Arts, Maejo University*, 3(2), 87–105. (In Thai)

A Study of Student Motivation Factors Affecting their Decision to Study at the Undergraduate Level at Chaiyaphum Rajabhat University

การศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา

ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Tinnikon Samerchok^{1,*} and Krisana Phatpheng²

ทินนิกร เสมอโชค^{1,*} และ กฤษณา พัทพ์เพ่ง²

¹Office of Academic Promotion and Lifelong Learning, Chaiyaphum Rajabhat University

²Office of the President, Human Resources Management Division, Chaiyaphum Rajabhat University

¹สำนักส่งเสริมวิชาการและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²สำนักงานอธิการบดี งานบริหารทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Article Info	ABSTRACT
Article history: Received: January 20th, 2025 Revised: February 26th, 2025 Accepted: March 3rd, 2025 Published: March 7th, 2025	This research aimed to study the personal factors of undergraduate students and the driving factors affecting their decision to pursue undergraduate studies, as well as to compare students' demographic information regarding their hometown with the driving factors affecting their decision to study at Chaiyaphum Rajabhat University. The research involved 346 undergraduate students from Chaiyaphum Rajabhat University in the 2024 academic year who participated in completing questionnaires. Data collection was conducted quantitatively using questionnaires. The data was then analyzed using descriptive statistics including mean, standard deviation, and ANOVA to compare students' personal information regarding their hometown with the driving factors affecting their decision to pursue undergraduate studies. The findings revealed that the driving factors affecting students' decision to pursue undergraduate studies at Chaiyaphum Rajabhat University across all three aspects were at a high level ($\bar{X} = 4.35$). The comparison results of students' personal information regarding hometown with the driving factors affecting their decision to pursue undergraduate studies at Chaiyaphum Rajabhat University using ANOVA statistics across all three aspects showed that different student hometowns did not result in significant differences in the driving factors affecting students' decision to pursue undergraduate studies at Chaiyaphum Rajabhat University.
Keywords: Motivation Factors, Affecting their Decision, Undergraduate Level	
Corresponding Author: Tinnikon Samerchok Office of Academic Promotion and Lifelong Learning, Chaiyaphum Rajabhat University *Email: uji2830@gmail.com	
<i>This is an open access article under the CC BY-NC-SA license.</i> 	

คำสำคัญ:

ปัจจัยผลักดัน, การตัดสินใจเลือก
เข้าศึกษา, ระดับปริญญาตรี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี และศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี พร้อมทั้งเปรียบเทียบข้อมูล
ส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสาเนากับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่
ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏชัยภูมิ โดยในการวิจัยมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 รวมตอบแบบสอบถาม จำนวน 346
คน เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และ ANOVA เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้าน
ภูมิสาเนากับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้า
ศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่า ปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อ
การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชัยภูมิ รวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และผลการ
เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสาเนากับปัจจัย
ผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้สถิติ ANOVA รวมทั้ง 3
ด้าน พบว่า ภูมิสาเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลกับปัจจัยผลักดัน ของ
นักศึกษาที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราช
ภัฏชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน

1. บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่เน้นการ
พัฒนาความสามารถที่ยั่งยืนของผู้เรียนในการหาความรู้ใหม่ตลอดชีวิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและการ
ประกอบอาชีพ ถือเป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการศึกษาอย่างมาก รวมถึงรัฐบาลได้มีการส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ประชาชนให้ความสนใจในเรื่องของการศึกษาที่เป็นพื้นฐานในความสำเร็จของชีวิต สามารถนำเอาความรู้ที่ได้
ไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต (Srisontisuk et al., 2020) ซึ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
เปรียบเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็น
ปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญแก่การศึกษา โดยมีแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีการศึกษา จะมี
โอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่า ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงที่สุด คือ
ระดับอุดมศึกษา จนมีคำกล่าวว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมคนที่มีปริญญา การศึกษาจึงมุ่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา
ความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญยิ่งขึ้นมุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทาง
วิชาการโดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์กร ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนที่สำคัญอีกอย่างก็คือ
ค่านิยมในปริญญา การได้รับปริญญาจะมีประโยชน์ในการเข้ารับการศึกษาที่มีปัจจัยที่แตกต่างกัน เช่น ต้องการได้รับ

ความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น เพื่อนำไปพัฒนางานในหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้า ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษา เพื่อนำไปประกอบการแสวงหาความก้าวหน้าและความมั่นคงในชีวิต (Teerakul et al., 2016)

โดยแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของอุดมศึกษาที่สำคัญมีความจำเป็นต้องปรับหลักสูตรให้ตรงความต้องการของบุคคลในพื้นที่ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างจุดแข็งและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งกันและกัน อันเป็นการพัฒนาการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพโดยสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้สามารถแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำอื่น ๆ ทั่วโลกได้ ควรใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและสร้างรายได้เข้าสู่สถาบันด้วยตนเอง พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับนำองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรต้นแบบที่มีคุณภาพจากมหาวิทยาลัยชั้นนำองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับมากขึ้น มาพัฒนาและบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นการเปิดโอกาสให้คนดีมีฝีมือเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีความคล่องตัวสูงและมีโอกาสเจริญเติบโตได้รวดเร็ว พร้อมทั้งผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง (Thongkaew, 2002) ซึ่งการตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่เป็นฐานกำลังในการพัฒนาคน และชีวิตครอบครัวของผู้เรียน ย่อมมีเหตุผลและแรงผลักดันภายใต้สถานการณ์ที่อาจจะเหมือนหรือต่างกัน ขึ้นอยู่กับเหตุผลของการกระทำที่มาจากปัจจัยต่าง ๆ ประกอบกัน เพื่อช่วยสนับสนุนการตัดสินใจไปตามสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยผลักดันในแต่ละด้าน ซึ่งในด้านความคาดหวัง (Expectation) เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันในการสร้างอนาคตจากชนบท ทั้งนี้การตัดสินใจศึกษาต่อเป็นความคาดหวังส่วนหนึ่งที่มาจากอิทธิพลของครอบครัวและความคาดหวังให้ได้ศึกษาต่อตามความต้องการของตน ด้านข้อผูกพัน (Commitment) เป็นข้อผูกพันที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของบุคคลเนื่องจากบุคคลนั้น ๆ รู้สึกว่าตนเองมีข้อผูกพันที่จะต้องกระทำ และด้านการบังคับ (Forces) อาจขึ้นอยู่กับความเชื่อที่อยู่ในใจของผู้กระทำว่า ตนเองต้องตัดสินใจหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยที่ตนเองรู้สึกว่าไม่มีทางเลือก การบังคับเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจปฏิบัติได้เร็วขึ้น (Sadakhan, 2015) ทั้งนี้ปัจจัยทั้ง 3 ด้านส่งผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อฐานะที่มั่นคง สร้างอาชีพที่เป็นเสาหลักของครอบครัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่มีภูมิทัศน์สวยงามตั้งอยู่บนเทือกเขาสระหงส์ มีพันธกิจผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมในด้านการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีความต้องการสังคม แต่ยังคงมีการรับนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาน้อยลง มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จึงเร่งปรับปรุงพร้อมทั้งสำรวจข้อมูลขั้นต้นถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ว่ามีปัจจัยส่วนใดบ้างที่ทำให้เกิดแรงผลักดันในการเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ แห่งนี้ จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตออกสู่การรับใช้สังคม ควรให้ความสนใจปัญหาการจัดการศึกษาและปัจจัยหลักของการเข้าศึกษาต่ออย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อผลจากการวิจัยดังกล่าวจะสามารถนำไปเป็นข้อเสนอเพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาพร้อมทั้งเป็นแนวทางในการปรับกลวิธีในการรับนักศึกษาใหม่ที่เพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์งานวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสำเนา กับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

ในการศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

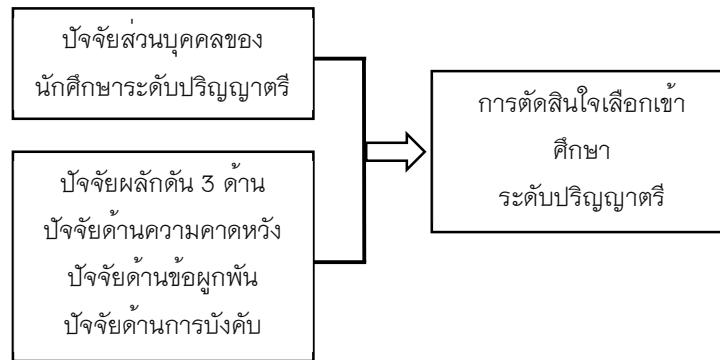

Figure 1. Research Conceptual Framework.

4. การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน

Sadadkhan (2015: 28) ได้อธิบายว่า การกระทำของมนุษย์ในเรื่องใดก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัย อาจจะเหมือนกันหรือต่างกัน

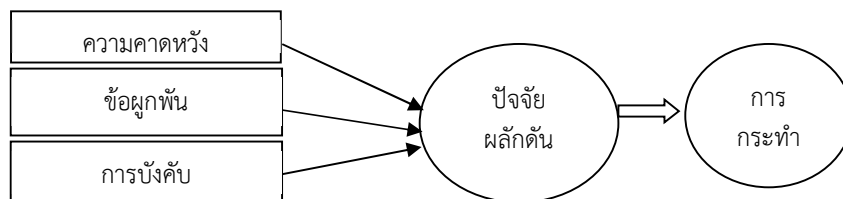

Figure 2. The conceptual framework is adapted from Reeder's theory of social action.

Source: Reeder (1971)

ซึ่งปัจจัยผลักดัน (Push Factors) ซึ่งหมายถึงเหตุจูงใจซึ่งเป็นความต้องการภายในเป็นมูลเหตุภายในของตัวบุคคลที่จุดชนวนความต้องการในการเดินทางศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วนได้แก่ 1) ความคาดหวัง (Expectations) ในที่นี้หมายถึง การกระทำที่ผู้กระทำเข้าใจว่ามีผู้คาดหวังในตัวเขา เขาจึงได้กระทำ 2) ข้อผูกมัด (Commitment) ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่ผู้กระทำมีความเชื่อว่าเขาถูก

ผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ และ 3) แรงเสริม (Forces) ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เช่น กำลังใจจากคนในครอบครัวหรือการสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิดซึ่งมีส่วนในการตัดสินใจ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความคาดหวัง (Expectation) ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

ทฤษฎีความคาดหวัง Vroom (1964) กล่าวว่า การตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้นมีสาเหตุหรือ แรงจูงใจโดยอาศัยเหตุผลหรือปัจจัยหลายประการประกอบกัน ไม่ได้เกิดจากเหตุผลหรือปัจจัยเดียว โดยความคาดหวังของบุคคลขึ้นอยู่กับความคาดหวัง 4 ประการ ได้แก่ 1) ผลตอบแทนที่ได้รับ 2) ความพึงพอใจหรือความไม่พึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ 3) ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และ 4) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตาม ความคาดหวังของบุคคล ทฤษฎี ความคาดหวังของ Vroom ถือกำเนิดจากแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในสาขาจิตวิทยาของ Kurt Lewin และ Edward Tolman ซึ่งเป็นการอธิบายเกี่ยวกับ พฤติกรรมการเลือกและผลประโยชน์จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ แนวคิดความคาดหวังนี้ เป็นการอธิบายพฤติกรรม ในรูปของเป้าหมายของบุคคล และความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า บุคคลต้องรับรู้ว่าจะได้สิ่งใดตอบแทนจากการกระทำดังนั้นทฤษฎีนี้จึง อธิบายถึงองค์ประกอบที่ส่งผลรวมกันต่อแรงจูงใจในการกระทำของบุคคล คือ 1) การรับรู้คุณค่า (Value) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล (Instrumentality) และ 3) ความคาดหวัง (Expectancy) ดังนั้นจึงเรียกทฤษฎีนี้ว่า VIE Theory สามารถสรุปเป็นโมเดล ดังนี้

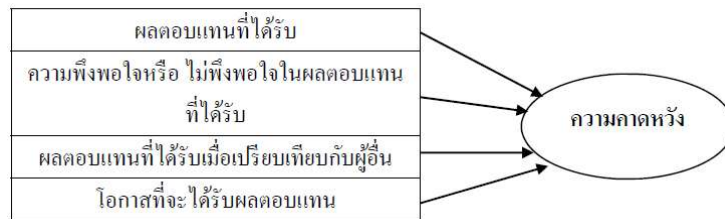

Figure 3. The conceptual framework of Vroom's Expectancy Theory.

Source: Vroom (1964)

2. ข้อผูกพัน (Commitment) ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

Wongprasern (2004) ได้กำหนดปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษามีความผูกพันต่อสถาบันสามารถสรุป ได้ดังนี้

1) คุณลักษณะของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านวิชาการ ได้แก่ ศักยภาพทางวิชาการ การพัฒนาสติปัญญา เกรดที่ได้รับ และลักษณะนิสัยในการเรียน การส่งเสริมสนับสนุนจากบิดามารดา ครูอาจารย์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปณิธานทางการศึกษาของบิดามารดา และปณิธานแรงจูงใจด้านการเงิน เป็นต้น

2) คุณลักษณะของสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางวัตถุ ได้แก่ สถานที่ อาคาร อุปกรณ์การเรียนการสอน และความเกี่ยวพันของนักศึกษา เช่น การได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนและสังคม เป็นต้น

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสถาบัน ได้แก่ ความพึงพอใจที่นักศึกษามีต่อสถาบัน ความสอดคล้องกับปทัสถาน แรงจูงใจอื่น สภาพแวดล้อมของสถาบัน

3. แรงเสริม (Forces) หรือแรงกระตุ้นที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

Skinner (1957) อธิบายว่ามนุษย์เรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ โดยผ่านประสบการณ์ที่ให้ผลกรรมเชิงบวกและเชิงลบ เขาเชื่อว่าพฤติกรรมใดที่มีผลต่อเนื่องเป็นบวกพฤติกรรมนั้นย่อมเกิดขึ้นซ้ำบ่อยครั้ง ในขณะที่พฤติกรรมซึ่งให้ผลเป็นลบมีแนวโน้มที่จะไม่เกิดขึ้นต่อไป กรอบความคิดในเรื่องนี้ของ Skinner มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน

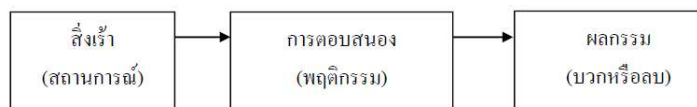

Figure 4. Human Learning Behavior.

Source: Skinner (1957)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดันเป็นเหตุจูงใจซึ่งเป็นความต้องการภายในเป็นมูลเหตุภายในของตัวบุคคลที่จุดชนวนความต้องการในการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งในการศึกษาระดับปริญญาตรีจะช่วยให้มีโอกาสดำเนินงานในอาชีพ พัฒนาทักษะเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างประสบการณ์ พัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นรวมถึงเพิ่มโอกาสในการสมัครงานสร้างพื้นฐานอาชีพให้กับครอบครัว 2) ปัจจัยด้านข้อผูกพัน (Commitment) เป็นความผูกพันกับมหาวิทยาลัย รวมถึงผู้ปกครองสนับสนุนและได้รับคำแนะนำจากครูหรือที่ปรึกษาให้เรียนต่อสถาบันการศึกษานี้ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนทางวิชาการจากการร่วมฟังคำชี้แนะแนะแนวการศึกษาจากอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยและยังความสอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัว เชื่อมั่นในชื่อเสียงและคุณภาพและเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด และ3) ปัจจัยด้านการบังคับ (Forces) เป็นเงื่อนไขทางสังคมที่สร้างความกดดันให้ต้องเรียนต่อในระดับปริญญาตรีเพื่อรักษาภาพลักษณ์ในสังคม โดยเป็นสิ่งที่จำเป็นในยุคปัจจุบันต้องการครอบครัวหลีกเลี่ยงความกดดันจากสังคม หลีกเลี่ยงการถูกวิพากษ์วิจารณ์รวมถึงเป็นมาตรฐานที่ทุกคนต้องมีและต้องการหลีกเลี่ยงอัตราการว่างงาน

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

Chuayprakong (2019) การตัดสินใจศึกษาต่อ คือ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในสถาบันการศึกษาสถาบันใดสถาบันหนึ่งหรือสาขาใดสาขาหนึ่ง โดยอยู่บนพื้นฐานของการคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และสามารถตัดสินใจเลือกได้ตรงตามกับความต้องการของตนเอง มากที่สุดในปัจจุบันสังคมให้คุณค่าแก่ความรู้ไว้สูงพอสมควร กล่าวคือ บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าบุคคลทั่วไปมักถูกมองว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นชนชั้นปัญญาชนเป็นมันสมองของสังคม ในการนำเรื่องต่าง ๆ ขณะเดียวกันความรู้กลับได้รับการนำมาใช้อย่างผิด ๆ โดยมีได้ตระหนักว่าความรู้นั้นไม่ใช่ปัญญา คนที่มีความรู้อาจไม่มีปัญญาก็ได้ ฉะนั้นการจะพัฒนาศักยภาพของบุคคล จึงอาจวัดกันได้ที่ความเป็นผู้ได้ฝึกฝนอบรมวิชาการความรู้ และประสบการณ์โดยการศึกษาในระดับสูงยิ่ง ๆ ขึ้น และต้องนำวิชาการความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติอีกด้วย

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษานั้นมีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน (Prommun, 2019) ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ภาพลักษณ์เมื่อแปลตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 จะหมายถึงภาพที่เกิดจากความนึกคิด หรือที่คิดว่า ควรจะเป็นเช่นนั้น ดังนั้น ภาพลักษณ์ของสถาบันจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีต่อสถาบันการศึกษา มีความรู้สึกประทับใจต่อหน่วยงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ขององค์การเพราะถ้าหากองค์การได้รับความสนใจจากสาธารณชนในด้านบวกที่มากขึ้นก็จะได้รับ ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ และเป็นส่วนสนับสนุนให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน แต่ในทางกลับกันหากองค์การได้มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลให้ได้รับการต่อต้านและการดูหมิ่นเหยียดหยาม และมีเจตคติทางด้านลบต่อองค์กรนั้น ๆ ดังนั้นภาพลักษณ์ จึงเป็นรากฐานหนึ่ง ของความมั่นคง และความสำเร็จขององค์การ

2. ปัจจัยด้านหลักสูตร หลักสูตรเป็นเสมือนหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นคัมภีร์แนวทางหรือกรอบในการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะ หากหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเข้ามาศึกษาในหลักสูตรนั้น ๆ

3. ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน คุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนั้นจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ สอนดี มีคุณธรรม และนำชุมชนไปสู่การพัฒนา นอกจากนั้นควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการเรียนการสอนให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย

4. ปัจจัยด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การที่มีสื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยนั้น จะเป็นส่วนสนับสนุนให้กระบวนการในการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งสื่อการเรียนการสอน

5. ปัจจัยด้านสวัสดิการ และการบริการ การจัดสวัสดิการ และสิ่งบริการให้แก่ผู้เรียนนั้นก็เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเรียน และเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ด้าน สวัสดิการ และการบริการของสถาบันทางการศึกษา เช่นห้องสมุด ศูนย์ภาษา ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์กีฬา ศูนย์อาหาร หอพักนักศึกษา ศูนย์การศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย ที่ทำการไปรษณีย์ บริการยานพาหนะ เป็นต้น

6. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ หมายถึงการจัดการด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียจากการดำเนินงานขององค์การ โดยมุ่งหวังให้ทั้ง 2 ฝ่าย มีความรู้ความเข้าใจซึ่งกัน และกัน และเกิดความสัมพันธ์ระหว่างกันในระยะยาวและยังมีส่วนกระทบต่อความสำเร็จขององค์การ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทัศนคติ ความเชื่อถือภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรหรือผลิตภัณฑ์ ตลอดจนจนเป็นการให้ความรู้หรือแก้ไขข้อผิดพลาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การประชาสัมพันธ์จึงเป็นวิธีการที่สำคัญวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ข้อมูลแก่ผู้ที่กำลังตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะหากสถาบันมีวิธีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ก็ย่อมส่งผลให้การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของผู้ที่สนใจนั้นทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

7. ปัจจัยด้านค่านิยมของนักศึกษา และผู้ปกครอง ค่านิยม คือ ความเชื่อ ความปรารถนา ที่บุคคล และสังคมคาดหวังหรือต้องการจะเป็น และประพฤติปฏิบัติ ค่านิยมจึงมีความสำคัญ ในการตัดสินใจของบุคคล เพราะค่านิยมจะเป็นเครื่องมือในการช่วยกำหนดทิศทางการตัดสินใจเลือก ที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติ ของบุคคลในการดำเนินชีวิต ค่านิยมจะได้รับมาจากการเลี้ยงดูปลูกฝัง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมอันจะมีส่วนทำให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น ค่านิยมในการศึกษาสูง ค่านิยมในการรับราชการ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ คือ การตัดสินใจบนพื้นฐานของการคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ที่ตรงตามกับความต้องการของตนเอง โดยสามารถพิจารณาได้จาก ความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และการยอมรับ ภาพลักษณ์ของสถาบัน หลักสูตรมีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่หน่วยงานรับรองกำหนด มีความโดดเด่นด้านวิชาการ อาจารย์ผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย สวัสดิการ การบริการ การให้คำปรึกษา จัดหาทุนการศึกษา

5. วิธีดำเนินงานวิจัย (Research Methodology)

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษา 2567 จำนวน 3,548 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษา 2567 จำนวน 346 คน โดยเลือกจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 346 คน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สังกัดคณะ สาขาวิชา ชั้นปีที่ และ ภูมิลำเนา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้แก่ ด้านความคาดหวัง ด้านข้อผูกพัน และด้านการบังคับ จำนวน 18 ข้อ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัจจัยผลักดันอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัจจัยผลักดันอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัจจัยผลักดันอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัจจัยผลักดันอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัจจัยผลักดันอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ทีมผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นหลัก โดยการติดต่อประสานงาน นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ล่วงหน้า หรือหากอาสาสมัครไม่สะดวก ณ เวลาดังกล่าว ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดส่งแบบประเมินให้กับกลุ่มตัวอย่าง หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ครบถ้วน

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้วยการใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) และสถิติ ANOVA เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสถาปัตย์ ผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา

6. ผลการวิจัย (Results)

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยประกอบไปด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความคาดหวัง 2) ด้านข้อผูกพัน และ 3) ด้านการบังคับ และ 3) การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสถาปัตย์ ผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ผลการวิจัยการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 1. Analysis of general information of respondents

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (364คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	114.00	32.95
หญิง	232.00	67.05
2. สังกัดคณะ		
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	98.00	28.32
คณะพยาบาลศาสตร์	42.00	12.14
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์	206.00	59.54
3. สาขาวิชา		
บริหารธุรกิจ	21.00	6.07
วิศวกรรมก่อสร้างและระบบราง	2.00	0.58
การจัดการผู้สูงอายุ	1.00	0.29
ประถมศึกษา	26.00	7.51
การศึกษาปฐมวัย	19.00	5.49
คอมพิวเตอร์ศึกษา	31.00	8.96
วิศวะเครื่องกล	3.00	0.87
พลศึกษา	14.00	4.05
สังคมศึกษา	17.00	4.91
ภาษาไทย	23.00	6.65

Table 1. Analysis of general information of respondents (Cont.)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (364คน)	ร้อยละ
รัฐประศาสนศาสตร์	12.00	3.47
รัฐศาสตร์	12.00	3.47
วิทยาการคอมพิวเตอร์	5.00	1.45
ศิลปะและการออกแบบ	6.00	1.73
สาธารณสุข	24.00	6.94
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	27.00	7.80
คณิตศาสตร์	25.00	7.23
คหกรรมศาสตร์	2.00	0.58
นิติศาสตร์	7.00	2.02
ภาษาอังกฤษ	21.00	6.07
พยาบาลศาสตร์	42.00	12.14
วิศวกรรมอุตสาหการและโลจิสติกส์	4.00	1.16
ศิลปะศึกษา	1.00	0.29
สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	1.00	0.29
4. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	152.00	43.93
ชั้นปีที่ 2	66.00	19.08
ชั้นปีที่ 3	79.00	22.83
ชั้นปีที่ 4	49.00	14.16
5. ภูมิภาค		
จังหวัดชัยภูมิ	103.00	29.77
จังหวัดนครราชสีมา	23.00	6.65
จังหวัดเลย	30.00	8.67
จังหวัดขอนแก่น	25.00	7.23
จังหวัดบุรีรัมย์	31.00	8.96
จังหวัดอื่น ๆ	134.00	38.73

จาก Table 1. พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 67.05 เพศชาย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.95 สังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 59.54 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 28.32 คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.14 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.14 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.96 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 27 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 7.80 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 43.93 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 22.83 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.08 และภูมิสำเนา จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.77 จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.96 และจังหวัดเลย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67 ตามลำดับ

6.2 ผลการวิจัยการศึกษาปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 2. Analysis of data on the factors that influence students' decision to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of expectations

ด้านความคาดหวัง	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 หลักสูตรที่มีคุณภาพมาตรฐานจะเพิ่มโอกาสในการได้งานที่มั่นคงในอนาคต	4.66	0.47	มากที่สุด
2 ความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ของสถาบัน จะเพิ่มคุณค่าทางสังคม	4.56	0.50	มากที่สุด
3 ความโดดเด่นด้านวิชาการจะช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในชีวิตจริง	4.61	0.49	มากที่สุด
4 การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยจะช่วยให้ฉันบรรลุเป้าหมายส่วนตัวและเป้าหมายในชีวิต	4.58	0.50	มากที่สุด
5 การได้รับการยอมรับของหน่วยงานและการให้คำปรึกษาที่ดีจะช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากขึ้น	4.59	0.49	มากที่สุด
6 จัดหาทุนการศึกษาเพิ่มเติมจะช่วยต่อยอดความรู้สู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.61	0.49	มากที่สุด
รวม	4.64	0.39	มากที่สุด

จาก Table 2. ระดับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านความคาดหวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.64 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.39 โดยพิจารณาแล้วพบว่า หลักสูตรที่มีคุณภาพมาตรฐานจะเพิ่มโอกาสในการได้งานที่มั่นคงในอนาคตมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.66 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.47 รองลงมาคือ ความโดดเด่นด้านวิชาการจะช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในชีวิตจริงและการจัดหาทุนการศึกษาเพิ่มเติมจะช่วยต่อยอดความรู้สู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.61 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.49 และการได้รับการยอมรับของหน่วยงานและการให้คำปรึกษาที่ดีจะช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.59 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.49 ตามลำดับ

Table 3. Analysis of student motivation factors affecting decision to study at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of commitment.

ด้านข้อผูกพัน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 มีความรู้สึกผูกพันเพราะเป็นสถาบันที่ตั้งอยู่ใกล้บ้าน	4.43	0.92	มาก
2 ได้รับทุนการศึกษาหรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ	4.54	0.79	มากที่สุด
3 มีการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอและสอดคล้องระหว่างค่านิยมส่วนตัว	4.48	0.81	มาก
4 มีความเชื่อมั่นในชื่อเสียงและคุณภาพของสถาบัน	4.45	0.85	มาก
5 แรงบันดาลใจจากความสำเร็จของมหาวิทยาลัย และรู้สึกว่าสถาบันนี้เป็นส่วนสำคัญในการวางแผนอนาคต	4.62	0.70	มากที่สุด
6 ได้ร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.56	0.80	มากที่สุด
รวม	4.50	0.81	มาก

จาก Table 3. พบว่า ระดับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านข้อผูกพัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.50 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.81 โดยพิจารณาเรียบร้อยแล้ว พบว่า แรงบันดาลใจจากความสำเร็จของมหาวิทยาลัย และรู้สึกว่าสถาบันนี้เป็นส่วนสำคัญในการวางแผนอนาคต มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.62 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.70 รองลงมาคือ ได้ร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยที่ 4.56 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.80 และ ได้รับทุนการศึกษาหรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.54 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.79 ตามลำดับ

Table 4. Analysis of data on the factors that influence students' decision to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of enforcement.

ด้านการบังคับ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 เพราะหลีกเลี่ยงการถูกตัดสินจากสังคม รักษาภาพลักษณ์ในสังคม และเป็นสิ่งจำเป็นในยุคปัจจุบัน	4.20	0.87	มาก
2 เพราะมีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและเงื่อนไขทางการเงินที่เหมาะสม	4.13	0.97	มาก
3 เพราะต้องการหลีกเลี่ยงการว่างงานและความล้มเหลวในสายตาผู้อื่น	4.22	0.92	มาก
4 เพราะได้รับคำแนะนำจากครอบครัวและเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับชีวิตที่ดีขึ้น	4.33	0.91	มาก
5 เพราะเงื่อนไขทางสังคมกำหนดและเป็นมาตรฐานที่ทุกคนต้องมี	4.24	0.92	มาก
6 เพราะมีข้อจำกัดในการสอบเข้าและไม่มีทางเลือกอื่น	3.92	0.89	มาก
รวม	4.06	0.79	มาก

[24]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2568, 13–29

จาก Table 4. พบว่า ระดับระดับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านการบังคับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.06 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.79 โดยพิจารณาจากข้อแล้ว พบว่า เพราะได้รับคำแนะนำจากครอบครัวและเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.33 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.91 รองลงมาคือ เพราะเงื่อนไขทางสังคมกำหนดและเป็นมาตรฐานที่ทุกคนต้องมี มีค่าเฉลี่ยที่ 4.24 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.92 และเพราะต้องการหลีกเลี่ยงการว่างงานและความล้มเหลวในสายตาผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.22 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.92 ตามลำดับ

Table 5. Analysis of data on the factors that influence students' decision to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University, including 3 aspects.

รวมทั้ง 5 ด้าน		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความคาดหวัง	4.64	0.39	มากที่สุด
2	ด้านข้อผูกพัน	4.50	0.81	มาก
3	ด้านการบังคับ	4.06	0.79	มาก
รวม		4.35	0.50	มาก

จาก Table 5. พบว่า ระดับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ รวมทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.50 โดยพิจารณาจากข้อแล้ว พบว่า ด้านความคาดหวัง มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.64 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.39 รองลงมาคือ ด้านข้อผูกพัน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.50 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.81 และด้านการบังคับ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.06 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.79 ตามลำดับ

6.3 ผลการวิจัยเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสำเนากับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสำเนากับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิสำเนากับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้สถิติ ANOVA ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

Table 6. A comparison of personal data of students in terms of their hometown and the factors that influence their decision to choose to study at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of expectations.

ความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	7.189	41	.175	1.170	.229
ภายในกลุ่ม	45.540	304	.150		
รวม	52.729	345			

จาก Table 6. พบว่า ภูมิสำเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกันกับปัจจัยผลักดัน ด้านความคาดหวังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 7. A comparison of personal data of students in terms of their hometown and the factors that influence their decision to choose to study at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of commitment.

ความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	36.181	41	.882	1.430	.050
ภายในกลุ่ม	187.568	304	.617		
รวม	223.749	345			

จาก Table 7. พบว่า ภูมิสำเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกันกับปัจจัยผลักดัน ด้านข้อผูกพันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 8. A comparison of personal data of students in terms of their hometown and the factors that influence their decision to choose to study at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of enforcement.

ความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	36.181	41	.882	1.430	.050
ภายในกลุ่ม	187.568	304	.617		
รวม	223.749	345			

จาก Table 8. พบว่า ภูมิสำเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันกับปัจจัยผลักดัน ด้านการบังคับของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 9. A comparison of personal data of students in terms of their hometown and the factors that influence their decision to study at Chaiyaphum Rajabhat University, including 3 aspects.

ความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	36.009	41	.878	1.469	.038
ภายในกลุ่ม	181.717	304	.598		
รวม	217.725	345			

จาก Table 9. พบว่า ภูมิลำเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกันกับปัจจัยผลัดต้นภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

7. สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

ปัจจัยผลัดต้นของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยหลักสูตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ มีความโดดเด่นด้านวิชาการ มีการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ และได้ร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องรวมถึงมีที่ตั้งอยู่ใกล้บ้านและมีความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจและการเงินที่เหมาะสม ทั้งนี้การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิลำเนาเกี่ยวกับปัจจัยผลัดต้นของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้สถิติ ANOVA รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ภูมิลำเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลกับปัจจัยผลัดต้น ของนักศึกษาที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน

8. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

ปัจจัยผลัดต้นของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.50 โดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.64 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.39 2) ด้านข้อมูลพื้นฐานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.50 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.81 และด้านการบังคับอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.06 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.79 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องด้วย หลักสูตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำที่มั่นคง การได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ และได้ร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นความผูกพันที่มีความลึกซึ้งและใช้เวลา รวมถึงจุดเด่นที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้บ้านและมีความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจและการเงินที่เหมาะสม อีกทั้งความโดดเด่นด้านวิชาการเป็นส่วนที่สำคัญในการช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในชีวิตจริงและช่วยต่อยอดความรู้สู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Inthayo (2017) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดเชียงรายด้านปัจจัยผลัดต้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.82 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.44 และสอดคล้องกับ Sadodkhan (2015) ศึกษาความคิดเห็น

เกี่ยวกับปัจจัยผลักดันของนักศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยผลักดันด้านความคาดหวังมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ปัจจัยผลักดันด้านข้อผูกพันมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยผลักดันด้านแรงเสริม/แรงกระตุ้นมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านภูมิลำเนา กับปัจจัยผลักดันของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้สถิติ ANOVA รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ภูมิลำเนาของนักศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลกับปัจจัยผลักดัน ของนักศึกษาที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสาขาวิชา หรือหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน เช่น หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล หลักสูตรการจัดการผู้สูงอายุ หลักสูตรภาษาไทย หลักสูตรสังคมศึกษา และหลักสูตรพลศึกษา เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Srithai & Langka (2023) ได้วิเคราะห์ปัจจัยจำแนกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในวิทยาลัยแสงธรรม พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในกลุ่มนักศึกษาที่มีการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อที่แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาเป็นอันดับแรกและกลุ่มที่ไม่ได้ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาเป็นอันดับแรก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Recommendation)

มหาวิทยาลัยสามารถสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับปัจจัยที่นักศึกษาให้ความสำคัญ เช่น การสื่อสารภาพลักษณ์ของสถาบัน ความโดดเด่นของหลักสูตร หรือโอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา โดยเน้นการใช้สื่อออนไลน์และกิจกรรมในพื้นที่ที่มีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่

การเก็บรวบรวมข้อมูลนอกจากใช้แบบสอบถามแล้วควรใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยสำหรับกลุ่มนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เช่น ข้อมูลด้านหลักสูตรขาดแคลน หรือด้านค่าใช้จ่าย หรือด้านกายภาพของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นให้มีความทันสมัยและตรงกับความต้องการที่มีความหลากหลายในอนาคต เช่น การสร้างหลักสูตรระยะสั้นที่สามารถสะสมเป็นหน่วยกิตได้ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน (Micro-Credentials) หรือบูรณาการข้ามสาขา หรือ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) เป็นต้น เพื่อรองรับความหลากหลายของอาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ควรศึกษาวิจัยให้มีความครอบคลุมมากกว่านี้อาจเพิ่มขอบเขตกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั้งนักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนแนวโน้มการเลือกเข้าศึกษาของนักเรียนได้ดีขึ้น อาจช่วยให้พบจุดแข็งและจุดอ่อนของมหาวิทยาลัย รวมถึงแนวทางพัฒนาให้สามารถรองรับกับการแข่งขันกับมหาวิทยาลัยได้

10. เอกสารอ้างอิง (References)

Chuayprakong, W. (2019). *Decision to Study Post Graduation at Faculty of Political Science and Law, Burapha University*. Research Report. Burapha University. (In Thai)

- Inthayo, A., (2017, August 17). Factors Influencing the Selection of Vocational Program of Vocational Students in Chiangrai Province. *The 12th RSU National-Graduate Research Conference*. 933–941. (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Prommun, P. (2019). *Factors Affecting the Decision to Choose to Study in the Faculty of Education for High School Students in Samutprakarn Province*. [Unpublished Master Thesis]. Thonburi Rajabhat University. (In Thai)
- Reeder, W. W. (1971). *Level of Abstraction and Generality and their Uses*. New Yukon Wiley.
- Sadadkhan, A. (2015). *Push and Pull Factors Causing Students to Decide to Pursue an Undergraduate Study Outside the Three Southernmost Border Provinces*. [Unpublished Master Thesis]. National Institute of Development Administration. (In Thai)
- Skinner, B. F. (1957). *Verbal Hehavior*. Appleton–Century–Crofts.
- Srisontisuk, S., Buasri, M., Wanong, P., & Sengonkeo, P. (2020). Factors Affecting the Decision on Bachelor Degree Study at Khon Kaen University of the Students through the Thai University Central Admission System(TCAS System), in the Academic Year 2019. *School of Administrative Studies Academic Journal*, 3(3), 33–47. (In Thai)
- Srithai, K., & Langka, W. (2023). A Discriminant Analysis of Factors Decision to Study The Undergraduate Program in Saengtham College. *Saengtham College Journal*, 15(2), 99–118. (In Thai)
- Teerakul, S., Kaewsomboon, W., Seangseedam, S., Thip–o–sot, W., Deeyai, S., Watthanamathawee, S. (2016). Factors Influenced the Decision to Study the Graduate Level at Thaksin University. *Journal of Education Thaksin University*, 13(2), 48–61. (In Thai)
- Thongkaew, T. (2002). Leadership: Core Competencies of Executives in the Reform Era. *Academic Journal*, 5(9), 35–43. (In Thai)
- Vroom, V. H. (1964). *Work and Motivation*. John Wiley & Sons.
- Wongprasern, S. (2004). *Commitment of Chiang Mai University of graduate students in executive MBA program, Samut Sakhon province*. [Unpublished Master Thesis]. Chiang Mai University. (In Thai)

Development of “EatRand” Website for Dietary Suggestion

การพัฒนาเว็บไซต์ “EatRand” เพื่อแนะนำเมนูอาหาร

Aueakan Binsanthia¹, Suparom Phongchapoh², Sireetorn Thokunthod³, and Sirilak Borirug^{4*}

เอื้อการย์ บินสันเทียะ¹, ศุภารมย์ พงษ์จะโปะ², สิริธร ทุขุนทด³, และ สิริลักษณ์ บรริรักษ์^{4*}

¹⁻⁴Rajamangala University of Technology Isan Nakhonratchasima

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

Article Info	ABSTRACT
Article history: Received: December 9 th , 2024 Revised: January 16 th , 2025 Accepted: February 18 th , 2025 Published: March 7 th , 2025 Keywords: Decision Making, Having Foods, Community Development, Website, Food Suggestion System Corresponding Author: Sirilak Borirug Rajamangala University of Technology Isan Nakhonratchasima *Email: sirilak.br@rmuti.ac.th	The objective of this project is to develop “EatRand” website for menu recommendation aiming to help users making decisions of dietary selection. The website was designed using random technique which easy and convenient to use. The website provides users with several menus and restaurants such as rice, noodles, and meats, and the system will randomly select the appropriate menu. In addition, recommended restaurants and restaurants around the Rajamangala University of Technology Isan (RMUIT) Nakhonratchasima Province will be displayed and can be added into this website to promote their restaurants. The RMUTI’s students were purposive sampling of participants for this study. This study aims to add menus and restaurants options. This is for improving the economy of local community and promote small or unknown restaurants around The University area as a case study. The EatRand website was developed using website technology (Visual Studio Code, CSS, Java Script, PHP, phpMyAdmin, MySQL, Figma and Google Maps) focusing on mobile devices offering real-time and efficient working. The project has been tested and improved by experts to ensure the capacity and efficiency of the website to meet the users’ needs. The evaluation’s results show that the “EatRand” Website has average score of 4.67 for the overall quality. The highest average score of text representation’s quality was 4.96, and the lowest average score of screen display’s quality was 4.36. Therefore, the user interface needs to be developed more clearly and easily to use.

This is an open access article under
the CC BY-NC-SA license.

คำสำคัญ:

การตัดสินใจ, การรับประทาน
อาหาร, การพัฒนาชุมชน,
เว็บไซต์, ระบบแนะนำอาหาร

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ช่วยในการตัดสินใจในการรับประทานอาหาร ในรูปแบบการสุ่มเลือกเมนูอาหาร และแนะนำเมนูอาหาร มุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยผู้ใช้งานในการตัดสินใจเลือกอาหารเมื่อต้องการรับประทาน แต่ยังคงมีความกังวลถึงรายการอาหารที่จะรับประทานในแต่ละมื้อ โดยเว็บไซต์นี้ถูกออกแบบมาให้ใช้งานง่ายและสะดวกสบาย ผู้ใช้งานสามารถเลือกประเภทของอาหาร เช่น ข้าว เส้น และเนื้อสัตว์ จากนั้นระบบจะทำการสุ่มเมนูอาหารที่เหมาะสมให้ และยังมีส่วนของแนะนำร้านอาหาร โดยร้านค้าที่แนะนำจะเป็นข้อมูลของร้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา และผู้ใช้งานก็เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกในงานวิจัยนี้ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง งานวิจัยนี้ มุ่งหวังเพื่อเพิ่มทางเลือกรายการอาหาร และร้านอาหาร ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน และยังช่วยให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ให้แก่ร้านค้าขนาดเล็กที่อาจยังไม่มีคนรู้จักมากนัก ยังถือเป็นการพัฒนาชุมชนพื้นที่เล็ก ๆ อีกด้วย การพัฒนาเว็บไซต์นี้ใช้ซอฟต์แวร์ในการพัฒนา คือ Visual Studio Code, CSS, Java Script, PHP, phpMyAdmin, MySQL, Figma และ Google Maps เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการใช้งานบนอุปกรณ์พกพาเป็นหลัก ทั้งนี้โครงการได้ถูกทดสอบและปรับปรุงเพื่อให้แน่ใจว่าเว็บไซต์สามารถใช้งานได้ดีและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการประเมินพบว่า คุณภาพของเว็บไซต์ EatRand เพื่อแนะนำเมนูอาหารมีคุณภาพโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ 4.67 เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพในแต่ละด้านพบว่า คุณภาพตัวอักษรมีคุณภาพค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.96 และคุณภาพด้านการแสดงผลหน้าจอก็มีค่าเฉลี่ยคุณภาพต่ำสุด คือ 4.36 ดังนั้นในการพัฒนาเว็บไซต์ยังคงต้องพัฒนาด้านการแสดงผลหน้าจอให้มีความชัดเจน และง่ายต่อการใช้งานมากขึ้น

1. บทนำ (Introduction)

การตัดสินใจในการเลือกทานอาหารในชีวิตประจำวันมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากอาหารเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นแหล่งพลังงานหลักที่ใช้ในการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ อาหารมีหลากหลายประเภทและประกอบไปด้วยสารอาหารหลายชนิดที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตและฟื้นฟูร่างกาย การขาดอาหารสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างร้ายแรง ดังนั้นการบริโภคอาหารที่ครบถ้วนและสมดุลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาสุขภาพที่ดี ควรรับประทานอาหารในแต่ละวันให้ครบ 3 มื้อ เพื่อให้ได้รับสารอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยตัดสินใจเลือกรับประทานอาหาร ตัวอย่างเช่นเว็บไซต์ลุ่มอาหารซึ่งเป็นเครื่องมือออนไลน์ที่ใช้เทคโนโลยีการลุ่มแบบอัลกอริทึมในการเลือกเมนูอาหารจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ เครื่องมือนี้ช่วยให้ผู้ใช้สามารถตัดสินใจเลือกทานอาหารได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาค้นหาหรือคิดเมนูเอง เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีเวลาจำกัดหรือผู้ที่ต้องการลองทานอาหารใหม่ ๆ นอกจากนี้ การลุ่มอาหารยังสร้างความตื่นเต้นและสนุกสนานในการทานอาหาร (Unilever Foods Solutions, 2023) อย่างไรก็ตาม เว็บไซต์ลุ่มอาหารบางแห่งอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่มีตัวเลือกให้ผู้ใช้ควบคุมประเภทของอาหารและเนื้อสัตว์ทำให้บางครั้งผู้ใช้ได้รับเมนูอาหารที่ไม่ตรงกับความต้องการ และในเว็บไซต์ที่มีการลุ่มอาหาร เมื่อแสดงผลการลุ่มแล้ว จะไม่มีการแสดงร้านอาหาร และแผนที่การเดินทางอีกด้วย

บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา มีร้านอาหารหลากหลายประเภทให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านโภชนาการของนักศึกษา คณาจารย์ และประชาชนในพื้นที่ ร้านอาหารเหล่านี้มีลักษณะโดดเด่นในเรื่องความหลากหลายของเมนู รสชาติ และรูปแบบการบริการ ทั้งในด้านร้านอาหารตามสั่ง ร้านก๋วยเตี๋ยว ร้านอาหารอีสาน รวมถึงร้านอาหารประเภทสตรีทฟู้ดและแผงลอย ซึ่งสามารถตอบโจทย์กลุ่มผู้บริโภคที่มีความต้องการหลากหลาย ตั้งแต่ผู้ที่ต้องการอาหารราคาถูกไปจนถึงผู้ที่มองหาประสบการณ์การรับประทานอาหารในบรรยากาศที่เป็นกันเองและสะดวกสบาย นอกจากนี้ ร้านอาหารในบริเวณดังกล่าวยังมีการเปิดให้บริการครอบคลุมตั้งแต่ช่วงเช้าจนถึงช่วงค่ำ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังมีนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่ยังไม่ทราบว่าร้านอาหารและสถานที่ตั้งของร้าน ซึ่งเป็นผลให้ร้านค้าเหล่านี้ยังไม่เป็นที่รู้จักและผลประกอบการอาจไม่ดีเท่าที่ควร

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อการนำมาพัฒนางานในด้านต่าง ๆ เว็บไซต์เป็นที่นิยมนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการนำเสนอหรือการค้าขายออนไลน์ ซึ่งในส่วนของการลุ่มเลือกเองก็มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายทั้งในด้าน เช่น การลุ่มเพื่อแสดงภาพโฆษณาต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงการใช้แผนที่เข้ามาแสดงในเว็บไซต์เพื่อแสดงจุดหมายปลายทาง เพื่อให้ผู้ใช้งานได้เห็นเส้นทางการเดินทาง เป็นต้น โปรแกรมที่ใช้ก็มีความหลากหลาย เช่น JavaScript, Artificial Intelligence, Google maps เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้จัดทำจึงมีแนวคิดในการพัฒนาเว็บไซต์ "EatRand" ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาในการเลือกทานอาหารท่ามกลางตัวเลือกที่หลากหลาย เนื่องจากการตัดสินใจเลือกร้านอาหารและเมนูอาหารอาจเป็นเรื่องยุ่งยากและใช้เวลา โดยภายในเว็บไซต์ EatRand จะมีฟังก์ชันที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกประเภทของอาหารและเนื้อสัตว์ในการลุ่มเพื่อที่จะได้รับเมนูอาหารที่ตรงกับความต้องการ อีกทั้งยังสามารถเลือกดูรายการอาหารทั้งหมดได้ เว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นนี้มีการออกแบบให้ใช้งานง่ายและเข้าถึงได้สะดวก นอกจากนี้ ยังมีฟังก์ชันแนะนำร้านอาหารในบริเวณชุมชนรอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา และเส้นทางการเดินทางไปยังร้านอาหารเพื่อเพิ่ม

ทางเลือกในการรับประทานอาหารเช้าและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ในเรื่องการตัดสินใจเลือกเมนูอาหารในแต่ละวันหรือแต่ละมื้อ ตลอดจนช่วยส่งเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ร้านเหล่านี้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์งานวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายการอาหารและร้านอาหาร
2. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์สำหรับแสดงรายการอาหารและร้านอาหาร
3. เพื่อวัดประสิทธิภาพการทำงานของเว็บไซต์

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการพัฒนาระบบดังแสดงใน Figure 1. เมื่อผู้ใช้งานทั่วไปเข้าสู่หน้าเว็บไซต์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนผู้ดูแลระบบ และส่วนผู้ใช้งาน ได้ดังนี้

1. ส่วนผู้ดูแลระบบ: สามารถจัดการข้อมูลในฐานข้อมูล และทำการอนุมัติให้นำเสนอร้านค้าชุมชนที่ผู้ใช้งานได้เพิ่มเติมเข้ามาในเว็บไซต์

2. ส่วนผู้ใช้งาน: สามารถเลือกรับประทานอาหาร รายการเมนูทั้งหมดและ ร้านค้าบริเวณรอบชุมชน เมื่อผู้ใช้ตัดสินใจเลือกได้แล้วทางระบบของเว็บไซต์จะทำการดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลออกมาเพื่อแสดงผลลัพธ์ และนอกจากนี้ผู้ใช้งานยังสามารถเพิ่มข้อมูลร้านอาหารชุมชนในเว็บไซต์ได้อีกด้วย

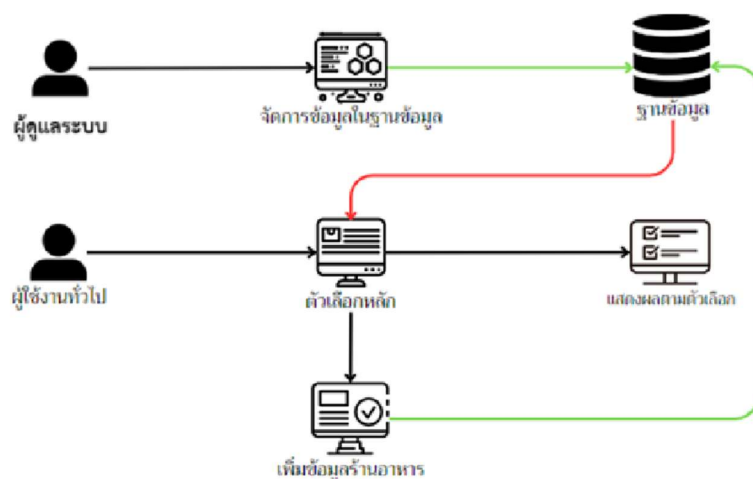

Figure 1. Conceptual Framework

จาก Figure 1. แสดงกรอบแนวคิดของระบบร้านอาหาร โดย ผู้ดูแลระบบจะเป็นผู้จัดการข้อมูลรายการอาหาร ร้านอาหาร และแผนที่ร้านอาหาร เมื่อผู้ใช้งาน (นักศึกษา มทร อีสาน นครราชสีมา) ได้ทำการเลือกรับประทานอาหาร ระบบก็จะทำการสุ่มและแสดงรายการอาหาร พร้อมแสดงร้านอาหารแนะนำ รวมถึงแผนที่ ที่ดึงจากฐานข้อมูล และนอกจากนี้ เมื่อผู้ใช้งานประสงค์จะแนะนำร้านอาหารที่อยู่ในพื้นที่รอบบริเวณมหาวิทยาลัยฯ ก็

สามารถเพิ่มรายการร้านอาหาร (ชื่อร้าน และรูปภาพ) ในระบบได้ โดย รายการที่เพิ่มนี้ จะต้องผ่านการตรวจสอบ และได้รับอนุมัติจากผู้ดูแลระบบก่อน รายการที่เพิ่มนี้จึงจะแสดงขึ้นมาในหน้าเพจรายการร้านอาหารชุมชน

4. การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

4.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาเว็บไซต์สำหรับร้านอาหารสำหรับการช่วยในการตัดสินใจ โดยการเขียนโค้ดและพัฒนาเว็บไซต์ EatRand เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามฟังก์ชันและความต้องการที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาเว็บไซต์แบ่งออกเป็นหลายส่วน ได้แก่ การพัฒนา Front-end, Back-end และการเชื่อมต่อด้านข้อมูล จึงมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ดังนี้

4.1.1 การพัฒนา Front-end ของเว็บไซต์เป็นส่วนที่ผู้ใช้สามารถมองเห็นและโต้ตอบกับระบบ ซึ่งเน้นการใช้งานง่ายและสวยงาม โดยใช้เทคโนโลยีดังต่อไปนี้

(1) HTML (HyperText Markup Language) ใช้สำหรับสร้างโครงสร้างของเว็บไซต์

(2) CSS (Cascading Style Sheets) ใช้สำหรับตกแต่งและจัดรูปแบบหน้าตาเว็บไซต์ให้สวยงามและเป็นระเบียบ

(3) JavaScript ใช้สำหรับเพิ่มฟังก์ชันการทำงาน เช่น การสุ่มเมนูอาหาร การเลือกประเภทอาหารและเนื้อสัตว์ รวมถึงการโต้ตอบอื่น ๆ ที่ทำให้เว็บไซต์มีการตอบสนอง (responsive) ตามการกระทำของผู้ใช้งาน

(4) Figma เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบ User Interface ก่อนที่จะพัฒนาเป็นเว็บไซต์จริง โดยทีมพัฒนาใช้ Figma เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางของการออกแบบหน้าจอที่ชัดเจน (Staiano, 2023)

4.1.2 การพัฒนา Back-end เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลและเชื่อมต่อกับฐานข้อมูล รวมถึงการจัดการฟังก์ชันของระบบที่ซับซ้อน โดยใช้เทคโนโลยีดังนี้

(1) PHP (Hypertext Preprocessor) เป็นภาษาสคริปต์ที่ใช้สำหรับการพัฒนา Back-end ของเว็บไซต์ ช่วยให้เว็บไซต์สามารถโต้ตอบกับฐานข้อมูลได้ เช่น การดึงข้อมูลเมนูอาหารจากฐานข้อมูลมาแสดงผล หรือการเพิ่มข้อมูลร้านอาหารใหม่ลงในระบบ (Thomson & Welling, 2016)

(2) MySQL เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System) ที่ใช้สำหรับจัดเก็บข้อมูลเมนูอาหาร รายละเอียดร้านอาหาร และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นในการทำงานของเว็บไซต์

(3) PHPMyAdmin เป็นเครื่องมือในการจัดการฐานข้อมูล MySQL เพื่อช่วยในการสร้าง แก้ไข และจัดการฐานข้อมูลได้ง่ายขึ้น

4.1.3 การเชื่อมต่อกับ Google Maps API เป็นฟังก์ชันสำคัญในการแสดงแผนที่และเส้นทางไปยังร้านอาหารที่แนะนำ โดยการใช้ API นี้จะช่วยให้ระบบสามารถดึงพิกัด GPS ของร้านอาหารและแสดงเส้นทางการเดินทางได้แบบเรียลไทม์

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาเว็บไซต์ และแอปพลิเคชันที่ช่วยในการตัดสินใจด้านการเลือกรายการรับประทานอาหาร โดยได้พัฒนาโมบายแอปพลิเคชันสำหรับค้นหาและสุ่มร้านอาหาร โดย Promteerawong & Hiranphan (2020) ได้พัฒนาแอปพลิเคชันให้สามารถค้นหาร้านอาหาร กรองตามราคา ระยะทาง ประเภท และแสดงรายละเอียดของร้าน พร้อมนำทางไปยังร้านผ่าน Google Maps ครอบคลุมเฉพาะพื้นที่สยามย่านและถนนบรรทัดทอง ใช้งานได้นบน iPhone

พัฒนาโดยใช้เฟรมเวิร์ค SwiftUI และ Xcode ร่วมกับ Google Maps API แอปพลิเคชันนี้ช่วยแก้ปัญหาการตัดสินใจเลือกร้านอาหารด้วยฟีเจอร์การสุ่มร้าน และสามารถกรองร้านได้ตามความต้องการของผู้ใช้ แม้จะมีแอปพลิเคชันอื่นในตลาดที่ทำงานคล้ายกัน แต่ยังมีข้อบกพร่องบางประการ เช่น การจัดประเภทร้านอย่างชัดเจน และการนำทางที่สะดวก จึงเป็นจุดที่แอปนี้พัฒนาขึ้นให้ดีกว่า (Promteerawong & Hiranphan, 2020) จะเห็นได้ว่า นอกจากจะแนะนำร้านอาหารแล้ว การนำเสนอเส้นทางในการเดินทางไปยังร้านอาหาร แต่อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาด้านการพัฒนาแอปพลิเคชันใด ๆ ที่จะสามารถประสบความสำเร็จและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้นั้น ก็จำเป็นต้องทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคเพื่อเข้าใจกระบวนการตัดสินใจเลือกใช้บริการ Phongsupat (2018) ก็ได้ทำการศึกษาสภาวะการแข่งขันในตลาดแอปพลิเคชันอาหารในประเทศไทย และทัศนคติพฤติกรรมผู้บริโภคต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยวิเคราะห์ 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ความสามารถในการใช้งาน (Usability) คุณภาพข้อมูล (Information Quality) คุณภาพบริการ (Service Quality) ราคา (Price) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) รวมถึงการรับรู้ความเสี่ยงและการแสวงหาความหลากหลายของผู้ใช้ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกใช้แอปพลิเคชันที่แตกต่างกันผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากที่สุดต่อทัศนคติและความตั้งใจใช้บริการคือ ความสามารถในการใช้งาน รองลงมาคือ ราคา โดยทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลิกภาพการรับรู้ความเสี่ยงและการแสวงหาความหลากหลาย ส่งผลให้กลุ่มผู้ใช้แอปพลิเคชันที่มีความหลากหลายสูงและความแน่นอนต่ำ (เช่น LINE MAN หรือ Grab) รับรู้ความเสี่ยงต่ำกว่าและแสวงหาความหลากหลายสูงกว่ากลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันที่มีความหลากหลายต่ำและความแน่นอนสูง เช่น Foodpanda (Phongsupat, 2018) การบริการของแอปพลิเคชัน จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การความสามารถของแอปพลิเคชันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้แอปพลิเคชันประสบความสำเร็จเป็นที่นิยมของผู้บริโภค ดังนั้น เมื่อนำเสนอรายการอาหารและร้านอาหารแล้ว การนำเสนอแผนที่การเดินทางและสถานที่ตั้งก็เป็นสิ่งสำคัญ และยังมีฟังก์ชันให้ผู้ใช้งานได้นำเสนอความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับอาหารก็ยังเป็นที่นิยมของผู้ใช้งาน นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบเพื่อช่วยส่งเสริมการค้นหาร้านอาหารอย่างเช่นระบบการค้นหาร้านอาหารในเมืองหาดใหญ่ ซึ่งเป็นเมืองเศรษฐกิจที่ประกอบไปด้วยย่านการค้าและมีผู้ประกอบการในหลากหลายอาชีพ มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ปัจจุบันเมืองหาดใหญ่ประสบกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่รุนแรง ส่งผลให้หลายธุรกิจและภาคการร้านอาหารมีรายได้น้อย ดังนั้นจึงมีการพัฒนาแอปพลิเคชันที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเหลือธุรกิจ โดยงานวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยนี้ คือร้านอาหารที่ตั้งอยู่บนถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของแอปพลิเคชันอาหารริมทางในหาดใหญ่ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลร้านและเมนูอาหารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (Tunpanit et al., 2022) จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การนำเสนอเส้นทางในการเดินทางไปยังร้านอาหารก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ใช้งานระบบตัดสินใจในการเลือกร้านรับประทานอาหารได้ดียิ่งขึ้น ที่ยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติม นอกจากนี้การแนะนำร้านอาหารก็มีความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยเฉพาะร้านที่ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักและร้านที่อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแอปพลิเคชัน เนื่องจากในหลาย ๆ แพลตฟอร์มที่แนะนำร้านอาหารก็อาจต้องมีค่าใช้จ่ายในการลงโฆษณา จึงควรมีการพัฒนาฟังก์ชันการทำงานเพื่อช่วยพัฒนาระบบช่วยการตัดสินใจเลือกเมนูและร้านอาหารดังกล่าว

5. วิธีดำเนินงานวิจัย

5.1 ขอบเขตงานวิจัย

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง นั่นคือ กลุ่มผู้ใช้งานเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของงานวิจัย คือเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้แอปพลิเคชันนี้เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการรับประทานอาหาร งานวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตในการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมรายการอาหารและเพิ่มรายการร้านค้าแนะนำ โดยใช้พื้นที่รอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน นครราชสีมาเป็นพื้นที่กรณีศึกษา โดยมีขอบเขตการทำงานของเว็บไซต์ในการส่งเสริมรายการอาหารมุ่งเน้นเลือกประเภทเนื้อสัตว์และประเภทของวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร เช่น อาหารประเภทข้าว อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยว เป็นต้น และยังสามารถเพิ่มร้านอาหารและเลือกดูร้านอาหารแนะนำได้อุปกรณ์ในการพัฒนาเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์มือถือ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้ได้กับสมาร์ตโฟนได้ และยังใช้ซอฟต์แวร์ในการพัฒนา คือ Visual Studio Code, CSS, Java Script, PHP, phpMyAdmin, MySQL, Figma และ Google Maps

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงการ ซึ่งในโครงการนี้ ข้อมูลปฐมภูมิจะได้อาจจากการสอบถามความคิดเห็นและพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา รวมไปถึงประชาชนทั่วไปในบริเวณรอบมหาวิทยาลัย ในส่วนของข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่แล้วหรือจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งภายนอก ข้อมูลเหล่านี้จะนำมาใช้ในการพัฒนาโครงการและสนับสนุนการออกแบบเว็บไซต์ EatRand โดยแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในโครงการนี้ประกอบด้วย การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเว็บไซต์ร้านอาหาร การเลือกเมนูอาหารผ่านเทคโนโลยี การตัดสินใจบริโภคอาหาร รวมถึงงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษาและบุคลากรในพื้นที่ต่าง ๆ ข้อมูลจากงานวิจัยเหล่านี้จะช่วยให้การพัฒนาเว็บไซต์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถนำแนวคิดการออกแบบจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ ฐานข้อมูลออนไลน์และเว็บไซต์ที่คล้ายคลึงกัน การศึกษาเว็บไซต์ที่มีฟังก์ชันเมนูอาหาร เช่น เว็บไซต์เมนูอาหารยอดนิยม เพื่อวิเคราะห์ฟังก์ชันการทำงาน การออกแบบ และประสบการณ์ผู้ใช้ (UX) การนำข้อมูลจากฐานข้อมูลเหล่านี้มาช่วยปรับปรุงการทำงานและการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการและการนำข้อมูลจากฐานข้อมูลเหล่านี้มาช่วยปรับปรุงการทำงานและการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

5.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพเว็บไซต์

แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพของเว็บไซต์ประกอบด้วย การทำงานของระบบ องค์ประกอบภาพหน้าจอ ตัวอักษร พื้นหลัง ปุ่มต่าง ๆ และการแสดงผลหน้าจอ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 3 ท่าน และผู้ใช้งานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับร้านอาหารจำนวน 2 ท่าน ทั้งนี้เป็นเจ้าของร้านอาหาร 1 ท่าน และผู้ใช้งานทั่วไปที่มีความชอบในการเลือกรับประทานอาหาร 1 ท่านที่เลือกจากอาจารย์ในสาขาอื่นในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินแบบ 5 Likert's scale และใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์

5.4.1 Use Case Diagram

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนาระบบ ดังที่แสดงใน Figure 2. โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนของผู้พัฒนาและส่วนของผู้ใช้งาน โดยรายละเอียดแต่ละส่วน คือ ส่วนของผู้พัฒนา โดย ผู้พัฒนาสามารถจัดการและควบคุมข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลได้ และส่วนของผู้ใช้งาน โดยผู้ใช้งานสามารถทำการเลือกฟังก์ชันการทำงาน 4 รายการ ได้แก่ เริ่มการสุ่ม, การสุ่มแบบเลือกประเภท, รายการเมนูทั้งหมด, และการค้นหาร้านค้าบริเวณรอบชุมชน เมื่อผู้ใช้งานทำการเลือกใด ๆ แล้ว ระบบจะทำการดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลและแสดงผลลัพธ์ให้ผู้ใช้งาน

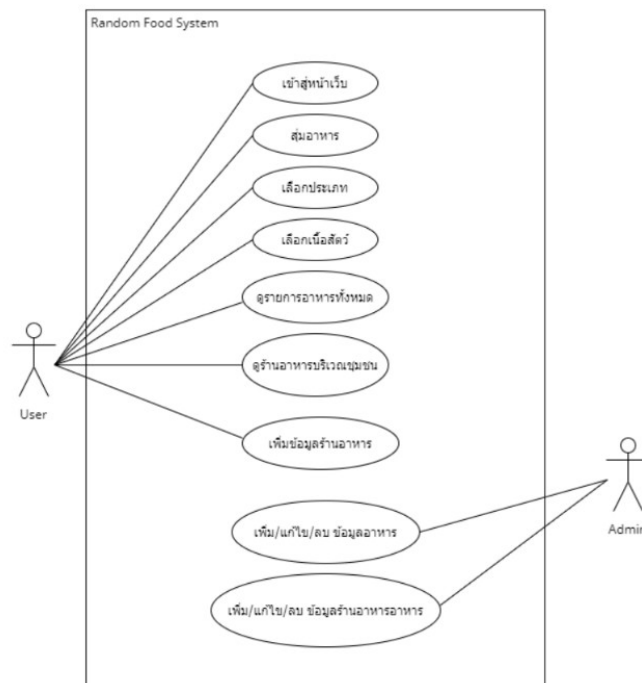

Figure 2. Use Case Diagram

5.4.2 Flowchart Diagram ของระบบสุ่มอาหาร

การออกแบบเว็บไซต์ในส่วนของกระบวนการทำงานของระบบสุ่ม เมื่อผู้ใช้งานเข้าสู่ระบบ ระบบจะเปิดให้ผู้ใช้สามารถเลือกประเภทของอาหาร ซึ่งแบ่งออกเป็นสองหมวด ได้แก่ “ข้าว” และ “เส้น” จากนั้นผู้ใช้งานจะสามารถเลือกประเภทเนื้อสัตว์จากตัวเลือกที่มีอยู่ 6 ชนิด ได้แก่ หมู, ไก่, เนื้อวัว, ปลา, หมึก และกุ้ง หลังจากผู้ใช้งานเลือกประเภทอาหารและเนื้อสัตว์เรียบร้อยแล้ว ระบบจะทำการสุ่มเมนูโดยดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลมาแสดงผลลัพธ์ให้ผู้ใช้งาน ผู้ใช้งานสามารถเลือกได้ว่าจะทำการสุ่มเมนูอีกครั้งหรือไม่ หากเลือกที่จะไม่สุ่มอีก ระบบจะสิ้นสุดการทำงาน ดังแสดงใน Figure 3.

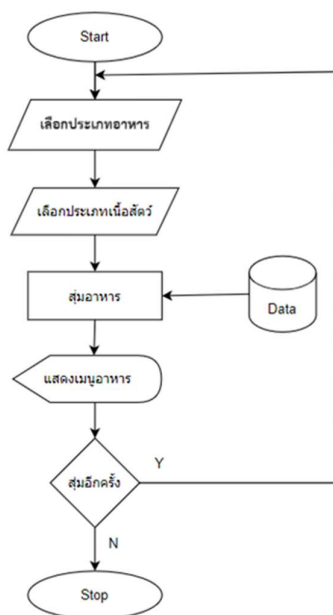

Figure 3. Flowchart of Random System

5.4.3 Flowchart Diagram กระบวนการทำงานของร้านอาหารบริเวณชุมชน

เมื่อผู้ใช้งานเข้าสู่หน้าระบบร้านอาหารในบริเวณชุมชน ระบบจะทำการแสดงรายการร้านอาหารที่มีอยู่ในพื้นที่บริเวณนั้นบนหน้าจอของผู้ใช้งาน ผู้ใช้งานมีความสามารถในการเพิ่มข้อมูลร้านอาหารใหม่เข้าสู่ระบบ โดยการกรอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับร้านอาหาร ซึ่งประกอบด้วย ชื่อร้านอาหาร รายละเอียดของร้าน เวลาเปิด-ปิด URL สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมของร้าน (เช่น เว็บไซต์ของร้าน) ตำแหน่ง GPS (ผ่านลิงก์ GOOGLE MAP) และรูปภาพร้านอาหาร เมื่อผู้ใช้งานดำเนินการกรอกข้อมูลครบถ้วน ระบบจะส่งข้อมูลดังกล่าวไปยังผู้ดูแลระบบ (แอดมิน) เพื่อทำการตรวจสอบและอนุมัติการเพิ่มร้านอาหารเข้าสู่ฐานข้อมูล เมื่อข้อมูลได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้ใช้งานจะมีตัวเลือกในการเพิ่มร้านอาหารใหม่ได้อีกครั้ง หากผู้ใช้งานเลือกที่จะไม่เพิ่มร้านอาหารเพิ่มเติม ระบบจะดำเนินการสิ้นสุดการทำงาน ดังแสดง Figure 4.

5.4.4 การพัฒนาเว็บไซต์

phpMyAdmin เป็นเครื่องมือที่พัฒนาด้วย PHP เพื่อช่วยในการจัดการฐานข้อมูล MYSQL Figure 5.

5.4.5 การใช้ Figma ในการออกแบบ UX/UI

รูปแบบของเว็บไซต์สามารถในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนการสร้างอินเทอร์เฟซที่ทันสมัยสำหรับเว็บไซต์ CSS เป็นภาษาสำหรับการสร้างสไตล์หรือการจัดรูปแบบสำหรับเว็บเพจ ซึ่งใช้เพื่อกำหนดลักษณะทางสี รูปแบบ ขนาด และตำแหน่งของเนื้อหาบนหน้าเว็บไซต์ JavaScript ปรับแต่งส่วนต่าง ๆ ของเว็บไซต์เช่น การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาการปรับแต่งสไตล์ (CSS), และการจัดการกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน้าเว็บไซต์ เช่น การคลิกเมาส์หรือการกรอกฟอร์ม PHP ภาษาสคริปต์ที่ใช้สำหรับพัฒนาเว็บไซต์ สามารถทำงานร่วมกับ HTML, CSS, และ JAVASCRIPT ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังแสดงตัวอย่างใน Figure 6.

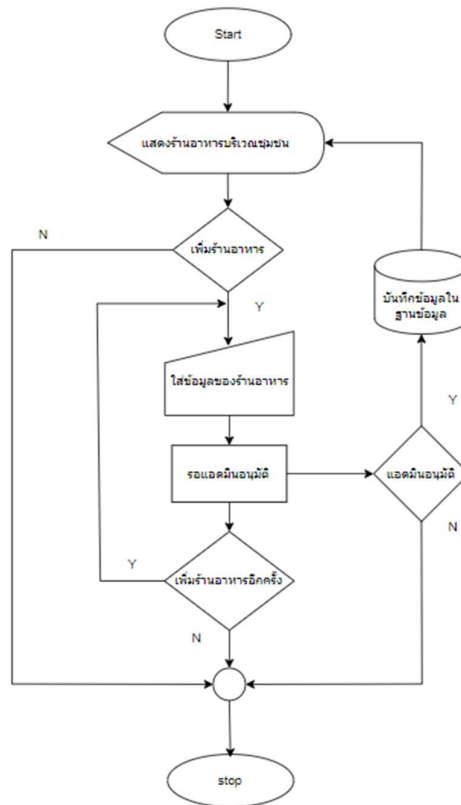

Figure 4. Flowchart of Adding Restaurants

#	Name	Type	Collation	Attributes	Null	Default	Comments	Extra	Action
1	id	int(11)			No	None		AUTO_INCREMENT	Change Drop More
2	name	varchar(255)	utf8mb4_general_ci		No	None			Change Drop More
3	category	varchar(255)	utf8mb4_general_ci		No	None			Change Drop More
4	meal_type	varchar(255)	utf8mb4_general_ci		Yes	NULL			Change Drop More
5	description	text	utf8mb4_general_ci		Yes	NULL			Change Drop More
6	image	varchar(255)	utf8mb4_general_ci		Yes	NULL			Change Drop More

Figure 5. phpMyAdmin Database Management

```

1 let navbar = document.querySelector('.navbar');
2
3 document.querySelector('#menu-btn').onclick = () =>{
4   navbar.classList.toggle('active');
5 }
6
7 window.onscroll = () =>{
8   navbar.classList.remove('active');
9 }
  
```

Figure 6. JavaScript

6. ผลการวิจัย (Results)

งานวิจัยนี้ได้พัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจช่วยเลือกเมนูอาหารในรูปแบบส้อม นำเสนอร้านอาหารแนะนำ และยังมีฟังก์ชันให้ผู้ใช้งานทั่วไปได้เพิ่มร้านอาหารที่ตนเองสนใจ หรือเพื่อทำการโฆษณาร้านอาหารผ่านเว็บไซต์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เว็บไซต์ EatRand สามารถเพิ่มร้านอาหาร รายละเอียดของร้าน และรูปภาพของร้านที่ต้องการเพิ่ม ซึ่งไม่ได้จำกัดสิทธิ์ผู้เพิ่ม แต่ผู้ดูแลระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้องก่อนนำเข้าสู่เว็บไซต์ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอเส้นทางเดินทางไปยังร้านอาหารที่จะช่วยให้ผู้ใช้งานมีความสะดวกในการเดินทางและยังช่วยในการตัดสินใจในการเลือกร้านรับประทานอาหารได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการพัฒนาเว็บไซต์ และการประเมินประสิทธิภาพมีดังต่อไปนี้

6.1 การแสดงผลส่วนของผู้ใช้งาน

หน้าแรกของเว็บไซต์ เมื่อผู้ใช้งานเข้าสู่ระบบ จะเห็นหน้าจอนี้เป็นอันดับแรกโดยมีฟังก์ชันให้เลือก 2 ตัวเลือกหลัก ได้แก่ "เริ่มส้อมอาหารทันที" และ "เลือกประเภทอาหารก่อนส้อม" ดังแสดงใน Figure 7.

Figure 7. Home Page

จาก Figure 7. พบว่า หน้าเลือกประเภทอาหาร เมื่อผู้ใช้งานเลือกฟังก์ชัน "เลือกประเภทอาหาร" ระบบจะแสดงหน้าที่มีรายการประเภทอาหาร ประกอบด้วยประเภทข้าวและเส้น รวมถึงประเภทเนื้อสัตว์ ประกอบไปด้วย หมู, ไก่, เนื้อวัว, ปลา, หมึก และกุ้ง ดังแสดงใน Figure 8.

Figure 8. Page of Food Selection

จาก Figure 8. พบว่า หน้าแสดงผลลัพธ์ เมื่อผู้ใช้งานทำการเริ่มสุ่ม ระบบจะแสดงเมนูอาหารที่ประกอบด้วยรูปภาพและชื่อเมนูบนหน้าผลลัพธ์การสุ่ม หากผู้ใช้งานยังไม่พึงพอใจกับผลลัพธ์ สามารถเลือกฟังก์ชัน "เริ่มสุ่มใหม่" ได้ทันที ทั้งนี้ หากผู้ใช้งานพึงพอใจกับเมนูที่สุ่มได้แล้ว สามารถเลือกฟังก์ชัน "ร้านค้าใกล้เคียง" ได้อีกด้วย ดังแสดงใน Figure 9.

Figure 9. Page of Random Results

จาก Figure 9. พบว่า หน้าแสดงรายการเมนูอาหารทั้งหมดหากผู้ใช้งานไม่พึงพอใจกับการสุ่ม ยังสามารถเลือกฟังก์ชัน "เมนูอาหารทั้งหมด" ซึ่งระบบจะแสดงรายการเมนูอาหารทั้งหมด โดยจะแสดงทั้งประเภทข้าวและเส้น พร้อมรวมเนื้อสัตว์ทุกประเภทไว้ด้วยกัน ดังแสดงใน Figure 10.

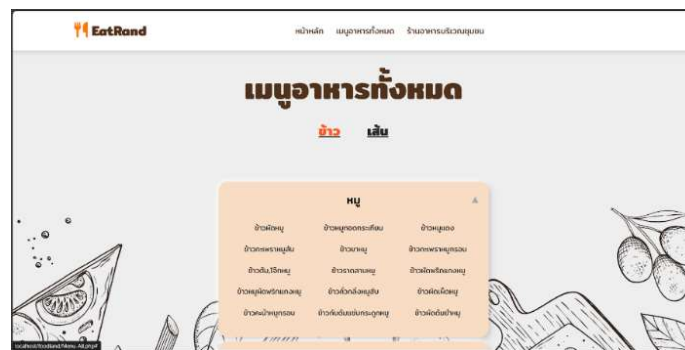

Figure 10. Page of List Menus

จาก Figure 10. พบว่า หน้าแสดงร้านอาหารบริเวณชุมชน หากผู้ใช้งานต้องการค้นหาร้านอาหารใกล้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถเลือกฟังก์ชัน "ร้านอาหารบริเวณชุมชน" ระบบจะแสดงรายชื่อร้านอาหาร พร้อมรายละเอียดต่าง ๆ เช่น เวลาเปิด-ปิด และแผนที่จาก Google Map และหากผู้ใช้งานอยากแนะนำร้านอาหารเพิ่มเติม ก็มีฟังก์ชันสำหรับการเพิ่มร้านอาหาร ดังแสดงใน Figure 11.

Figure 11. Local Restaurants

จาก Figure 11. พบว่า หน้าเพิ่มร้านอาหารชุมชน เมื่อผู้ใช้งานเลือกฟังก์ชัน "เพิ่มร้านอาหาร" ระบบจะแสดงฟอร์มสำหรับกรอกรายละเอียด เช่น ชื่อร้านอาหาร, รายละเอียดร้าน, เวลาเปิด-ปิด, ลิงก์ GPS (GOOGLE MAP) และอัปโหลดรูปภาพ ดังแสดงใน Figure 12.

Figure 12. Adding Local Restaurants

6.2 การแสดงผลส่วนรอการอนุมัติ

หน้ารายการอาหารที่รอการอนุมัติ ผู้พัฒนาจะต้องตรวจสอบข้อมูลร้านอาหารที่ผู้ใช้งานได้ทำการเพิ่มเข้ามา และทำการอนุมัติเพื่อให้ผู้ใช้งานคนอื่น ๆ สามารถเห็นในฟังก์ชัน "ร้านอาหารบริเวณชุมชน" ได้ ดังใน Figure 13.

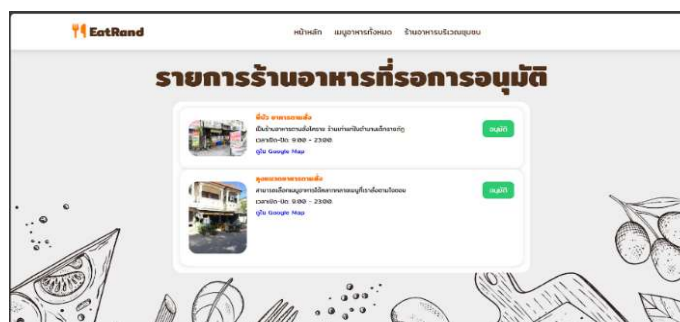

Figure 13. Waiting for Lists of Confirming Restaurants

6.3 ผลการจากประเมินประสิทธิภาพของเว็บไซต์

ในการประเมินประสิทธิภาพของเว็บไซต์ โดยการแจกแจงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลข้อมูลดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

Table 1. Website Evaluation Results

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การทำงานของระบบ			
1.ความถูกต้องของการสุ่มเมนูอาหาร	4.86	0.38	มากที่สุด
2.ความครบถ้วนของข้อมูลเมนู	4.43	0.79	มาก
3.ความสามารถในการคนหารานอาหาร	3.86	1.77	มาก
4.ฟังก์ชันการเพิ่มรานอาหาร	4.86	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยผลการประเมินการทำงานของระบบ	4.50	0.47	มาก
2.องค์ประกอบหน้าจอภาพประกอบ			
1.ความชัดเจน สีสนของภาพ	5	0	มากที่สุด
2.ความเหมาะสมขนาดของภาพในการสื่อความหมาย	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ยผลการประเมินองค์ประกอบหน้าจอภาพประกอบ	4.79	0.30	มากที่สุด
3.ตัวอักษร			
1.ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร	5	0	มากที่สุด
2.ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	5	0	มากที่สุด
3.ขนาดของตัวอักษร	4.86	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยผลการประเมินตัวอักษร	4.96	0.08	มากที่สุด
4.พื้นหลัง			
1.สีของพื้นหลังมีความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
2.สีของพื้นหลังเหมาะสมกับภาพประกอบ	4.71	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยผลการประเมินพื้นหลัง	4.71	0	มากที่สุด
5.ปุ่มต่าง ๆ			
1.ขนาดของปุ่มมีความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
2.ตำแหน่งที่วางของปุ่มมีความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
3.การสื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย ใช้งานง่าย	4.71	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยผลการประเมินปุ่มต่าง ๆ	4.71	0	มากที่สุด
6.การแสดงผลหน้าจอ			
1.การปรับเปลี่ยนหน้าจอลดทึ่ไม่กระโดด หรือไม่เปลี่ยนรูปแบบมากเกินไป	4.29	0.49	มาก

[43]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2568, 30–46

Table 1. Website Evaluation Results (Cont.)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.การเปลี่ยนหน้าจอไม่ทำให้สับสน	4.43	0.79	มาก
เฉลี่ยผลการประเมินการเปลี่ยนหน้าจอ	4.36	0.10	มาก
รวมเฉลี่ย	4.67	0.21	มากที่สุด

จาก Table 1. ผลจากการประเมินประสิทธิภาพของเว็บไซต์ พบว่าคุณภาพของเว็บไซต์ EatRand เพื่อแนะนำเมนูอาหาร มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.67 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าการทำงานของระบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีผลเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 องค์ประกอบหน้าจอภาพประกอบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ตัวอักษรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 พื้นหลัง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0 ปุ่มต่าง ๆ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0 และการเปลี่ยนหน้าจอมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10

7. สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ช่วยในการตัดสินใจในการรับประทานอาหาร ในรูปแบบการสุ่มเลือกเมนูอาหาร และแนะนำเมนูอาหาร เพื่อช่วยผู้ใช้งานในการตัดสินใจเลือกอาหารเมื่อต้องการรับประทาน ผู้ใช้งานสามารถเลือกประเภทของอาหาร เช่น ข้าว เส้น และเนื้อสัตว์ จากนั้นระบบจะทำการสุ่มเมนูอาหารที่เหมาะสมให้ และยังมีส่วนของแนะนำร้านอาหาร โดยร้านค้าที่แนะนำจะเป็นข้อมูลของร้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา เป็นกลุ่มตัวอย่าง ช่วยให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ให้แก่ร้านค้าเล็ก ๆ เป็นการพัฒนาชุมชนพื้นที่เล็ก ๆ อีกด้วย การพัฒนาเว็บไซต์นี้ใช้ซอฟต์แวร์ในการพัฒนา คือ Visual Studio Code, CSS, Java Script, PHP, phpMyAdmin, MySQL, Figma และ Google Maps เว็บไซต์ถูกวัดประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการประเมินพบว่า คุณภาพของเว็บไซต์ EatRand เพื่อแนะนำเมนูอาหาร มีคุณภาพโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ 4.67 เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพในแต่ละด้านพบว่า คุณภาพตัวอักษรมีคุณภาพค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.96 และคุณภาพด้านการแสดงผลหน้าจอมีค่าเฉลี่ยคุณภาพต่ำสุด คือ 4.36

8. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

การพัฒนาเว็บไซต์ EatRand ได้รับการออกแบบและพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานในการช่วยตัดสินใจเลือกรับประทานอาหาร โดยมีฟังก์ชันการสุ่มเมนูอาหารและการแนะนำร้านอาหารในบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา การพัฒนาเว็บไซต์นี้ได้ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการ SDLC (System Development Life Cycle) ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบระบบ การพัฒนา และ

การทดสอบ จนถึงการใช้งานจริง ผลลัพธ์จากการพัฒนาและทดสอบเว็บไซต์ EatRand เว็บไซต์สามารถทำงานได้ตามฟังก์ชันที่กำหนดไว้ เช่น การสุ่มเมนูอาหาร การเลือกประเภทอาหารและเนื้อสัตว์ การแสดงข้อมูลร้านอาหาร และการแสดงเส้นทางการเดินทางผ่าน Google Maps ระบบมีความเสถียรในการทำงาน ไม่มีปัญหาในการประมวลผลข้อมูลหรือการแสดงผลผิดพลาด และการประเมินประสิทธิภาพของการออกแบบและการใช้งานเว็บไซต์ โดยเฉพาะฟังก์ชันการสุ่มอาหารที่ช่วยลดเวลาในการเลือกเมนูอาหารและเพิ่มความสะดวกในการค้นหาร้านอาหาร อย่างไรก็ตามผลการประเมินประสิทธิภาพในด้านการแสดงผลหน้าจอ มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาด้านการแสดงผลหน้าจอให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องการแสดงผลการสุ่มอาหารที่ เว็บไซต์ “EatRand” ยังมีการออกแบบที่ไม่ชัดเจน เมื่อมีการเปลี่ยนหน้าจอแสดงผลการสุ่ม โดยการแสดงผลหน้าจอที่มีจุดที่เห็นได้ชัดเจน ว่าได้เปลี่ยนหน้าจอแล้ว เช่น มีภาพ หรือสีตัวอักษรที่เปลี่ยนไป Duckett (2011) ได้กล่าวว่า การพัฒนาเว็บไซต์ที่ดีควรมีการออกแบบที่สร้างความดึงดูดผู้ใช้งานให้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ใช้งานเข้าใจสิ่งที่ผู้พัฒนาต้องการนำเสนอและสื่อสารการทำงานให้ง่ายขึ้นอีกด้วย การพัฒนาด้านการแสดงผลหน้าจอและการออกแบบที่มีความชัดเจนในส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น การแสดงภาพ เมนู ผลของการสุ่ม เป็นต้น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ไม่ควรมองข้าม

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนาเว็บไซต์ EatRand ผู้วิจัยยังมีการนำไปทดสอบกับผู้ใช้ระบบ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์ เป็นส่วนของการวิจัยในอนาคต ที่จะต้องมีการนำผลการวัดความพึงพอใจไปทดสอบทางสถิติต่อไป

9. ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Recommendation)

ในการพัฒนาเว็บไซต์ EatRand เพื่อแนะนำเมนูอาหารและร้านอาหารบริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ผู้พัฒนามีข้อเสนอแนะสำหรับการนำเว็บไซต์ไปพัฒนาต่อ ดังนี้

9.1 การนำเสนอเว็บไซต์ในรูปแบบสุ่มสามารถนำไปพัฒนาต่อในการทำงานด้านอื่น ๆ เช่น การสุ่มเลือกสถานที่ท่องเที่ยว การสุ่มเลือกการแต่งกายในแต่ละวัน เป็นต้น

9.2 สามารถเพิ่มการเชื่อมต่อกับเว็บไซต์สุ่มอาหารอื่น ๆ เช่น เมนูอาหารสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมอาหาร เมนูอาหารมังสวิรัต หรือเมนูที่ปราศจากสารก่อภูมิแพ้ เพื่อให้ตอบโต้กับผู้ที่มีข้อจำกัดด้านอาหาร และขยายพื้นที่ในการพัฒนา และให้บริการด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาหารให้มากขึ้น

9.3 การนำรูปแบบการสุ่มไปใช้ในแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในงานด้านอื่น ๆ เช่น แอปพลิเคชันการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยการสุ่มภาพสินค้าเพื่อการโฆษณา เป็นต้น

10. เอกสารอ้างอิง (References)

- Duckett, J. (2011). *HTML and CSS: Design and Build Websites*. John Wiley & Sons.
- Phongsupat, N. (2018). *A Study on Food Application Market and Consumer Behavior Regarding Food Application Choice*. [Master's Thesis, Thammasat University]. Thammasat University Intellectual Repository. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:147518. (In Thai).

- Promteerawong, D., & Hiranphan, P. (2020). *Mobile Application for Searching and Randomizing Restaurant*. [Bachelor's Project, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Intellectual Repository. <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/79306>. (In Thai).
- Staiano, F. (2023). *Designing and Prototyping Interfaces with Figma: Elevate Your Design Craft with UX/UI Principles and Create Interactive Prototypes* (2nd ed.). Packt Publishing.
- Thomson, L., & Welling, L. (2016). *PHP and MySQL Web Development* (5th ed.). Pearson India.
- Tunpanit, A., Bunnoon, P., Suwanno, P., & Madsa, T. (2022). The Development of Specialty Food Application for Hat Yai: A Case Study. *ASEAN Journal of Scientific and Technological Reports*, 25(3), 34–44.
- Unilever Foods Solutions. (2023). *Future Menu 2023*. Unilever Foods Solutions, Thailand. <https://www.unileverfoodsolutions.co.th/th/chef-inspiration/trendwatch/future-menus-2023.html>.

Development of Interactive Electronic Book for Promoting Ecotourism

Destinations in Kap Choeng District, Surin Province

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

Konrapee Bootchan^{1,*}, Ananda Chalokdee², Winit Yuenying³, and Jugkrich Jairassamee⁴

กนัระพี บุตรจันทร์^{1,*}, อานันดา โฉลกดี², วินิต ยืนยง³, และ จักรกฤษ ใจรัมย์⁴

¹⁻⁴Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

¹⁻⁴คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

Article Info

Article history:

Received: January 16th, 2025

Revised: March 6th, 2025

Accepted: March 7th, 2025

Published: March 7th, 2025

Keywords:

Electronic Book, Interaction,
Promotion, Ecotourism

Corresponding Author:

Konrapee Bootchan,
Faculty of Management
Technology, Rajamangala
University of Technology Isan,
Surin Campus

*Email:

konrapee.bo@muti.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop an interactive electronic book for promoting ecotourism destinations in Kap Choeng district, Surin province, and to evaluate satisfaction of the interactive electronic book for promoting ecotourism destinations in Kap Choeng district, Surin province. The sample consisted of 81 visitors and public members interested in ecotourism and collected by convenient random sampling. The questionnaire's research tool was used for collecting data from the sample, then analysis with mean and standard deviation. The results revealed that the interactive electronic book included videos recommending tourist attractions, images, audio, content recommending tourist attractions, and interaction with users. The result of studying the quality of the interactive electronic book showed the "very good" with a mean of 4.89 and a standard deviation of 0.13. Moreover, the satisfaction evaluation of users showed the "very good" with a mean of 4.79 and a standard deviation of 0.44.

This is an open access article under
the CC BY-NC-SA license.

คำสำคัญ:

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์,
ปฏิสัมพันธ์, ประชาสัมพันธ์,
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดสุรินทร์ และเพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าชมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เยี่ยมชมและประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 81 คน ได้มาโดยการเลือกแบบสะดวก เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย วิดีทัศน์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ภาพนิ่ง เสียง เนื้อหาแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งาน เมื่อศึกษาคุณภาพของหนังสือ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.13 และเมื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งาน พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44

1. บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยสร้างรายได้และกระจายรายได้ไปยังท้องถิ่น รวมถึงสร้างงานและจ้างงานในหลากหลายอาชีพ การท่องเที่ยวยังช่วยพัฒนาสาธารณูปโภคและยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม อีกทั้งยังส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Phumsri, 2018, Bahee et al., 2021) ของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดสุรินทร์มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจ เช่น จุดชมวิวผามะนาว (Juntsod et al., 2023) แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาสื่อสำหรับการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมและสม่ำเสมอต่อการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาสถานที่ก่อนจะเดินทางไปท่องเที่ยวด้วยตนเอง (Juntsod et al., 2023) อย่างไรก็ตามในการท่องเที่ยวเชิงรุกแม้ อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดสุรินทร์จะมีการพัฒนาสื่อที่หลากหลายและเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ต แต่ก็พบว่าสื่อที่นำเสนอเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นจะต้องสร้างการรับรู้ให้กับผู้ใช้ และควรเป็นสื่อสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวได้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) สามารถเป็นสื่อที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลและสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอท่าวุ้ง ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวและเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์ ถือเป็นสื่อประสมอย่างหนึ่ง ประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ข้อความ เสียง และปฏิสัมพันธ์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มการเรียนรู้ได้ (Kwunsakul, 2018)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ขึ้น โดยมีมุ่งหวังเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ไปยังนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวที่จุดชมวิวมะนาว จังหวัดสุรินทร์ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์งานวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าชมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

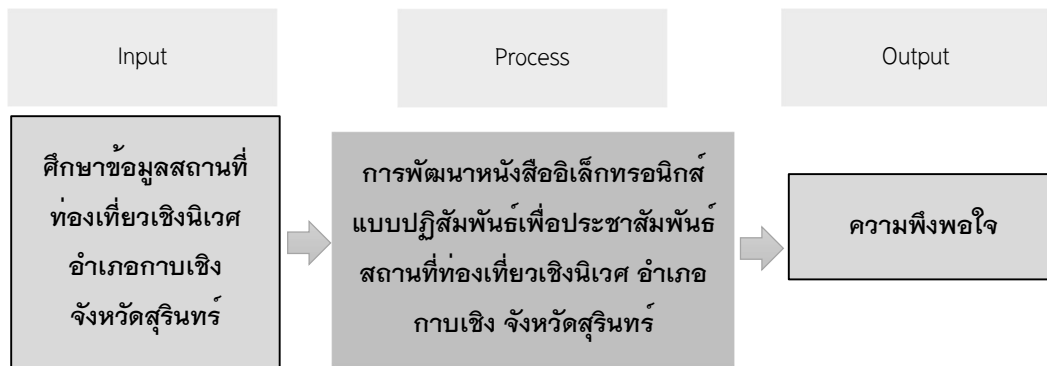

Figure 1. Conceptual Framework

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ในรูปแบบที่ทันสมัยและน่าสนใจ
2. ชุมชนในพื้นที่อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งทำให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ และเป็นการส่งเสริมรายได้ภายในชุมชน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลที่สนใจทั่วไป สามารถนำไปอ้างอิงเป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์

5. การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

5.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Çırakoğlu et al. (2022) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถดำเนินการ ดังนี้ 1. กำหนดหัวข้อ 2. กำหนดเนื้อหา และ 3. กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่จะนำเสนอในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบ

ปฏิสัมพันธ์ จากนั้นดำเนินการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์ และเลือกโปรแกรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนา โดยจะต้องมีการหาคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น ก่อนที่จะทำไปใช้งาน อย่างไรก็ตามในแนวทางของวิธี POE (Predict–Observe–Explain) มีความจำเป็นจะต้องนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ทดลองใช้และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และจะต้องอธิบายผลที่เกิดขึ้นได้

Kasemsarn (2022) กล่าวว่า การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ การถ่ายภาพ การเล่าเรื่อง การออกแบบตัวละคร และการออกแบบเลย์เอาต์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หากจะต้องออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับเยาวชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ การถ่ายภาพ จำเป็นจะต้องมีมุมมองและเทคนิคที่แปลกใหม่ หรือการเล่าเรื่องผ่านตัวละครในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำเป็นที่จะต้องออกแบบตัวละครให้ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับสำหรับเยาวชน ส่วนการออกแบบเลย์เอาต์ พบว่า เลย์เอาต์ที่เรียบง่าย สะอาดตา และมีพื้นที่โล่ง เป็นสิ่งที่เยาวชนชื่นชอบและสนใจอยากมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Buaphuan (2021) ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางรถม้าสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใช้ภาษาจีน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางรถม้าฉบับภาษาจีนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) เพื่อประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) จากการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบหนังสือ มีคุณภาพระดับดีมาก และได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้มีคุณภาพจะต้องประกอบด้วย การออกแบบจะต้องออกแบบให้สอดคล้องกับสถานที่จริง ขนาดของภาพชัดเจนมีความเหมาะสม มีสีสัน สวยงาม ชวนให้อ่าน มีความชัดเจนของอักขระ ตัวอักษร สวยงาม อ่านง่าย และมีความทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่นำเสนอ นอกจากนี้หาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะต้องสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลายทางภาษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกแบบให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวเหล่านั้น

Settheerathan et al. (2021) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คู่มือการท่องเที่ยวเกาะลัดอีแท่น จังหวัดนครปฐม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คู่มือการท่องเที่ยวเกาะลัดอีแท่น จังหวัดนครปฐม เพื่อวัดประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คู่มือการท่องเที่ยวเกาะลัดอีแท่น จังหวัดนครปฐม จากการวิจัยพบว่า การประเมินวัดประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ด้านการใช้ภาษา 3.81) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3.69)

Chantima et al. (2024) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยววิถีพุทธ ในเมืองหลัก 15 จังหวัดของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการท่องเที่ยววิถีพุทธในเมืองหลัก 15 จังหวัด เพื่อประเมินผลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการท่องเที่ยววิถีพุทธในเมืองหลัก 15 จังหวัด จากการวิจัยพบว่า ความสนใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อสำหรับศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้ระดับคะแนนมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.48)

Jairassamee & Saitong (2023) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ปฏิสัมพันธ์ 360 องศาเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดสุรินทร์ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการประยุกต์ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ปฏิสัมพันธ์ 360 องศา มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับ มาก (x = 4.26, S.D. = 0.73)

Frohlich et al. (2024) ได้ออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมเทคโนโลยีความจริงเสริม (Augmented Reality) ผ่านทาง QR Code ซึ่งผลการวิจัย พบว่า สามารถใช้เป็นผู้ช่วยที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวได้ตามมาตรฐาน EPUB3 สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์ ที่สามารถรองรับสื่อประสมที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ เสียง ข้อความ และแอนิเมชัน ซึ่งสามารถรองรับการแสดงผลบนเว็บไซต์ ที่สามารถเป็นได้ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

Changprachak (2024) กล่าวว่า การเข้าถึงผู้ใช้งานที่ไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงจำเป็นต้องออกแบบให้ได้หลากหลายภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางในการสื่อสารกับคนทั้งโลก ภาษาอังกฤษจะช่วยให้เข้าถึงผู้ใช้งานในระดับนานาชาติได้โดยง่าย ทำให้วัฒนธรรมของไทยก้าวไกลไปสู่สายตาคนต่างชาติได้โดยงาน ซึ่งสามารถประยุกต์ไปใช้ในประเด็นการท่องเที่ยวได้

6. วิธีดำเนินงานวิจัย (Research Methodology)

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้เยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 435 คน อ้างอิงจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ในการคำนวณ ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 10% จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
2. แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
3. แบบสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

6.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ มีขั้นตอนการสร้างโดยใช้หลักการออกแบบ Design Thinking Process (Phitthayasenee, 2021) ประกอบด้วย

1. Empathize (การเข้าใจผู้ใช้) ศึกษาและทำความเข้าใจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยการสัมภาษณ์และการสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวคือการเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ที่สะดวก รวดเร็ว และมีความน่าสนใจ
2. Define (การกำหนดปัญหา) สรุปข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการเข้าใจผู้ใช้ เพื่อกำหนดปัญหาหรือความต้องการหลักที่ต้องการแก้ไข ซึ่งพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก เนื่องจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง ไม่น่าสนใจ และเข้าถึงยาก

3. Ideate (การระดมความคิด) ระดมความคิดในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความน่าดึงดูด รวมถึงความไม่สะดวกและเข้าถึงยากของสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอท่งเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่ทำให้เข้าถึงง่ายและสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ใช้งานเนื่องจากมีฟังก์ชันการปฏิสัมพันธ์

4. Prototype (การสร้างต้นแบบ) สร้างต้นแบบ (Prototype) ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีฟังก์ชันการปฏิสัมพันธ์และแสดงผลข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย การออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้ (UX) และส่วนต่อประสานผู้ใช้ (UI) ภายในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว ตำแหน่งที่ตั้ง จุดเด่น และข้อมูลติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบข้อความ รูปภาพ และสื่อวีดิทัศน์

จากองค์ประกอบข้างต้น งานวิจัยนี้ได้ออกเป็นขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดัง Figure 2.

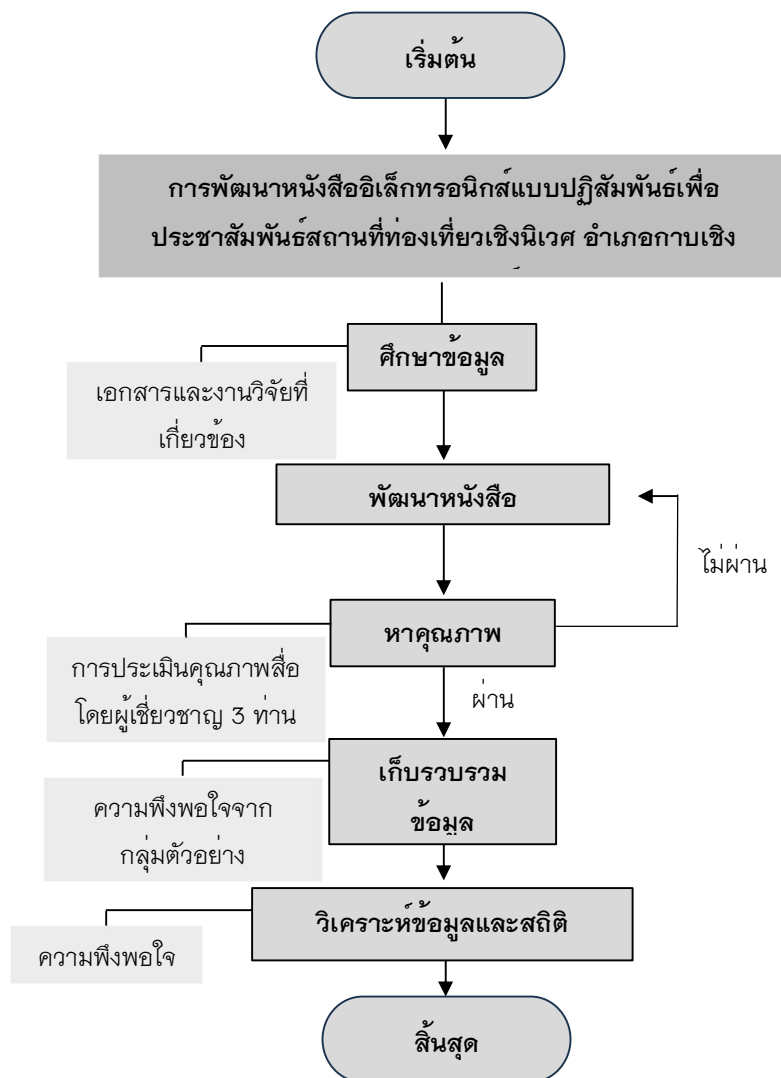

Figure 2. Step by Step of e-Book Development

ในการสร้างแบบประเมินสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยใช้แบบประเมินจำนวน 2 ชุด ซึ่งเป็นแบบประเมินคุณภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ โดยมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

1. การสร้างแบบประเมินคุณภาพ กำหนดระดับการประเมินคุณภาพโดยใช้เกณฑ์ตามที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายความว่า	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพดีมาก
3.50 – 4.49	หมายความว่า	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพดี
2.50 – 3.49	หมายความว่า	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพพอใช้
1.00 – 1.49	หมายความว่า	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพควรปรับปรุง
เกณฑ์ยอมรับคุณภาพคือ 3.50 ขึ้นไป		

2. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ กำหนดระดับการประเมินความพึงพอใจโดยใช้เกณฑ์ตามที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายความว่า	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายความว่า	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายความว่า	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายความว่า	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
เกณฑ์ยอมรับคุณภาพคือ 3.50 ขึ้นไป		

6.4 การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอทาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ให้ชมเป็นเวลา 30 นาที จากนั้นให้ตอบแบบประเมิน และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และประเมินผลประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยแบบแจกแจงความถี่ ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ผลโดยการคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติ

7. ผลการวิจัย (Results)

7.1 ผลการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอทาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

ผลการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์ ดัง Figure 3. และ Figure 4.

Figure 3. Content of Interactive Electronic Book for Promoting Ecotourism Destinations.

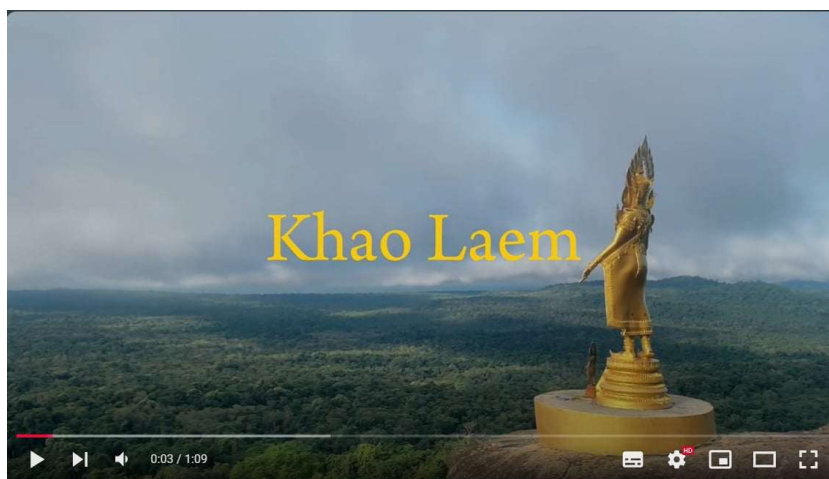

Figure 4 Video of Interactive Electronic Book for Promoting Ecotourism Destinations.

จาก Figure 3. และ Figure 4. พบว่า ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์ (n=3) ดัง Table 1. โดยผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13

[54]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2568, 47–58

Table 1. Results of the quality assessment of the development of interactive e–books for Publicizing ecotourism attractions Kap Choeng District Surin Province.

(n=3)

หัวข้อประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 ความถูกต้องของเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ความเหมาะสมในการจัดเรียงลำดับเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความทันสมัยของเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหา	4.33	0.57	ดี
1.5 ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
1.6 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	5.00	0.00	ดีมาก
1.7 ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	4.66	0.57	ดีมาก
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ			
2.1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบ	4.66	0.57	ดีมาก
2.2 ความเหมาะสมของการใช้สีในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความเหมาะสมของรูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษรในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	5.00	0.00	ดีมาก
2.4 ความเหมาะสมของภาพประกอบในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	5.00	0.00	ดีมาก
2.5 ความเหมาะสมของภาพประกอบในสื่อวีดิทัศน์	5.00	0.00	ดีมาก
2.6 ความเหมาะสมของเสียงประกอบในสื่อวีดิทัศน์	5.00	0.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.89	0.13	ดีมาก

7.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปที่ทดลองใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

ผลงานวิจัย ดัง Table 2.

Table 2 Results of evaluating the satisfaction of tourists and the general public with interactive e–books to promote eco–tourism destinations. Kap Choeng District Surin Province

(n=81)

หัวข้อประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. เนื้อหาที่มีความชัดเจน	4.75	0.46	มากที่สุด
2. ข้อมูลมีความทันสมัย	4.78	0.47	มากที่สุด
3. การจัดลำดับเนื้อหา	4.74	0.47	มากที่สุด
4. ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจง่าย	4.88	0.37	มากที่สุด
5. เนื้อหาที่มีความครบถ้วนตามความต้องการ	4.73	0.50	มากที่สุด

[55]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2568, 47–58

Table 2 Results of evaluating the satisfaction of tourists and the general public with interactive e-books to promote eco-tourism destinations. Kap Choeng District Surin Province (Cont.)

(n=81)

หัวข้อประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
6. การจัดองค์ประกอบและสัดส่วน	4.83	0.38	มากที่สุด
7. การใช้สีมีความสวยงาม และสบายตา	4.75	0.46	มากที่สุด
8. การใช้รูปแบบตัวอักษรที่อ่านง่าย	4.72	0.51	มากที่สุด
9. ภาพประกอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.84	0.40	มากที่สุด
10. ภาพประกอบในสื่อวีดิทัศน์มีความสวยงาม	4.84	0.37	มากที่สุด
11. เสียงประกอบในสื่อวีดิทัศน์มีความชัดเจน ฟังง่าย	4.72	0.51	มากที่สุด
12. ความพึงพอใจในภาพรวม	4.86	0.34	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.79	0.44	มากที่สุด

ผลการประเมินความพึงพอใจของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44

8. สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

จากการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44

9. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการความสนใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นสื่อสำหรับศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยววิถีพุทธ ในเมืองหลัก 15 จังหวัดของประเทศไทย โดย อุดม จันทิมา และคณะ (Chantima et al., 2024) อีกทั้งการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ให้เป็นรูปแบบปฏิสัมพันธ์ยังช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจและความพึงพอใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ปฏิสัมพันธ์ 360 องศาเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ ณ สถานที่แห่งชาติ

[56]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

จังหวัดสุรินทร์ โดยงานวิจัยของ Jairassamee & Saitong (2023) โดยจากการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้ใช้งานได้อย่างง่ายขึ้น เนื่องจากคุณสมบัติของสื่อประสมที่มีองค์ประกอบของสื่อที่หลากหลาย ส่งเสริมการรับรู้ของผู้ใช้งานมากขึ้น ทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กระตุ้นการเรียนรู้ สร้างการเรียนรู้สูงขึ้น สร้างคุณค่าและเกิดประโยชน์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kwunsakul (2018), Wannawat et al. (2024), และ Phadung & Dueramae (2018)

10. ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Recommendation)

1. การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว ควรศึกษาเนื้อหาและข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวจากสื่อซึ่งเผยแพร่จากช่องทางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องแม่นยำ และมีปริมาณที่เหมาะสม ซึ่งสามารถค้นหาได้บนเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ จึงจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้

2. ควรมีการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับการแสดงผลบนระบบมัลติมีเดียสำหรับโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone)

11. เอกสารอ้างอิง (References)

- Bahee, B., Jehno, N., Samahae, A., Samoh, N., Kenanga, A., Waranantakul, W., Kaefai, J., & Waranantakul, O. (2021). The Study of Potential of Eco-Tourist Attraction: A Case Study of Than to Waterfall, Than to District, Yala Province. *RMUTK Journal of Liberal Arts*, 3(1), 1–13. (In Thai)
- Buaphuan, N. (2021). A Development of Electronic Book on Cultural Traveling on Horse Carriage Route for Chinese-Speaking Tourists. *Chinese Studies Journal*, 14(1), 220–243. (In Thai)
- Changprachak, W. (2024). Translation Strategies in Rendering Material Culture Terms From Thai into English from a Travel e-Book: 10 Routes Along the Waterside to Experience the Charming of Thai Way of Life. *Journal of MCU Nakhondhat*, 11(6), 201–210. (In Thai)
- Chantima, U., Khaw-ngern, K., & Aunchaoban, W. (2024). The Development of Electronic Books for Buddhist Tourism in 15 Major Cities of Thailand. *Journal of MCU Palisueksabuddhaghosa Review*, 10(1), 97–111. (In Thai)
- Çirakoğlu, N., Toksoy, S.E. & Reisoğlu, İ. (2022). Designing, Developing, and Evaluating an Interactive E-Book Based on the Predict–Observe–Explain (POE) Method. *Journal of Formative Design in Learning*, 6, 95–112. <https://doi.org/10.1007/s41686-022-00071-3>.
- Frohlich, D. M., Yuan, H., Corrigan-Kavanagh, E., Mameli, E., Scarles, C., Sporea, R., Revill, G., Brown, A. W., & Bober, M. (2024). A Market-Ready Ecosystem for Publishing and Reading Augmented Books. In Wei, J. & Margetis, G. (Eds), *Human-Centered Design, Operation and Evaluation of Mobile Communications* (Vol. 14738, 58–75). Springer Nature Switzerland. https://doi.org/10.1007/978-3-031-60487-4_5.

- Jairassamee, J., & Saitong, P. (2023). Guidelines for Using a 360-Degree Interactive Media Approach to Promote Archaeology Tourism in Case Study of Sikhoraphum Castle at Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 7(2), 111–126. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.27>. (In Thai)
- Juntsod, A., Kingmala, R., Suksam, J., & Yuenying, W. (2023). Development of Tourist Attraction Website in Nangmud Subdistrict, Kap Choeng District, Surin Province. *Journal of Computer and Creative Technology*, 1(1), 14–20. <https://doi.org/10.14456/jcct.2023.3>. (In Thai)
- Kasemsarn, K. (2022). Creating a Cultural Youth Tourism eBook Guidelines with Four Design Factors. *The International Journal of Visual Design*, 16(2), 31–51. <https://doi.org/10.18848/2325-1581/CGP/v16i02/31-51>.
- Kwunsakul, K. (2018). Development of Multimedia ; E-book has Interact with Video Motion-graphic on Development and Printing-system for Students in Educational Technology and Computer Education Program Faculty of Education at Mahasarakham University. *Walailak Journal of Learning Innovations*, 4(2), 59–76. <https://doi.org/10.14456/jli.2018.12>. (In Thai)
- Phadung, M. & Dueramae, S. (2018). The Design and Impact of Interactive E-Book on Academic Language Achievement to Language Minority Students. *Journal of Physics Conference Series*, 1097(1), 012093. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1097/1/012093>.
- Phitthayasene, M., & Yuangsoi, P. (2021). Design Thinking: New Era Innovator Teachers. *Lampang Rajabhat University Journal*, 10(2), 190–199. (In Thai)
- Phumsi, C. (2018). Development of Integrated Marketing Communication Strategy for Building Perception of Eco-tourism Value in Ratchaburi Province. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 5(2), 1–14. <https://doi.org/10.14456/jmsnpru.2018.17>. (In Thai)
- Settheerathan, J., Ngamyinyong, N., Sirikongsuk, T., & Simora, P. (2021, July 8–9). The Development of Electronic Travel Guidebook for Koh Lad E-Tan, Nakhon Pathom Province. The 13th NPRU National Academic Conference. 1366–1376. (In Thai)
- Wannawat, P., Supaluk, S., & Jirachai, P. (2024). The Development of Interactive Electronic Books in Collaboration with GPAS Learning Management to Improve the Reading Ability of Thai Tone Marks for Grade 1 Students. *TLA Bulletin (Thai Library Association)*, 68(1), 143–163. (In Thai)
- Yamane, T. (1967). *An introductory analysis* (2nd ed.). Harper and Row.

A Study of Student Attraction Factors Affecting their Decision to Study at the Undergraduate Level at Chaiyaphum Rajabhat University

การศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา

ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Krisana Phatpheng^{1,*} and Tinnikon Samerchok²

กฤษณา พัทพ์เพ้ง^{1,*} and ทินนิกร เสมอโชค²

¹Office of the President, Human Resources Management Division, Chaiyaphum Rajabhat University

²Office of Academic Promotion and Lifelong Learning, Chaiyaphum Rajabhat University

¹สำนักงานอธิการบดี งานบริหารทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²สำนักส่งเสริมวิชาการและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Article Info	ABSTRACT
Article history: Received: January 23 rd , 2025 Revised: February 26 th , 2025 Accepted: March 3 rd , 2025 Published: March 7 th , 2025	This research aimed to study the reasons for deciding to pursue a bachelor's degree and to explore the attractive factors affecting students' decisions to enroll in undergraduate programs. Additionally, it examined the relationship between decision reasons and attractive factors influencing students' choices to study at Chaiyaphum Rajabhat University. The research involved 346 undergraduate students from Chaiyaphum Rajabhat University in the academic year who completed questionnaires in 2024. Quantitative data was collected through surveys and analyzed using descriptive statistics including mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient to analyze decision reasons, attractive factors, and the relationship between these variables. The findings revealed that the overall reasons for deciding to pursue a bachelor's degree were at the highest level. Similarly, the attractive factors affecting students' decisions to enroll in undergraduate programs were also at the highest level. The relationship between decision reasons and attractive factors influencing students' choices to study at Chaiyaphum Rajabhat University showed a low positive correlation, which was statistically significant at the 0.05 level. The research results should be used to develop targeted promotional strategies, such as using online media, social media platforms, and organizing educational guidance activities that directly reach high school students.
Keywords: Attraction Factors, Affecting their Decision, Undergraduate Level	
Corresponding Author: Krisana Phatpheng, Office of the President, Human Resources Management Division, Chaiyaphum Rajabhat University *Email: krisanaph1729@gmail.com	
This is an open access article under the CC BY-NC-SA license. 	

คำสำคัญ:

ปัจจัยผลักดัน, การตัดสินใจเลือก
เข้าศึกษา, ระดับปริญญาตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อศึกษากับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยในการวิจัยมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 รวมตอบแบบสอบถามจำนวน 346 คน เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เพื่อวิเคราะห์สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ปัจจัยดึงดูด และความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อศึกษากับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา พบว่า สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งควรนำผลการตัดสินใจของนักศึกษาที่ได้จากการวิจัยใช้กำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่ตรงเป้าหมาย เช่น การใช้สื่อออนไลน์ แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย และการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาที่เข้าถึงนักเรียนมัธยมปลายโดยตรง

1. บทนำ (Introduction)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูงของระบบการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถในการศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติกรริเริ่มการพัฒนาทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพ และสร้างสรรค์การเผยแพร่ความรู้ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาประเทศ การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคต โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบ การผลิตบัณฑิต และสร้างต้นแบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระ โครงสร้างหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติในสภาพจริงเป็นสำคัญ พัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและศักยภาพสูง รวมทั้งการร่วมมือกับสถานประกอบการหรือภาคอุตสาหกรรมในการผลิตบัณฑิตและกำลังคน (Office of the

[60]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

Permanent Secretary of the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2022) การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นเหมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญแก่การศึกษา โดยมีแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่า ดังนั้น บุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงสุด คือ ระดับอุดมศึกษา จนมีคำกล่าวที่ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมคนที่มีปริญญา เนื่องจากระบบการศึกษาระดับต้น ๆ ในประเทศไทยได้ขยายตัวมากขึ้น และปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนที่สำคัญอีกอย่างก็คือ ค่านิยมในปริญญา การได้รับปริญญาจะมีประโยชน์ในการทำงาน ลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับปริญญา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียว (Hongsamrong et al., 2022)

ซึ่งการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ของนักศึกษามีปัจจัยที่ทำให้ให้นักศึกษาตัดสินใจ เพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยที่สามารถดึงดูดนักศึกษาให้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น ประกอบด้วย ด้านจุดมุ่งหมาย ด้านความเชื่อ ด้านมาตรฐานค่านิยม และด้านอุปนิสัย/ขนบธรรมเนียม ประเพณี โดยทั้ง 4 ด้าน ส่งการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีมาก เพื่อต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม หลบหลีกปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ตอบสนองความต้องการของคนในครอบครัว และเพื่อต้องการพัฒนาอาชีพของตน และครอบครัวให้เกิดความมั่นคง (Sadadkhan, 2015)

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นองค์กรที่ผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมไม่ว่าด้านการศึกษา ด้านสังคมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีความต้องการของสังคม โดยในปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,351 คน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,095 คน (Office of Academic Promotion and Lifelong Learning, 2024) จะเห็นได้ว่าในปีการศึกษา 2566 มีนักศึกษาลดลง มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อแข่งขันกับสังคมโลกที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการรับนักศึกษาต่อไป

จากการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจปัญหาการจัดการศึกษาและปัจจัยหลักของการเข้าศึกษาต่ออย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อผลจากการวิจัยดังกล่าวจะสามารถนำไปเป็นข้อเสนอเพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษา การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อจักได้พัฒนาประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์งานวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อศึกษากับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

ในการศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

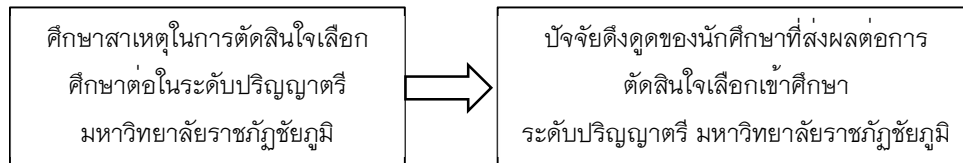

Figure 1. Research Conceptual Framework

4. การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Reeder (1971) อธิบายว่า การกระทำทางสังคมนั้นประกอบด้วยกลุ่มปัจจัยหลายประการ มิได้จำกัดอยู่เพียงปัจจัยใด ปัจจัยหนึ่ง เหตุผลในการกระทำของมนุษย์ คือ ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. เป้าหมาย คือความประสงค์ที่จะให้บรรลุและให้สัมฤทธิ์จุดประสงค์ ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ผู้กระทำจะกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ไว้ก่อนล่วงหน้า และพยายามที่กระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ทางเศรษฐกิจ เช่น หวังว่าจะได้งานทำ ที่ดีและได้รับค่าตอบแทนที่สูง ด้านสังคม เช่น เมื่อเดินทางกลับประเทศจะมีคนนับหน้าถือตา

2. ความเชื่อ เป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับรู้ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดหรือ ความรู้ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลและพฤติกรรมทางสังคม ในกรณีนี้ บุคคลจะเลือกรูปแบบของพฤติกรรมบนพื้นฐานของความเชื่อที่ตนยึดถือและยึดมั่นอยู่ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ เช่น เชื่อว่าเมื่อได้ไปทำงานต่างประเทศแล้วจะได้รับ ค่าตอบแทนที่สูง ด้านสังคม เชื่อว่า บริษัทที่ส่งไปทำงานจะไม่หลอกลวงให้ได้รับความเสียหาย เป็นต้น

3. ค่านิยม เป็นสิ่งที่บุคคลได้ยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนด การกระทำของตนเอง ด้านเศรษฐกิจ เช่น เมื่อไปทำงานแล้วจะได้ใช้จ่ายเงินตามความพึงพอใจ ด้านสังคม เช่น ความโก้เก๋ และการยอมรับวัฒนธรรมของประเทศที่ตนได้ไปทำงาน ซึ่งค่านิยม นั้น เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งมีลักษณะถาวร ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกมาทางทัศนคติ และพฤติกรรมในเกือบทุกรูปแบบ ค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจ ในกรณีที่มีการกระทำทางสังคมของบุคคลพยายามที่จะกระทำให้สอดคล้องกับค่านิยมที่ยึดถือ

4. นิสัยและความเคยชิน คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้วจะสืบต่อกันมาด้วยประเพณีซึ่งถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคมไม่เห็นชอบด้วย

สรุปได้ว่า ปัจจัยดึงดูด ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเป้าหมาย ที่สร้างความมั่นคงสามารถช่วยพัฒนาทักษะวิชาการและวิชาชีพ มีโอกาสฝึกงานหรือเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานสอดคล้องกับอาชีพที่มีแนวโน้มตลาดแรงงานสูง 2) ปัจจัยด้านความเชื่อ โดยเชื่อมั่นในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพ ศักยภาพ มีมาตรฐานการศึกษาที่ดี เชื้อต่อการเรียนรู้และมอบประสบการณ์สามารถเพิ่มโอกาสการหางานหลัง

สำเร็จการศึกษาในอนาคตได้ 3) ปัจจัยด้านมาตรฐาน/ค่านิยม เป็นมาตรฐานค่านิยมที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ในการเรียนการสอน ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีมาตรฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวก และมาตรฐานความปลอดภัยรวมถึงสนับสนุนความเท่าเทียมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมต่างๆ และ 4) ปัจจัยด้านอุปนิสัย/และขนบธรรมเนียมประเพณี โดยมีการเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านกิจกรรม สนับสนุนให้มีความสมดุลระหว่างการเรียน การใช้ชีวิต การพัฒนาความสามารถทางวิชาการและทักษะชีวิตควบคู่กัน ส่งเสริมอิสระในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกและมีขนบธรรมเนียมและประเพณีช่วยสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่น

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

Timsorn et al. (2018) ได้กล่าวถึงปัจจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษานั้นมีหลากหลาย คือปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน เช่น ความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ การยอมรับ ชื่อเสียง ด้านหลักสูตรคือ มีความสอดคล้องต่อผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ด้านอาจารย์ผู้สอน คือสอนดี มีคุณธรรม นำชุมชนไปสู่การพัฒนา ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ มีอุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ทันสมัย ด้านการประชาสัมพันธ์ คือ มีการจัดการด้านประชาสัมพันธ์ ระหว่างองค์การกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้รู้ถึงความเข้าใจซึ่งกันและกัน และด้านของค่านิยมของ นักศึกษาและผู้ปกครอง คือ การเลี้ยงดูปลูกฝัง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมอันมีส่วนในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อได้เช่นเดียวกัน

Booncharoen (2017) ได้สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว 2) ปัจจัยด้านครอบครัว 3) ปัจจัยด้านความเชื่อของสถาบัน 4) ปัจจัยด้านบุคลากร 5) ปัจจัยด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 6) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา 7) ปัจจัยด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 8) ปัจจัยด้านข้อมูลและประชาสัมพันธ์ และ 9) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมามีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อตัดสินใจอย่างมีเหตุและผลตามสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจในด้านหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน การแนะแนวการศึกษา สถานที่ตั้ง การเดินทาง การมีชื่อเสียงและการยอมรับของสังคม รวมไปถึงรายได้และสภาพคล่องทางการเงินของครอบครัว ค่าครองชีพและค่าธรรมเนียมการศึกษา และทุนการศึกษาและการสนับสนุนทางการเงินจากมหาวิทยาลัย

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดึงดูดของนักศึกษากับการตัดสินใจเลือกศึกษาในระดับปริญญาตรี

ปัจจัยดึงดูดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านเป้าหมาย ปัจจัยด้านความเชื่อ ปัจจัยด้านมาตรฐาน/ค่านิยม และปัจจัยด้านอุปนิสัย/และขนบธรรมเนียมประเพณี โดยปัจจัยเหล่านี้ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ การสนับสนุน การบริหารจัดการ และภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เช่น สภาพแวดล้อมที่น่าเรียน มีความร่มรื่น สวยงาม สิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสม รวมถึงการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผลต่อความรู้สึกและความพึงพอใจของนักศึกษา โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดึงดูดกับการตัดสินใจเลือกศึกษา ชี้ให้เห็นถึงแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเลือกมหาวิทยาลัยหนึ่ง ๆ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อนักศึกษา เช่น การเลือกเรียนเพราะชื่อเสียงของสถาบัน หรือทางอ้อม เช่น การเลือกเพราะคำแนะนำจากผู้ปกครอง ทั้งนี้ปัจจัยดึงดูดเหล่านี้จะช่วยให้สถาบันการศึกษาทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองเพื่อปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษามากยิ่งขึ้น การที่นักศึกษาการรับรู้ถึงปัจจัยดึงดูดและรู้สึกประทับใจ จะทำให้การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาเกิดขึ้นได้ง่ายและมั่นคงมากขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการด้าน

ปัจจัยดัง述จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแข่งขันเพื่อดึงดูดนักศึกษาใหม่ในแต่ละปี ซึ่งการเกิดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยด้านเป้าหมาย ส่งผลถึงการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา การพัฒนาทักษะเฉพาะทาง หรือการวางแผนชีวิตในอนาคต ซึ่งด้วยเหตุผลนี้จึงมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้อย่างชัดเจน เพราะนักศึกษาจะเลือกสถาบันที่ตอบโจทย์เป้าหมายของตนได้ เช่น หลักสูตรที่ทันสมัย การสนับสนุนด้านวิชาการ และโอกาสในการทำงานหลังเรียนจบ

ปัจจัยด้านความเชื่อ โดยสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการศึกษา ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และความเชื่อว่าการศึกษาในสถาบันนี้จะช่วยสร้างโอกาสที่ดีในอนาคต ส่งผลให้เกิดอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษา เพราะนักศึกษามักเลือกสถาบันที่ตนเชื่อถือและมั่นใจว่ามีมาตรฐานที่ดี

ปัจจัยด้านมาตรฐานและค่านิยม เริ่มต้นด้วยค่านิยมที่เกิดจากครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา การเลือกสถาบันที่มีมาตรฐาน หรือการเรียนต่อในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษา เนื่องจากนักศึกษามักได้รับอิทธิพลจากค่านิยมและความคาดหวังของครอบครัวและสังคมรอบข้าง

ปัจจัยด้านอุปนิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยมักมีความรู้สึกคุ้นเคยกับวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย การเลือกเรียนในพื้นที่บ้านเกิด หรือความชอบส่วนตัวต่อสภาพแวดล้อมและขนบธรรมเนียมในสถาบัน ล้วนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษา เพราะนักศึกษามักต้องการความสบายใจ ความคุ้นชิน และความมั่นใจในสภาพแวดล้อมที่ตนเลือก

สรุปได้ว่าปัจจัยดัง述ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการตัดสินใจ เช่น การเลือกเพราะหลักสูตรที่ตอบโจทย์เป้าหมาย การได้รับอิทธิพลจากครอบครัวและสังคม มีความมั่นใจว่าในมาตรฐานที่ดีความคาดหวังของครอบครัวและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยการบริหารจัดการปัจจัยดัง述ให้เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมจะช่วยสร้างความประทับใจและความมั่นใจให้กับนักศึกษาซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินงานวิจัย (Research Methodology)

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,548 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 346 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยเลือกจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 346 คน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิประกอบด้วย ด้านความคาดหวัง ด้านข้อผูกพัน และด้านแรงกระตุ้น ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เมื่อสร้างแบบสอบถามการวิจัยเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยการนำแบบสอบถามปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 และความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.91 จากนั้นไปใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินแบบสอบถามปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ทีมผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นหลัก โดยการติดต่อประสานงาน นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ล่วงหน้า หรือหากอาสาสมัครไม่สะดวก ณ เวลาดังกล่าวผู้วิจัยจะดำเนินการจัดส่งแบบประเมินให้กับกลุ่มตัวอย่าง หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ครบถ้วน โดยใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 – 20 นาที ต่อฉบับ

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

6. ผลการวิจัย (Results)

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ศึกษาสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 1. General information of the respondents.

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (364คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	102.00	29.48
หญิง	244.00	70.52
2. สังกัดคณะ		
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	72.00	20.81
คณะพยาบาลศาสตร์	101.00	29.19
คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์	173.00	50.00
3. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	44.00	12.72
ชั้นปีที่ 2	65.00	18.79
ชั้นปีที่ 3	153.00	44.22
ชั้นปีที่ 4	84.00	24.28

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 70.52 เพศชาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 29.48 สังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 29.19 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.81 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 44.22 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.28 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.79 และชั้นปีที่ 1 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.72 ตามลำดับ

Table 2. Data analysis of reasons for decision to study at the bachelor's degree level at Chaiyaphum Rajabhat University.

สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	4.45	0.66	มาก
2 ครอบครัวอยากให้เรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้	4.41	0.75	มาก
3 รายได้และสภาพคล่องทางการเงินของครอบครัว	4.50	0.76	มาก
4 การแนะนำการศึกษาจากสาขาวิชาหรือมหาวิทยาลัย	4.59	0.67	มากที่สุด
5 สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเดินทางมาเล่าเรียนสะดวกสบาย	4.55	0.74	มากที่สุด
6 เป็นมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมร่มรื่น อากาศดี และสวยงาม	4.71	0.56	มากที่สุด

Table 2. Data analysis of reasons for decision to study at the bachelor's degree level at Chaiyaphum Rajabhat University (Cont.).

สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7 ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและเป็นที่ยอมรับของสังคม	4.49	0.72	มาก
8 ค่าครองชีพและค่าธรรมเนียการศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิตและ ค่าลงทะเบียน	4.61	0.70	มากที่สุด
9 คำแนะนำจากครู เพื่อน ๆ รุ่นพี่ หรือญาติพี่น้อง	4.48	0.50	มาก
10 ทุนการศึกษาและการสนับสนุนทางการเงินจากมหาวิทยาลัย	4.55	0.50	มากที่สุด
รวม	4.53	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.46) โดยพิจารณารายชื่อแล้ว เป็นมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมร่มรื่น อากาศดี และสวยงาม ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ค่าครองชีพและค่าธรรมเนียการศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิตและ ค่าลงทะเบียน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.70) และได้การแนะนำการศึกษาจากสาขาวิชาหรือมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

6.2 ศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Table 3. Analysis of the factors of attraction of students that affect the decision to choose to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in terms of goals.

ด้านเป้าหมาย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 หลักสูตรตรงกับเป้าหมายอาชีพและมีแนวโน้มตลาดแรงงานสูง	4.71	0.59	มากที่สุด
2 สาขาวิชาสอดคล้องกับเป้าหมายและสร้างความมั่นคงในชีวิตในอนาคต	4.68	0.64	มากที่สุด
3 มหาวิทยาลัยให้ต้องการโอกาสฝึกงานหรือเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.71	0.56	มากที่สุด
4 มหาวิทยาลัยสามารถช่วยให้ฉันบรรลุความฝันของฉันได้	4.72	0.59	มากที่สุด
5 มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาทักษะวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	4.76	0.54	มากที่สุด
รวม	4.71	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านเป้าหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.51) โดยพิจารณารายชื่อแล้ว พบว่า มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาทักษะวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยสามารถช่วยให้ฉันบรรลุความฝันของฉันได้ ($\bar{X} = 4.72$,

S.D. = 0.59) และ หลักสูตรตรงกับเป้าหมายอาชีพและมีแนวโน้มตลาดแรงงานสูงและมหาวิทยาลัยให้ต้องการโอกาสฝึกงานหรือเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.59 และ 0.56) ตามลำดับ

Table 4. Analysis of the attractive factors of students that affect their decision to choose to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in Belief Orientation.

ด้านความเชื่อ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 เชื่อมั่นในคณาจารย์ที่มีศักยภาพและสามารถให้การศึกษามีคุณภาพ	4.60	0.72	มากที่สุด
2 เชื่อมั่นในคุณภาพที่สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพในอนาคตได้	4.55	0.77	มากที่สุด
3 เชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยนี้ช่วยพัฒนาศักยภาพและทักษะการปฏิบัติงาน	4.29	0.94	มาก
4 เชื่อมั่นในว่ามหาวิทยาลัยนี้มีมาตรฐานการศึกษาที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และมอบประสบการณ์ที่ดี	4.50	0.77	มาก
5 เชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยสามารถเพิ่มโอกาสการหางานหลังสำเร็จการศึกษาในอนาคตได้	4.50	0.72	มาก
รวม	4.49	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านความเชื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.68) โดยพิจารณารายชื่อแล้ว พบว่า เชื่อมั่นในคณาจารย์ที่มีศักยภาพและสามารถให้การศึกษามีคุณภาพ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ มีเชื่อมั่นในคุณภาพที่สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพในอนาคตได้ ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.77) และ เชื่อมั่นในว่ามหาวิทยาลัยนี้มีมาตรฐานการศึกษาที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และมอบประสบการณ์ที่ดีเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยสามารถเพิ่มโอกาสการหางานหลังสำเร็จการศึกษาในอนาคตได้ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.77 และ 0.72) ตามลำดับ

Table 5. Analysis of data on the factors of attraction of students that affect their decision to choose to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in Value Standards.

ด้านมาตรฐานและค่านิยม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 มหาวิทยาลัยมีเทคโนโลยี นวัตกรรม อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ในการเรียนการสอน	4.25	0.91	มาก
2 มหาวิทยาลัยมีค่านิยมที่สอดคล้องกับเป้าหมายชีวิต สนับสนุนความเท่าเทียมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมต่างๆ	4.40	0.77	มาก
3 มหาวิทยาลัยได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีมาตรฐาน	4.35	0.93	มาก

Table 5. Analysis of data on the factors of attraction of students that affect their decision to choose to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in Value Standards. (Cont.)

ด้านมาตรฐานและค่านิยม		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4	คุณวุฒิและความสามารถของอาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพและเหมาะสมต่อหลักสูตร	4.42	0.81	มาก
5	มหาวิทยาลัยมีสิ่งอำนวยความสะดวก และมาตรฐานความปลอดภัย	4.22	0.94	มาก
รวม		4.33	0.70	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านแรงกระตุ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.70) โดยพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า คุณวุฒิและความสามารถของอาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพและเหมาะสมต่อหลักสูตรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีค่านิยมที่สอดคล้องกับเป้าหมายชีวิต สนับสนุนความเท่าเทียมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.77) และมหาวิทยาลัยได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.93) ตามลำดับ

Table 6. Analysis of data on the factors of attraction of students that affect their decision to choose to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University in Attitudinal and Traditional factors.

ปัจจัยด้านอุปนิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สนับสนุนให้มีความสมดุลระหว่างการเรียน การใช้ชีวิต การพัฒนาความสามารถทางวิชาการและทักษะชีวิตควบคู่กัน	4.25	0.91	มาก
2	มหาวิทยาลัยมีการเรียนในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองและส่งเสริมอิสระในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก	4.55	0.77	มากที่สุด
3	มหาวิทยาลัยมีความเรียบง่ายและชอบบรรยากาศที่เป็นกันเอง	4.22	0.94	มาก
4	มหาวิทยาลัยมีขนบธรรมเนียมและประเพณีช่วยสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	4.42	0.81	มาก
5	มหาวิทยาลัยมีการเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านกิจกรรม	4.29	0.94	มาก
รวม		4.49	0.72	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปัจจัยด้านอุปนิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.72) โดยพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มหาวิทยาลัยมีการเรียนในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองและส่งเสริมอิสระในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.77)

รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีขนบธรรมเนียมและประเพณีช่วยสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.81) และ มหาวิทยาลัยมีการเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านกิจกรรม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

Table 7. Analysis of data on the factors of student attraction that affect the decision to choose to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University, including 4 aspects.

รวมทั้ง 4 ด้าน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ปัจจัยด้านเป้าหมาย	4.71	0.51	มากที่สุด
2	ปัจจัยด้านความเชื่อ	4.49	0.68	มาก
3	ปัจจัยด้านมาตรฐานและค่านิยม	4.33	0.70	มาก
4	ปัจจัยด้านอุปนิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี	4.39	0.55	มาก
รวม		4.48	0.43	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ รวมทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.43) โดยพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า ปัจจัยด้านเป้าหมายมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความเชื่อ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.68) ปัจจัยด้านอุปนิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

6.3 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อศึกษากับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ทั้ง 2 ตัวแปรผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 กลุ่ม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี ในภาพรวม ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 8

จากตารางที่ 8 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับต่ำ ($r = 0.296^{**}$) แสดงให้เห็นว่าสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับ ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

ด้านความเชื่อ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับต่ำ ($r = 0.176^{**}$) แสดงให้เห็นว่าสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับ ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ระดับ .05

Table 8. Analysis of the relationship between the reasons for deciding to study further and the factors that attract students to decide to study at the undergraduate level at Chaiyaphum Rajabhat University.

ความสัมพันธ์ระหว่าง สาเหตุในการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อกับ ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษา ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกเข้าศึกษา		ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา				
		ภาพรวม	ด้าน เป้าหมาย	ด้านความเชื่อ	ด้าน มาตรฐาน และค่านิยม	ด้านอุปนิสัย และ ขนบธรรมเนียม ประเพณี
สาเหตุ	r	.352**	0.150**	0.176**	0.251**	0.434**
ในการ	P-value	.000	0.005	0.001	0.000	0.000
ตัดสินใจ	ระดับ	มี	มี	มี	มี	มีความสัมพันธ์
เลือก	ความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์	ทางบวกปาน
ศึกษา		ทางบวก	ทางบวกปาน	ทางบวกต่ำ	ทางบวก	กลาง
ต่อ		ค่อนข้างต่ำ	กลาง		ค่อนข้างต่ำ	

**นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ด้านมาตรฐานและค่านิยม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.251^{**}$) แสดงให้เห็นว่าสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับค่อนข้างต่ำกับ ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ระดับ .05

ด้านมาตรฐานและค่านิยม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับปานกลาง ($r = 0.434^{**}$) แสดงให้เห็นว่าสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับ ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ระดับ .05

7. สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะมหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อมร่มรื่น สวยงาม ค่าครองชีพและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความเหมาะสมโดยปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก เนื่องจากหลักสูตรตรงกับเป้าหมายอาชีพ มีเทคโนโลยีการเรียนที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ ควบคู่กันกับทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ซึ่งเพิ่มโอกาสการหางานหลังสำเร็จการศึกษาในอนาคตได้ ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ ด้วยการประจักษ์สัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ที่ยังไม่

ครอบคลุม สิ่งอำนวยความสะดวกและที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ค่อนข้างไกลจากตัวเมืองรวมไปถึง มหาวิทยาลัยใกล้เคียงมีหลักสูตรที่ใกล้เคียงกันและตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากกว่า

8. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

สาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมร่มรื่น อากาศดี และสวยงามมีที่ตั้งบนภูเขาสระหงส์ที่มีทิวทัศน์สวยงามรวมไปถึงช่องทางและกระบวนการแนะแนวการศึกษาจากสาขาวิชาและมหาวิทยาลัยที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาอีกทั้ง ค่าครองชีพและค่าธรรมเนียมการศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิตและ ค่าลงทะเบียน มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Sorat et al. (2022) ศึกษาความเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมร่มรื่น อากาศดี และยังสอดคล้องกับ Khontaku et al. (2020) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2563 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องด้วยการได้รับการดูแล เอาใจใส่ การแก้ไขปัญห และการสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษา และมหาวิทยาลัยในด้านการศึกษาและการทำงานเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและระยะเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ Sadadkhan (2015) ที่ได้ศึกษาปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่มีต่อการตัดสินใจเลือกศึกษา ระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยดึงดูดซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยดึงดูด ด้านความมุ่งมั่นหมาย มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก ด้านความความเชื่อ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก ปัจจัยดึงดูดด้านมาตรฐานค่านิยม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยดึงดูด ด้านอุปนิสัย/ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรี นอกเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยดึงดูดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า ทั้งสองปัจจัยมีความเกี่ยวข้องกันเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ แม้ว่าปัจจัยดึงดูดของมหาวิทยาลัย เช่น หลักสูตร สภาพแวดล้อม หรือชื่อเสียง จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ แต่ยังไม่ใช่ปัจจัยสำคัญหรือมีอิทธิพลมากเท่ากับสาเหตุส่วนบุคคล เช่น ความสะดวก ค่าใช้จ่าย หรืออิทธิพลจากครอบครัว ซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อาจเกิดจากเหตุผลส่วนตัว เช่น ความใกล้บ้าน ค่าใช้จ่าย หรือจากครอบครัว อีกทั้งการรับรู้ข้อมูลของนักศึกษาเกี่ยวกับจุดเด่นของมหาวิทยาลัยยังไม่เพียงพอ รวมถึงข้อจำกัดด้านตัวเลือกที่จำกัดการตัดสินใจ มหาวิทยาลัยสามารถใช้ผลวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและเน้นจุดเด่นที่สามารถตอบโจทย์เหตุผลส่วนตัวของนักศึกษาได้มากขึ้น เช่น การเสริมข้อมูลด้านทุนการศึกษา การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการสร้างเครือข่ายการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้สามารถใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงกระบวนการแนะแนวและการสื่อสารกับนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาเพื่อสร้างความสนใจและเพิ่มอิทธิพลของปัจจัยดึงดูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มจำนวนผู้สมัครและสร้างความเชื่อมั่นต่อมหาวิทยาลัยในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับ Wongjinda (2022) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของระบบนิเวศการเรียนรู้ ภาพลักษณ์และการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจเลือกศึกษา

9. ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Recommendation)

1. มหาวิทยาลัยควรวางแผนพัฒนาและรักษาจุดเด่นของมหาวิทยาลัย เช่น การดูแลสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม และน่าอยู่ รวมถึงการประชาสัมพันธ์จุดเด่นนี้ผ่านช่องทางออนไลน์และกิจกรรมแนะแนวการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อดึงดูดนักศึกษาใหม่ และควรวางแผนพัฒนาระบบการดูแลนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดตั้งหน่วยสนับสนุนด้านการเรียน การแนะแนวอาชีพ และการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต เพื่อให้นักศึกษารู้สึกได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่างเต็มที่ตลอดระยะเวลาการศึกษา

2. มหาวิทยาลัยควรพิจารณาการรักษาค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าครองชีพให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อไป พร้อมทั้งจัดหาทุนการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่มีข้อจำกัดทางการเงินและเพิ่มแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ

3. มหาวิทยาลัยควรเพิ่มความเข้มข้นในการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งในโรงเรียนและภายในมหาวิทยาลัย โดยมุ่งเน้นให้ข้อมูลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร โอกาสในการทำงานหลังจบการศึกษา และสิ่งสนับสนุนที่นักศึกษาจะได้รับ เพื่อให้การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมีความชัดเจนมากขึ้น

4. มหาวิทยาลัยควรพัฒนาแผนการประชาสัมพันธ์ที่เน้นย้ำจุดเด่นของมหาวิทยาลัย เช่น สภาพแวดล้อมที่น่าเรียน ค่าครองชีพที่เหมาะสม และการดูแลเอาใจใส่ของอาจารย์ เพื่อสร้างการรับรู้แก่นักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึงผ่านสื่อออนไลน์ กิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน และสื่อสิ่งพิมพ์

10. เอกสารอ้างอิง (References)

- Booncharoen. S. (2017). Factors Related to the Decision for The Masters Degree Program of Faculty of Public Health, Mahidol University. *Mahidol R2R e-Journal*, 4(2), 136–159. (In Thai)
- Hongsamrong, N., Khamthaisong, P., Kanjanavajee, V., & Nuathong, W. (2022). Factors Influential to the Decision to Apply for a Bachelor Degree at Nakhon Ratchasima Rajabhat University. *Science and Technology Research Journal Nakhon Ratchasima Rajabhat University*, 7(2), 1–13. (In Thai)
- Khantaku, W., Somudorn, J., & Chinacarawat, N. (2020). Factors Affecting the Decision to Study a Bachelor Degree in Suranaree University of Technology, Academic Year 2020. *Journal of Modern Learning Development*, 5(4), 28–39. (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Office of Academic Promotion and Lifelong Learning. (2024). *Number of Students at Chaiyaphum Rajabhat University*. Chaiyaphum Rajabhat University. (In Thai)
- Office of the Permanent Secretary of the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2022). *The Higher Education Plan for the Production and Development of the National Workforce*

- (2021–2027), Revised Edition (2023–2027). https://www.mhesi.go.th/images/thatchanon/1._ปีงบประมาณ_66/1._เอกสารสิ่งพิมพ์ในกระทรวง/แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลัง.pdf. (In Thai)
- Prommun. P. (2019). *Factors Affecting the Decision to Choose to Study in the Faculty of Education for High School Students in Samutprakarn Province*. [Unpublished Master Thesis]. Thonburi Rajabhat University. (In Thai)
- Reeder, W. W. (1971). *Level of Abstraction and Generality and their Uses*. New Yukon Wiley.
- Sadadkhan. A. (2015). *Push and Pull Factors Causing Students to Decide to Pursue an Undergraduate Study Outside the Three Southernmost Border Provinces*. [Unpublished Master Thesis]. National Institute of Development Administration. (In Thai)
- Sorat, P., Amnuaypornlert, N., & Shiangjen, K. (2022). Opinion Levels Toward Decision Factors for Acceptance to Undergraduate Study at University of Phayao in An Academic Year of 2022. *Journal of Liberal Art of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi*, 4(3), 499–511. (In Thai)
- Timsorn, K., Pakamwang, J., Khoomsab, K., Tuptong, S., Nantaprom, S., & Prabpala, P. (2018). Problems and Factor Affect of Students Decision to Study in Bachelor's Degree in Faculty of Science and Technology Phetchabun Rajabhat University. *Research Report*. Phetchabun Rajabhat University. (In Thai)
- Wongjinda, C. (2022). The Causal Relationships of Learning Ecosystem, Image and Decision Making to Study Bachelor of Accountancy Program: Uttaradit Rajabhat University Case Study. *Journal of Management and Local Development*, 5(2), 13–26.

Effectiveness of E-book in Reducing Anemia in At-Risk Pregnant Women

ประสิทธิผลของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีด ในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์

Jeerapun Sonklin^{1,*} and Makararat Wangcharoen²

จิรพรรณ ซ่อนกลิ่น^{1,*} และ มกรารัตน์ หวังเจริญ²

¹Professional Nurse, Health Promotion Hospital 7, Khon Kaen

²Obstetrician–Gynecologist, Health Promotion Hospital 7, Khon Kaen

¹พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

²สูติรีแพทย์ โรงพยาบาลศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

Article Info

Article history:

Received: January 30th, 2025

Revised: March 11th, 2025

Accepted: March 13th, 2025

Published: March 16th, 2025

Keywords:

Pregnant Women, Anemia,
E-book

Corresponding Author:

Jeerapun Sonklin,
Professional Nurse, Health
Promotion Hospital 7,
Khon Kaen

*Email: jeeji@windowslive.com

ABSTRACT

Anemia during pregnancy is a major contributor to increased morbidity and mortality rates among both mothers and infants. Pregnant women diagnosed with anemia require appropriate care and guidance to prevent complications. To address this issue, an E-book was developed to emphasize the importance of iron-rich diets, prenatal supplements, and awareness of the risks associated with anemia during pregnancy. The objective of this research was to evaluate the effectiveness of the E-book in reducing the incidence of anemia among at-risk pregnant women. The content of the E-book was reviewed and validated by five experts and tested among 30 pregnant women. The methodology was a quasi-experimental design, which assessed the impact of the E-book on preventing anemia in pregnant women at risk. The study included a sample of 50 pregnant women attending antenatal clinics. Participants were selected based on gestational age of less than 20 weeks and hematocrit levels between 33 – 35.9 vol%. Hematocrit levels were subsequently monitored at 32 weeks of gestation. The effectiveness of the intervention was analyzed using a paired t-test, with statistical significance set at p-value < 0.05. The findings demonstrated that the use of the E-book significantly reduced the incidence of anemia during pregnancy, with a statistically significant p-value < 0.01.

This is an open access article under
the CC BY-NC-SA license.

คำสำคัญ:

หญิงตั้งครรภ์, ภาวะโลหิตจาง,
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

บทคัดย่อ

ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์มีส่วนสำคัญในการเพิ่มอัตราการป่วยและการเสียชีวิตของทั้งมารดาและทารก ซึ่งหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางจะต้องได้รับการดูแลและคำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่อมารดาและทารกในครรภ์ งานวิจัยนี้จึงได้จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเน้นความสำคัญของการรับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง การรับประทานยาบำรุงครรภ์ และตระหนักถึงอันตรายต่อแม่และลูกถ้าเกิดภาวะซีดระหว่างตั้งครรภ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ เนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ผ่านตรวจสอบด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และผ่านทดลองใช้ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์จำนวน 30 คน วิธีการศึกษาทั้งทดลองนี้ ออกแบบมาเพื่อประเมินประสิทธิผลของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์จำนวน 50 คน ที่มารับบริการคลินิกฝากครรภ์ โดยคัดเลือกหญิงตั้งครรภ์อายุครรภ์น้อยกว่า 20 สัปดาห์ ที่มีระดับฮีมาโตคริตระหว่าง 33 – 35.9 vol% และติดตามวัดระดับฮีมาโตคริตที่อายุครรภ์ 32 สัปดาห์ วิเคราะห์ประสิทธิผลโดยใช้สถิติทดสอบ Paired t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ $p\text{-value} < 0.05$ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถป้องกันภาวะโลหิตจางในระหว่างการตั้งครรภ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า $p\text{-value}$ น้อยกว่า 0.01

1. บทนำ (Introduction)

ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญระดับโลก ซึ่งพบได้บ่อยในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ เนื่องจากร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา จากรายงานองค์การอนามัยโลกพบว่าหญิงตั้งครรภ์ทั่วโลกมีภาวะโรคโลหิตจางร้อยละ 40 ของการตั้งครรภ์ (World Health Organization, 2022) สำหรับประเทศไทย จากระบบข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข พบความชุกของภาวะโลหิตจาง ในปี 2562 – 2564 คิดเป็นร้อยละ 16.43 15.05 และ 14.69 ตามลำดับ (Department of Health, 2021) แผนพัฒนาสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้หญิงตั้งครรภ์มีอัตราการเกิดภาวะโลหิตจางไม่เกินร้อยละ 10.00 แสดงให้เห็นว่าการเกิดภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์มีอยู่อย่างต่อเนื่อง หญิงตั้งครรภ์จะต้องได้รับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพ และให้คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่อมารดาและทารกในครรภ์ (Khampila et al., 2022) ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และทารก โดยภาวะโลหิตจางจะเพิ่มเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ทั้งในระหว่างตั้งครรภ์ ขณะคลอดและหลังคลอด หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางรุนแรง จะมีความทนต่อการตกเลือดในระหว่างคลอดได้น้อย ติดเชื้อง่ายในระยะหลังคลอดง่าย เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยปริกำเนิด เสี่ยงต่อคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดเสี่ยงต่อน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (Beckert et al., 2011; Garzon et al.,

2020; Smith et al., 2019) ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก (Iron Deficiency Anemia: IDA) เป็นสาเหตุที่พบบ่อยในหญิงตั้งครรภ์ประมาณร้อยละ 80 ซึ่งปัจจัยที่สำคัญคือการที่หญิงตั้งครรภ์ได้รับธาตุเหล็กไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากพฤติกรรมการดูแลตนเองในระหว่างการตั้งครรภ์ไม่เหมาะสมเช่น พฤติกรรมการรับประทานอาหารไม่เหมาะสมการรับประทานวิตามินเสริมธาตุเหล็กไม่เพียงพอต่อความต้องการในระหว่างการตั้งครรภ์ และที่สำคัญพบปัจจัยที่ยับยั้งการดูดซึมธาตุเหล็กเช่น การรับประทานแคลเซียม ชา กาแฟ เป็นต้น (Camaschella, 2015) การขาดธาตุเหล็กในหญิงตั้งครรภ์ที่พบมากที่สุด มักเกิดจากการขาดสารอาหารที่จำเป็น การรับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กไม่เพียงพอ เนื่องจากธาตุเหล็กเป็นส่วนประกอบสำคัญในการสร้างเม็ดเลือดแดง (James, 2021) และความต้องการธาตุเหล็กในสตรีตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น โดยพบว่ามีความต้องการธาตุเหล็ก 1,200 มิลลิกรัม ตลอดระยะเวลาของการตั้งครรภ์ เพื่อใช้ในการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์และการสร้างเนื้อเยื่อของรก 300 – 350 มิลลิกรัม (Juul et al., 2019)

ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ เป็นปัญหาสาธารณสุขเกี่ยวกับงานอนามัยแม่และเด็กจากข้อมูล Health Data Center กระทรวงสาธารณสุขข้อมูลของประเทศไทยปี พ.ศ. 2564 พบว่าหญิงตั้งครรภ์ มีภาวะโลหิตจางร้อยละ 29.7 ที่โรงพยาบาลศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่นพบว่าหญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจางร้อยละ 30 จึงได้ทำงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาภาวะซีดในหญิงตั้งครรภ์ ป้องกันอันตรายหรือบรรเทาภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น จากภาวะโลหิตจางระหว่างตั้งครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์และทารก ให้บรรลุเป้าหมายสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข ด้านงานอนามัยแม่และเด็ก ที่กำหนดให้มีอัตราของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางไม่เกินร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดให้อัตราการตายมารดาไทยไม่เกิน 16 ต่อการเกิดมีชีพแสนประชากร หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางจะต้องได้รับการดูแลและคำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่อมารดาและทารกในครรภ์ (Bureau of Nutrition, Department of Health, 2022) ซึ่งการให้ความรู้มีหลายรูปแบบที่ผ่านมาได้ให้ความรู้เรื่องซีดผ่านกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ซึ่งเนื้อหาพูดในภาพรวม จากการประเมินหญิงตั้งครรภ์ยังไม่เข้าใจเรื่องการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันและรักษาภาวะซีดเท่าที่ควร จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสจากการฟังและการมองเห็น ทำให้จดจำได้ถึงร้อยละ 50 (Dole, 1969) การออกแบบการนำเสนอที่มีสีสันไม่น่าเบื่อ มีข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และมีวิดีโอเข้าสอดแทรกอยู่ในเนื้อหา ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญในการช่วยถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพและขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความรู้และสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (Viseskul, 2019) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงสร้างสื่อความรู้ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่เสี่ยงหรือมีภาวะซีด โดยการใช้กราฟิกและวิดีโอประกอบสามารถช่วยให้เนื้อหาดูเข้าใจง่ายและน่าสนใจมากขึ้น และทบทวนความเข้าใจด้วย Ask Me Three คือการกระตุ้นให้ผู้ปวยถามคำถามสามข้อที่สำคัญเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ สามารถช่วยให้คุณแม่มีความเข้าใจในข้อมูลสุขภาพที่ได้รับจากผู้ให้บริการทางการแพทย์ได้ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์งานวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

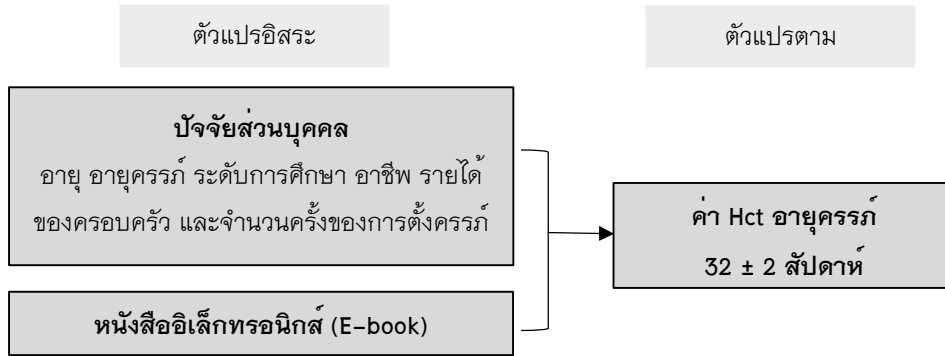

Figure 1. Conceptual Framework

จาก Figure 1. กำหนดตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และ E-book

ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ ค่า Hct อายุครรภ์ 32 ± 2 สัปดาห์ (Hct ≥ 33 vol%)

4. สมมติฐานการวิจัย

E-book สามารถลดการเกิดภาวะซีด (Hct < 33vol%) ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด (Hct 33–35.9 vol%) ที่อายุครรภ์ 32 ± 2 สัปดาห์

5. การทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ โดยงานวิจัยนี้ได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

5.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์

ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญระดับโลก ซึ่งพบได้บ่อยในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ เนื่องจากร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา จากรายงานองค์การอนามัยโลกพบว่าหญิงตั้งครรภ์ทั่วโลกมีภาวะโรคโลหิตจาง ร้อยละ 40 ของการตั้งครรภ์ (World Health Organization, 2022) สำหรับประเทศไทย จากระบบข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข พบความชุกของภาวะโลหิตจาง ในปี 2562 – 2564 คิดเป็นร้อยละ 16.43 15.05 และ 14.69 ตามลำดับ (Department of Health, 2021) แผนพัฒนาสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้หญิงตั้งครรภ์มีอัตราการเกิดภาวะโลหิตจางไม่เกินร้อยละ 10.00 แสดงให้เห็นว่าการเกิดภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์มีอยู่อย่างต่อเนื่อง หญิงตั้งครรภ์จะต้องได้รับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพ และให้คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่อมารดาและทารกในครรภ์(Khampila et al., 2022) ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และทารก โดยภาวะโลหิตจางจะเพิ่มเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ทั้งในระหว่างตั้งครรภ์ ขณะคลอดและหลังคลอด หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง

[78]

วารสารนวัตกรรมวิชาการ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2568, 75–86

รุนแรง จะมีความทนต่อการตกเลือดในระหว่างคลอดได้น้อย ติดเชื้อในระยะหลังคลอดง่าย เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย ปรีกำเนิด เสี่ยงต่อคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดเสี่ยงต่อน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (Beckert et al., 2019; Garzon et al., 2020; Smith et al., 2019) ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก (Iron Deficiency Anemia: IDA) เป็นสาเหตุที่พบบ่อยในหญิงตั้งครรภ์ประมาณร้อยละ 80 ซึ่งปัจจัยที่สำคัญคือการที่หญิงตั้งครรภ์ได้รับธาตุเหล็กไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากพฤติกรรมการดูแลตนเองในระหว่างการตั้งครรภ์ไม่เหมาะสมเช่น พฤติกรรมการรับประทานอาหารไม่เหมาะสมการรับประทานวิตามินเสริมธาตุเหล็กไม่เพียงพอต่อความต้องการในระหว่างการตั้งครรภ์ และที่สำคัญพบปัจจัยที่ยับยั้งการดูดซึมธาตุเหล็ก เช่น การรับประทานแคลเซียม ชา กาแฟ เป็นต้น (Camaschella, 2015)

5.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับการให้ความรู้ทางสุขภาพ

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Book หรือ E-book) หมายถึง สื่อดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่มีทั้งตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือ จากผลการวิจัยพบว่าการใช้ E-book สามารถลดการเกิดภาวะซีด (Hct < 33vol%) ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด (Hct 33 – 35.9 vol%) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จากการศึกษาพบว่าการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสจากการฟังและการมองเห็น ทำให้จดจำได้ถึงร้อยละ 50 (Dale, 1969) การออกแบบการนำเสนอที่มีสีสันไม่น่าเบื่อ มีข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และมีวิดีโอเข้าสอดแทรกอยู่ในเนื้อหา ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้การสอนที่สำคัญในการช่วยถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพและขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความรู้และสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (Viseskul, 2019) สอดคล้องกับการศึกษาของ Chung et al. (2022) ผลพบว่ากลุ่มที่ใช้สื่อดิจิทัลมีอัตราการเกิดภาวะซีดต่ำกว่า และมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภาวะซีดมากกว่าการให้ความรู้แบบดั้งเดิม และการศึกษาของ Chung et al. (2022) ผลพบว่าการใช้ E-book และแอปพลิเคชันช่วยเพิ่มความเข้าใจ และการปฏิบัติตามคำแนะนำด้านสุขภาพ

5.3 แนวคิด Ask Me Three

การทบทวนความเข้าใจของหญิงตั้งครรภ์โดยใช้หลัก Ask Me Three เป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ป่วยและผู้ให้บริการด้านสุขภาพ โดยกระตุ้นให้ผู้ป่วยถามคำถามสามข้อสำคัญเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและมีความเข้าใจที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lord et al. (2521) กล่าวว่า การสร้างการรับรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วย สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้ป่วยด้วยคำถามที่สร้างการรับรู้ได้ 3 ข้อ (Ask Me Three) เพื่อช่วยเสริมสร้างการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ป่วย และผู้ให้บริการทางสุขภาพ ได้แก่ 1. ปัญหาหลักของฉันทคืออะไร 2. ฉันต้องทำอะไร และ 3. เหตุใดการทำเช่นนั้นจึงสำคัญ ผู้ให้บริการอาจสามารถช่วยให้ผู้ป่วยเปลี่ยนพฤติกรรมได้ โดยการตั้งคำถามให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตน การสอบถาม 3 ครั้ง ทำให้ผู้ป่วยเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนมากขึ้น ทำให้นำไปสู่ผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่ดีขึ้นได้ เหมาะกับการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยที่บ้านได้

6. วิธีดำเนินงานวิจัย (Research Methodology)

6.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) แบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest Posttest Design) โดยประเมินผลของการใช้ E-book ในการลดการเกิดภาวะซีด ($Hct < 33\text{vol}\%$) ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด ($Hct\ 33 - 35.9\ \text{vol}\%$)

6.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาตามเกณฑ์คัดเลือก (Purposive sampling) ได้แก่ 1) ตั้งครรภ์อายุครรภ์น้อยกว่า 20 สัปดาห์ 2) ผลการคัดกรองพบว่าอยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด ($Hct\ 33 - 35.9\ \text{vol}\%$) 3) ใช้โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟนและมีแอปพลิเคชันไลน์ ที่มาฝากครรภ์ที่คลินิกฝากครรภ์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง 30 เมษายน 2565 จำนวน 50 คน

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และ E-book มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์ได้แก่ อายุ อายุครรภ์ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ และจำนวนบุตร

2. E-book “ซีดตอนท้องอันตรายต่อแม่และลูกมากกว่าที่คิด” ซึ่งได้สร้างและพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำเนื้อหาให้ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

2.1 ถ้าแม่ซีดอันตรายอย่างไร

2.2 ถ้าแม่ซีดอันตรายต่อลูกอย่างไร

2.3 การป้องกัน/ การรักษา

2.4 การทานยาบำรุงครรภ์

2.5 การทานยาเสริมธาตุเหล็ก

การสร้าง E-book นี้ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับภาวะซีดในหญิงตั้งครรภ์ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ภาษา หลังจากนั้นได้นำเนื้อหาของ E-book ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบด้านเนื้อหา สำนวนภาษา จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมให้สมบูรณ์ จนผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเนื้อหาเหมาะสม และครอบคลุม อาทิเช่น เนื้อหาเรียบง่าย ตัวอักษรอ่านง่าย การใช้สีที่เหมาะสม และการจัดระเบียบเนื้อหาให้เป็นระเบียบและเข้าใจได้ง่าย การเพิ่มสื่ออื่น ๆ เช่น ภาพ, วิดีโอ, เสียง หรืออินโฟกราฟิก ที่สามารถช่วยเพิ่มความน่าสนใจ และความเข้าใจให้กับผู้ใช้ แล้วนำมาทดลองใช้ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์จำนวน 30 คน ดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จนได้เป็น E-book “ซีดตอนท้องอันตรายต่อแม่และลูกมากกว่าที่คิด”

3. การใช้คำถามจาก Ask Me Three เพื่อทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซีดของหญิงตั้งครรภ์ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละบุคคล โดยใช้ 3 คำถาม ได้แก่

3.1 ภาวะซีดของหญิงตั้งครรภ์ส่งผลกระทบอย่างไร

3.2 มีวิธีการป้องกันหรือรักษาภาวะซีดอย่างไร?

3.3 หญิงตั้งครรภ์มีวิธีการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันหรือรักษาภาวะซีด ที่เหมาะสมกับตนเองอย่างไร?

6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อหญิงตั้งครรภ์มาฟังผลเลือดครั้งที่ 1 ที่อายุครรภ์น้อยกว่า 20 สัปดาห์ ให้อ่านเนื้อหาจาก E-book พร้อมติด QR code E-book “ชีวิตตอนท้องอันตรายต่อแม่และลูกมากกว่าที่คิด” ไว้ที่สมุดฝากครรภ์เพื่ออ่านทบทวนในภายหลัง เมื่อหญิงตั้งครรภ์อ่านเรียบร้อยแล้วใช้หลักการ Ask Me Three เพื่อทบทวนความเข้าใจหลังอ่านทุกรายตามบริบทของแต่ละบุคคล

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ อายุครรภ์ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ โดยใช้สถิติร้อยละ (Percent) และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของภาวะช็อคก่อนและหลังใช้ E-book ใช้สถิติ Paired t-test

7. ผลการวิจัย (Results)

7.1 ผลการสร้าง E-book ต่อการลดการเกิดภาวะช็อคในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์

งานวิจัยนี้ได้สร้าง E-book แล้วทำการอัปโหลดในยูทูปเพื่อให้เกิดการแพร่หลายไปยังผู้ชมมากขึ้น สามารถเข้าถึง https://www.youtube.com/watch?v=mG7bk-_sk1w และสแกนผ่าน QR Code ดัง Figure 2.

Figure 2. QR Code to the E-book

7.2 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ อายุครรภ์ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติร้อยละ (Percent) จากแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของหญิงตั้งครรภ์จำนวน 50 คน ผลการศึกษาพบว่าหญิงตั้งครรภ์ส่วนใหญ่อายุช่วง 20– 34 ปี ร้อยละ 83 อายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์เท่ากับร้อยละ 65 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 34 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 26 อาชีพรับจ้างร้อยละ 30 รายได้ส่วนใหญ่ช่วง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 42 และลำดับการตั้งครรภ์แรกมากที่สุดร้อยละ 49 ดังแสดงใน Table 1.

Table 1. Result of the study, the personal data of the sample group included age, gestational age, education level, occupation, family income, and number of pregnancies.

ตัวแปล	ร้อยละ
1. อายุ	
น้อยกว่า 20 ปี	7.00
20 – 34 ปี	83.00
อายุ 35 ปี ขึ้นไป	10.00
รวม	100.00
2. อายุครรภ์	
น้อยกว่า 12 สัปดาห์	65.00
มากกว่าหรือเท่ากับ 12 สัปดาห์	35.00
รวม	100.00
3. ระดับการศึกษา	
ประถม	4.00
มัธยมตอนต้น	10.00
มัธยมตอนปลาย	26.00
ปวช./ปวส.	22.00
ปริญญาตรี	34.0
ปริญญาโทขึ้นไป	4.00
รวม	100.00
4. อาชีพ	
ไม่ได้ทำงาน	7.00
รับราชการ/ รัฐ	15.00
พนักงานราชการ	22.00
รับจ้าง	30.00
ธุรกิจส่วนตัว	20.00
อื่น ๆ	6.00
รวม	100.00
5. รายได้ของครอบครัว	
น้อยกว่า 10,000	35.00
10,001 – 20,000	42.00
20,001 – 30,000	15.00
มากกว่า 30,000	8.00
รวม	100.00

Table 1. Result of the study, the personal data of the sample group included age, gestational age, education level, occupation, family income, and number of pregnancies. (Cont.)

ตัวแปล	ร้อยละ
6. จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์	
ครรภ์แรก	50.00
ครรภ์ที่ 2	38.00
ครรภ์ที่ 3	10.00
มากกว่าครรภ์ที่ 3	2.00
รวม	100.00

7.3 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์

ผลงานวิจัย Table 2.

Table 2. Effectiveness of E-book in Reducing Anemia in At-Risk Pregnant Women

การเปรียบเทียบ	ก่อนใช้ E-book		หลังใช้ E-book		t	Mean Difference	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงซีด	34.54	.87	34.17	2.82	2.94	1.17	.00

จาก Table 2. พบว่า ผลของการใช้ E-book สามารถลดการเกิดภาวะซีด (Hct < 33 vol%) ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด (Hct 33–35.9 vol%) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

8. สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

การใช้ E-book สามารถลดการเกิดภาวะซีด (Hct < 33vol%) ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด (Hct 33 –35.9 vol%) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สามารถสรุปรูปแบบ E-book ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ ดัง Figure 3.

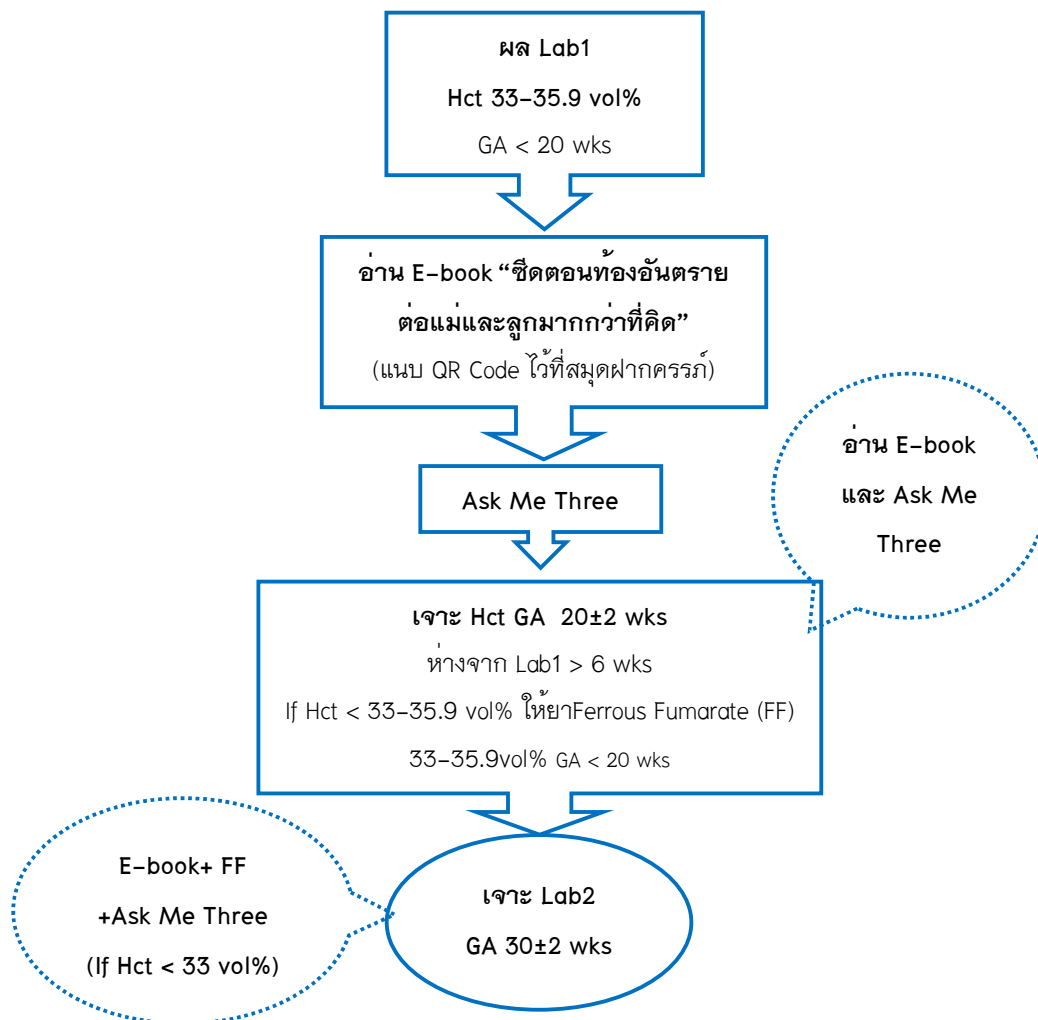

Figure 3. Model of E-book in Reducing Anemia in At-Risk Pregnant Women

9. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของ E-book ต่อการลดการเกิดภาวะซีดในกลุ่มเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ พบว่า E-book สามารถลดการเกิดภาวะซีด (Hct < 33vol%) ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะซีด (Hct 33 – 35.9 vol%) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งภาวะโลหิตจางพบได้บ่อยในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ เนื่องจากร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา โดยองค์การอนามัยโลกพบว่าหญิงตั้งครรภ์ทั่วโลกมีภาวะโรคโลหิตจางถึงร้อยละ 40 (World Health Organization, 2022) สำหรับประเทศไทยจากระบบข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข พบความชุกของภาวะโลหิตจางในปี 2562 – 2564 คิดเป็นร้อยละ 16.43 15.05 และ 14.69 ตามลำดับ (Department of Health, 2021) ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์ต้องมีความรู้ถึงความจำเป็นในการป้องกันหรือรักษาภาวะซีด จึงได้ให้ความรู้ผ่าน E-book เรื่อง “ชีวิตตอนท้องอันตรายต่อแม่และลูกมากกว่าที่คิด” ซึ่งได้สร้าง E-book โดยใช้ลิ้น ข้อความ รูปภาพ สอดแทรกอยู่ในเนื้อหา เพื่อให้สื่อการสอนช่วยถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความรู้

และความเข้าใจให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น (Viseskul, 2019) เพราะจากการศึกษาพบว่าการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสจากการฟังและการมองเห็น ทำให้จดจำได้ถึงร้อยละ 50 (Dale, 1969) สอดคล้องกับการศึกษาของ Chung et al. (2022) พบว่ากลุ่มที่ใช้สื่อดิจิทัลมีอัตราการเกิดภาวะซีดต่ำกว่า และมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภาวะซีดมากกว่าการให้ความรู้แบบดั้งเดิม ซึ่งการให้ความรู้รูปแบบดั้งเดิม เช่น การใช้แผ่นพับความรู้ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จากการศึกษานี้ของ Chung et al. (2022) ยังพบว่าการใช้ E-book และแอปพลิเคชัน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมการศึกษามีการปฏิบัติตามคำแนะนำด้านสุขภาพที่ดีขึ้น ซึ่งความรู้ที่ได้รับจะเพิ่มความตระหนักเกิดจากการรับรู้ถึงอันตรายที่จะตามมาจากการเกิดภาวะซีด การให้ความรู้ผ่าน E-book โดยใช้หลัก Ask Me Three และตามด้วยการทบทวนความเข้าใจของหญิงตั้งครรภ์ (Teach-Back) เป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ป่วยและผู้ให้บริการด้านสุขภาพ โดยกระตุ้นให้ผู้ป่วยถามคำถามสามข้อสำคัญเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน และมีความเข้าใจที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Thomas (2025) ที่ผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารของพยาบาลโดยใช้เทคนิค Ask Me three และ Teach-Back ส่งผลให้พยาบาลมั่นใจมากขึ้นในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้คำแนะนำด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วย และผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ดีขึ้น

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวถึงข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ เป็นปัญหาสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อทั้งมารดาและทารกในครรภ์ การป้องกันภาวะโลหิตจางด้วยการเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิก เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการลดความเสี่ยงของภาวะแทรกซ้อน การตรวจคัดกรองอย่างสม่ำเสมอและการให้การดูแลที่เหมาะสมในหญิงตั้งครรภ์ สามารถช่วยลดภาวะโลหิตจางได้และส่งผลดีต่อสุขภาพของมารดาและทารกในระยะยาว การใช้ E-book ในการให้ความรู้ทางสุขภาพช่วยเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการใช้ Ask Me Three ช่วยเสริมสร้างการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ป่วย และผู้ให้บริการทางสุขภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้ป่วยสามารถเข้าใจข้อมูลที่ได้รับและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาได้ดีขึ้น การประยุกต์ใช้เครื่องมือทั้ง 2 ในงานสุขภาพและการดูแลสุขภาพ จึงเป็นสิ่งที่สามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Recommendation)

สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม (Randomized Controlled Trial) เปรียบเทียบประสิทธิผลระหว่างกลุ่มที่ใช้ E-book กับกลุ่มที่ได้รับการให้ความรู้แบบดั้งเดิม ศึกษาในระยะยาว (Longitudinal Study) ติดตามผลการใช้ E-book ต่อสุขภาพของมารดาและทารกตั้งแต่ตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด 6 เดือน และเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สัมภาษณ์เชิงลึกและจัดสนทนากลุ่มกับหญิงตั้งครรภ์และบุคลากรทางการแพทย์

11. เอกสารอ้างอิง (References)

- Beckert, R. H., Baer, R. J., Anderson, J. G., Jelliffe-Pawłowski, L. L., & Rogers, E. E. (2019). Maternal Anemia and Pregnancy Outcomes: A Population-Based Study. *Journal of Perinatology*, 39(7), 911–919.
<https://doi.org/10.1038/s41372-019-0375-0>.
- Bureau of Nutrition, Department of Health. (2022). *Guidelines for Control and Prevention of Anemia*. Ministry of Public Health. (In Thai).

- Camaschella, C. (2015). Iron-Deficiency Anemia. *The New England Journal of Medicine*, 372(19), 1832–1843.
<https://doi.org/10.1056/NEJMra1401038>.
- Chung, H., Lee, S., & Park, J. (2022). Digital Health Education Tools for Anemia Prevention in Pregnancy: A Randomized Controlled Trial. *Journal of Maternal Health*, 29(4), 300–308.
- Dale, E. (1969). *Audiovisual method in teaching* (3rd ed.). Holt, Rinehart and Winston.
- Department of Health. (2021). *Health Promotion and Environmental Health Surveillance Annual Report 2021*. Ministry of Public Health.
- Garzon, S., Cacciato, P. M., Certelli, C., Salvaggio, C., Magliarditi, M., & Rizzo, G. (2020). Iron Deficiency Anemia in Pregnancy: Novel Approaches for an Old Problem. *Oman Medical Journal*, 35(5), e166.
<https://doi.org/10.5001/omj.2020.108>.
- James, A. H. (2021). Iron Deficiency Anemia in Pregnancy. *Obstetrics & Gynecology*, 138(4), 663–674.
<https://doi.org/10.1097/AOG.0000000000004559>.
- Juul, S. E., Derman, J., & Auerbach, M. (2019). Perinatal Iron Deficiency: Implications for Mothers and Infants. *Neonatology*, 115(3), 269–274. <https://doi.org/10.1159/000495978>.
- Khampila, W., Thitiyarnviroj, B., Raksee, S., Manadee, P., Tubsai, T., & Singsiricharoenkul, S. (2022). Caring for Pregnant Women with Iron Deficiency Anemia: The Challenging Role of Nurses. *Journal of Faculty of Nursing Burapha University*, 30(2), 134–142. (In Thai)
- Lord, J., Borkowski, N., & Weech-Maldonado, R. (2021). Patient Engagement in Home Health: The Role of Health Literacy and “Ask Me Three®”. *Home Health Care Management & Practice*, 33(3), 202–209.
<https://doi.org/10.1177/1084822321996623>.
- Smith, C., Teng, F., Branch, E., Chu, S., & Joseph, K. (2019). Maternal and Perinatal Morbidity and Mortality Associated with Anemia in Pregnancy. *Obstetrics & Gynecology*, 134(6), 1234–1244.
<https://doi.org/10.1097/AOG.0000000000003557>.
- Thomas, R. (2025). Enhancing Patient Understanding and Engagement Through the Ask Me 3 Teach-Back Method. [Doctoral dissertation, Walden University]. Walden Dissertations and Doctoral Studies.
<https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/16982>.
- Viseskul, N. (2019). *Development of Instructional Media in Nursing Education: Teaching Concepts and Application*. Chotana Print. (In Thai)
- World Health Organization. (2022). *Anaemia*. WHO. https://www.who.int/health-topics/anaemia#tab=tab_1.